Patricia Cornwell

rizika

KRIMINALINIS ROMANAS

baltos lankos

PATRICIA CORNWELL

Rizika

PATRICIA CORNWELL

Rizika

Iš anglų kalbos vertė
Ina Rosenaitė

baltos lankos

DK 820(73)-3
Co-207

Viršelio dailininkas
Zigmas Butautis

Maketavo
Eglė Jurkūnaitė

Versta iš:
Patricia Cornwell, *At Risk*, Sphere, 2007

© 2006 by Cornwell Enterprises, Inc.
© Vertimas į lietuvių kalbą, Ina Rosenaitė, 2009
© Baltų lankų leidyba, 2009

Printed in Lithuania
ISSN 1822-6558
ISBN 978-9955-23-240-7

Dr. Joeliui J. Kassimirui, tikram menininkui

1

RUDENINĖ AUDRA plakė Keimbridžą visą dieną ir buvo tvirtai nusiteikusi lieti savo įtūžį ir naktį. Blyksint žaibui ir griaudžiant perkūnijai, Vinstonas Garano (dauguma jį vadina Vinu arba Džeronimu) sparčiai žingsniuoja prieblandoje palei rytinį Harvardo kiemo kraštą.

Jis be skėčio. Be striukės. Jo „Hugo Boss“ kostiumas ir tamsūs plaukai visiškai permirkę ir prilipę prie kūno, „Prada“ batai prisemti ir purvini, nes nepastebėjęs iš taksi jis išlipo tiesiai į balą. Žinoma, prakeiktas taksistas sustojo visai ne ten, ne prie Kvinsio gatvės 20, priešais Harvardo klubą, o prie „Fogo“ meno muziejaus, bet išties čia jau neapsiskaičiavo pats Vinas. Taip jau nutiko, kad, įsėdęs į taksi Bostono Logano oro uoste, jis pasakė vairuotojui: „Harvardo klubas, netoli „Fogo“, – pamanęs, kad pasakęs abu pavadinimus atrodys esąs Harvardo auklėtinis arba meno kolekcionierius, o ne tas, kas yra – Masačusetso valstijos policijos tyrėjas, stojęs, bet neįstojęs į Harvardą prieš septyniolika metų.

Stambūs lietaus lašai tapšnojo jam per galvą tarytum erzinantys pirštai; stovint ant seno raudonų plytų šaligatvio vidury raudonų plytų kiemo, žvalgantis po Kvinsio gatvę ir stebint pro šalį automobiliais ir dviračiais skubančius žmones, vieną kitą po skėčiu susikūprinusį praeivį, Viną apėmė nerimas. Lietuje ir migloje judantys žmonės buvo čia pritapę, žinojo, ką darantys ir kur keliaujantys.

– Atsiprašau, – Vinas kreipiasi į vaikiną juoda striuke nuo lietaus ir plačiais nutrintais džinsais. – Šiandieninis jūsų Mensa klausimas.

– Ką? – tas, užkluptas ką tik perėjęs šlapią vienpusio eismo gatvę, permirkusiai kuprinei krentant nuo pečių, susiraukia.

– Kur universiteto klubas?

– Va tiesiai ten, – atsako vaikinas bereikalingai pasipūsdamas, turbūt pamanęs, kad, jei Vinas būtų akademikas ar šiaip svarbus žmogus, aiškiai žinotų, kur yra universiteto klubas.

Jis pasuka link dailaus Renesanso stiliaus pastato pilku stogu, plytomis grįstame kieme išskleisti balti skėčiai – šlapi. Sutemoms leidžiantis langai šviečia šilta šviesa, tylus fontano teškenimas susilieja su lietaus garsais, pirštais braukdamas per šlapius plaukus, Vinas eina slidžiu grindiniu prie pastato durų. Įėjęs apsidairo tarytum patekęs į nusikaltimo vietą, apžiūri aplinką, įvertina patalpą, kuri daugiau nei prieš amžių greičiausiai buvo turtingo aristokrato svetainė. Nužvelgia raudonmedžiu apkaltas sienas, rytietiškus

kilimus, žalvarinius sietynus, portretus ir nugludintus senus laiptus, vedančius ten, kur jis tikriausiai niekada nepateks.

Vinas prisėda ant kietos antikvarinės sofos, senovinis laikrodis jam primena, kad jis nepavėlavęs nė minutės, o apygardos prokurorės Monikos Lemont (Monai ne monai, kaip jis ją vadina), moters, praktiškai valdančios jo gyvenimą, nė akyse nesimato. Masačusetse apygardos prokurorai viršesni už visus žmogžudysčių tyrėjus, jiems priskirta nuosava valstijos policijos tyrimų tarnyba, o tai reiškia, kad panorėjusi Lemont į savo asmeninį būrį gali pasikviesti bet ką, lygiai kaip bet kuo ir atsikratyti. Jis priklauso jai, o ji turi savo būdų, kaip jam tai priminti.

Iš visų jos politinių manevrų, pastarasis yra prasčiausias, galima sakyti net trumparegiškas arba, kaip jis kartais mano, jos fantazijų padarinys, fantazijų, kylančių dėl nepasotinamų ambicijų ir valdžios poreikio. Staiga ji nusprendžia išsiųsti jį į pietus, į Noksvilį Tenesio valstijoje, pasimokyti Nacionalinėje teismo akademijoje, sakydama, kad sugrįžęs jis informuos kolegas apie nusikaltimo vietų tyrimų naujoves ir pademonstruos jiems, kaip viską daryti tinkamai, visiškai tinkamai. Parodys jiems, kaip užtikrinti, kad jokiam kriminalistiniam tyrimui *niekada nebus, aiškiai sakau, niekada nebus keliamas pavojus dėl aplaidaus elgesio su įkalčiais arba neatliktų būtinų procedūrų ir analizės*, pranešė ji. Jis to nesupranta. Masačusetso valstijos policijoje netrūksta nusikaltimo vietos tyrėjų.

Kodėl gi neišsiuntus vieno jų? Ji nepaklausė. Ir nieko nepaaiškino.

Vinas pažvelgia į savo permirkusius batus, už dvidešimt du dolerius nusipirktus dėvėtų drabužių parduotuvėje „Perduok toliau". Pastebi, kad ant pilko kostiumo, už šimtą dvidešimt dolerių pirkto toje pačioje parduotuvėje, kur jis kone už dyką įsigijęs nemažai dizainerių drabužių, išmestų turtuolių, kuriems daiktai greitai nusibosta arba kurie nebegali jų nešioti ar yra mirę, ima ryškėti džiūstančio vandens dėmės. Vinas laukia nerimaudamas, svarstydamas, kas nutikę tokio svarbaus, kad Lemont iškvietė jį net iš paties Noksvilio. Šįryt jam paskambino Rojus, jos ištižėlis arogantas spaudos atstovas, ištraukė jį iš paskaitos ir liepė sėsti į artimiausią Bostono lėktuvą.

Dabar, šią sekundę? Kodėl? – užprotestavęs Vinas.

Todėl, kad ji taip liepė, – atsakęs Rojus.

AUKŠTAME, BLOKINIAME Keimbridžo apygardos teismo pastate Monika Lemont išeina iš asmeninio tualeto prie jos didžiulio kabineto. Skirtingai nuo kitų apygardos prokurorų ir teisėsaugos pareigūnų, ji nerenka policijos kepurių, ženklelių ir įrėmintų įžymių teisėtvarkininkų nuotraukų. Tokius daiktus žmonės jai dovanoja tik vieną kartą, nes ji nesikuklina juos grąžinti arba išmesti. Jai patinka stiklas.

Stiklinės skulptūros, spalvotas stiklas, dūminis stiklas, Venecijos stiklas, naujas stiklas, senas stiklas.

Užlietas saulės jos kabinetas nušvinta ryškiomis liepsnomis, žybsi, spinduliuoja, žėri, kibirkščiuoja vaivorykštės spalvomis, trikdo ir apstulbina lankytojus. Ji įtraukia tuos sutrikusius ir apstulbusius žmones į savo vaivorykštę ir užgriūna juos baisia tos vaivorykštės autorės audra.

– Ne, po velnių, – tęsia, kur baigusi, sėsdama prie plataus stiklinio rašomojo stalo, permatomo stalo, nė kiek nesumažinančio jos noro segėti trumpus sijonus. – Tikrai nesuksime dar vieno sušikto edukacinio filmuko apie vairavimą išgėrus. Ar be manęs atsiras nors vienas, sugebantis mąstyti už televizijos ribų?

– Praeitą savaitę girtas vairuotojas Tuksberyje užmušė visą šeimą, – žvelgdamas į jos kojas ir manydamas, kad ji nepastebi, Rojus atsiliepia iš įžambiai jos rašomojo stalo stovinčios sofutės. – Piliečiams tai kur kas svarbiau nei kažkokia sena žmogžudystės byla kažkokiame pietiniame provincijos miestelyje, kuris čia niekam nerūpi...

– Rojau, – stebėdama žvilgsnį į jos kojas, Lemont jas sukryžiuoja. – Ar turi motiną?

– Monika, nepradėkite.

– Žinoma, kad turi motiną, – ji atsistoja ir ima vaikščioti, gailėdamasi, kad nešviečia saulė.

Ji nekenčia lietaus.

– Ar tau patiktų, Rojau, jei tavo keturiasdešimt kilogramų sveriančią senyvą mamą žiauriai sumuštų jos pačios namuose ir paliktų vieną mirti?

– Tikrai, Monika, nepradėkite. Kalba ne apie tai. Mums vertėtų susitelkti ties neišaiškintomis žmogžudystėmis Masačusetse, o ne Hikvilyje. Kiek kartų reikia šitai kartoti?

– Šneki nesąmones, Rojau. Išsiunčiame vieną savo geriausiųjų, ištiriame ją ir gauname...

– Taip, žinau. Milžinišką visos šalies dėmesį.

– Užtikrinta, tvirta ranka ištiesiama padėti tiems, kuriems prasčiau sekasi, prasčiau... na, viskas prasčiau. Pasiėmę senus įkalčius, juos iš naujo išnagrinėjame ir...

– Ir Huberis pasirodo puikiai. Kažkodėl būtent jiedu su gubernatoriumi prisiims garbę. Manydama kitaip, tik save apgaudinėjate.

– Ir aš tikrai pasirodysiu puikiai. Būtent tu tuo ir pasirūpinsi...

Staiga ji liaujasi kalbėti, nes atsidaro kabineto durys ir lyg tyčia, per daug lyg tyčia, nepasibeldęs įžengia jos patarėjas teisės klausimais. Huberio sūnus. Ją nusmelkia mintis, kad jis klausėsi už durų. Bet durys uždarytos. Neįmanoma.

– Tobi? – perspėja ji. – Ar man haliucinacija ar tu išties vėl užėjai nesibeldęs?

– Atsiprašau. Jėzau, mano galva tiesiog ūžia, – jis šniurkštelėjęs papurto plikai skustą galvą, atrodo gana apsvaigęs. – Tiesiog noriu priminti jums, kad išvažiuoju.

O, kad visam laikui, – pamano ji.

– Tikrai esu informuota, – atsako.

– Grįšiu kitą pirmadienį. Pasibūsiu kaime, vynuogyne, pailsėsiu, jei manęs prireiktų, tėtis žinos, kur mane surasti.

– Ar užbaigei visus darbus?

Jis vėl šniurkšteli. Lemont neabejoja, kad jam patinka kokainas.

– Ee, pavyzdžiui, kuriuos?

– Ee, pavyzdžiui, tuos, kuriuos padėjau tau ant stalo, – auksiniu rašikliu barbendama į bloknotą atsako ji.

– Jo, tai aišku. Aš geras berniukas, viską apsivaliau, susitvarkiau, kad jums nereikėtų po manęs kuoptis, – jis kvailai išsišiepia, iš kiekvienos poros sunkiasi neapykanta jai, išeina ir uždaro duris.

– Viena iš pačių didžiausių mano klaidų, – sako ji. – Niekada nedaryk paslaugos kolegai.

– Akivaizdu, kad sprendimą jau priėmėte – jis galutinis ir neatšaukiamas, – Rojus tęsia kur baigęs. – Bet darsyk pakartosiu, kad darote didžiulę klaidą. Galbūt net lemtingą klaidą.

– Baik savo aliuzijas į lemtį. Jos mane žiauriai nervina. Mielai išgerčiau kavos.

GUBERNATORIUS MAILSAS KROLIS sėdi savo limuzino gale, pertvara pakelta, jo asmens sargybinis už jos negirdi šio pokalbio telefonu.

– Tik nebūk toks užtikrintas, nes prarasi budrumą, – sako jis, žvelgdamas į ištiestas savo ilgas kojas dryžuotose kelnėse ir žvilgančius juodus batus. – O jei kažkas prasitars? Be to, apie tai neturėtume kalbėti...

– Tas čia dalyvaujantis *kažkas* tikrai neprasitars. Garantuota. O budrumo aš neprarandu niekada.

– Garantuota tik mirtis ir mokesčiai, – paslaptingai sako gubernatorius.

– Šiuo atveju garantiją turite, be to, nieko neprarandate. Kas nežino, kur ji yra? Kas ją pametė? Kas paslėpė? Kas bus kaltas bet kuriuo atveju?

Gubernatorius pro langą žvelgia į tamsą, lietų, Keimbridžo šviesas, svarsto, ar jam apskritai reikėję su tuo sutikti ir nusprendžia:

– Ką gi, kelio atgal nebėra, tai pateko į spaudą. Tik pats žiūrėk ir tikėkis, kad esi teisus, nes kaltinsiu tik tave. Tai buvo tavo nelaiminga idėja.

– Patikėkit manim, jums tai atneš tik gerų naujienų.

Geros naujienos gubernatoriui būtų neprošal. Žmona užkniso negyvai, kankina žarnyno problemos, o dar reikia važiuoti į vakarienę. Šita rengiama „Fogo" meno muziejuje, kur jam teks pavaikščioti apžiūrinėjant Dega paveikslus, paskui pasakyti porą žodžių, kad visi meno mylėtojai filantropai ir Harvardo elitas nepamirštų, koks jis kultūringas žmogus.

– Daugiau nebenoriu apie tai kalbėtis, – sako gubernatorius.

– Mailsai...

Jis nepakenčia, kai jį vadina vardu, nesvarbu, kad ir kiek laiko tą žmogų pažinotų. Jis – gubernatorius Krolis. Ateity – senatorius Krolis.

– ...pamatysit, dar padėkosit man...

– Neversk manęs kartotis, – įspėja gubernatorius Krolis. – Apie tai daugiau nekalbėsime.

Baigęs pokalbį, jis įsikiša telefoną atgal į švarko kišenę.

Limuzinas sustoja priešais „Fogą". Krolis palaukia, kol asmens sargybinis atidarys jam dureles ir palydės į kitą jo politinį spektaklį, vieną. Velniai griebtų tą jo nelaimingą žmoną ir tuos jos sinusitinius galvos skausmus. Apie Dega jam papasakota mažiau nei prieš valandą, laimei, jis bent jau žino, kaip tarti jo pavardę ir tai, kad jis prancūzas.

LEMONT ATSISTOJA ir gerdama degėsių skonio kavą lėtai vaikšto, žvelgia pro langą į slegiančiai tamsias, šlapias sutemas.

– Žurnalistai jau pradėjo skambinti, – tarytum perspėdamas sako Rojus.

– Man regis, taip ir buvo planuota, – atsako ji.

– O mums reikia žalos valdymo plano...

– Rojau! Nebegaliu šito klausytis!

Bailys, silpnavalis bestuburis, – atsukusi jam nugarą mano ji.

– Monika, tiesiog neįsivaizduoju, kaip galite manyti, kad koks nors gubernatoriaus planas galiausiai pasitarnaus jums.

– Jei ruošiamės gauti penkiasdešimt milijonų dolerių naujai kriminalistikos laboratorijai statyti, – ji kartoja lėtai, tarytum jis būtų neprotingas, – turime pritraukti dėmesį, parodyti visuomenei ir įstatymų

leidėjams, kad turime pagrindą įsigyti naujausias technologijas, pasisamdyti daugiau mokslininkų, nusipirkti daugiau laboratorinės įrangos, sukurti didžiausią DNR duomenų bazę šalyje, gal net visame pasaulyje. Išaiškiname seną nusikaltimą, kurio bylą žmogeliai pietuose kartoninėje dėžėje laikė dvidešimt metų, ir tampame didvyriais. Mokesčių mokėtojai mus remia. Sėkmė atneša dar daugiau sėkmės.

– Neblogai Huberis jums praplovė smegenis. Koks kriminalistikos laboratorijos vadovas nenorėtų įkalbėti jūsų to daryti, nors ir pati rizikuotumėte?

– Kodėl negali suprasti, kokia tai puiki mintis? – susierzinusi sako ji, įbedusi akis į lietų, nesiliaujantį nykų lietų.

– Todėl, kad gubernatorius Krolis jūsų nekenčia, – kategoriškai atsako Rojus. – Paklauskite savęs, kodėl šitą užduotį jis patiki jums?

– Nes esu labiausiai pastebima apygardos prokurorė visoje šalyje. Ir moteris. Todėl jis neatrodo siauraprotis, moteris diskriminuojantis dešiniojo sparno fanatikas, koks yra iš tiesų.

– O dėl bet kokio pasipriešinimo jam, tai yra dėl bet kokios nesėkmės, akmenys skris į jus, ne į jį. Jūs, o ne jis būsite savo kardą nuleidžiantis Robertas Li...

– Vadinasi, jis dabar jau Ulisas Grantas. Vinas su tuo susitvarkys.

– Greičiau pati žlugsite.

Ji lėtai pasisuka veidu į Rojų, stebi, kaip jis varto savo bloknotą.

– Nejau manote jį gerai pažįstanti?

– Jis geriausias skyriaus tyrėjas. Politiškai – idealus variantas.

– Tuščiagarbis, apsėstas drabužių, – jis skaito savo užrašus. – Dizainerio kostiumai, hameris, harlėjus, kylantys klausimai apie jo finansus. Roleksas.

– Breitlingas. Titano. Tikriausiai truputį panešiotas, iš vienos jo taip mėgstamų dėvėtų drabužių parduotuvių, – sako ji.

Priblokštas Rojus pakelia akis.

– Iš kur žinote, kur jis perka savo daiktus?

– Nes atpažįstu prabangą. Vieną rytą jo paklausiau, kaip jis galįs sau leisti įsigyti tądien ryšėtą „Hermès“ kaklaraištį.

– Iškviestas į nusikaltimo vietą visada vėluoja, – tęsia Rojus.

– Anot ko?

Jis perverčia dar keletą puslapių ir ima vesti pirštu. Ji laukia, kol jam skaitant ims judėti lūpos. *Štai, jos sujudėjo. Dieve švenčiausias. Kiek daug silpnapročių pasaulyje.*

– Regis, jis ne gėjus, – toliau aiškina Rojus. – O tai jau neblogai.

– Tiesą sakant, pavyzdiniu berniuku pasirinkę gėjų, kaip tik pademonstruotume esantys itin plačių pažiūrų. Ką jis geria?

– Na, jis ne gėjus, tai faktas, – sako Rojus. – Mergišius.

– Pasak ko? Ką jis mėgsta gerti?

Suglumęs Rojus prityla ir taria:

– Gerti? Ne, bent jau šitos problemos jis neturi...

– Degtinę, džiną, alų? – ji tuoj visiškai neteks kantrybės.

– Neturiu žalio supratimo.

– Tai skambini jo draugeliui Huberiui ir sužinai. Ir dar prieš man nuvykstant į universiteto klubą.

– Kartais tiesiog jūsų nesuprantu, Monika, – jis vėl įninka į savo užrašus. – Narcizas.

– O kuris gi taip atrodydamas nebūtų, – sako ji.

– Išpuikėlis, žodžiu, tuščias kostiumas gražiu snukučiu. Vertėtų jums paklausyti, ką apie jį kalba kiti farai.

– Manau, kad ką tik išgirdau.

Prieš jos akis iškyla Vino Garano vaizdas. Tamsūs banguoti plaukai, tobulų bruožų veidas. Tarytum iš rusvo akmens iškaltas kūnas. Ir jo akys, kažkas nesuvokiamo jo akyse. Kai jis pažvelgia į ją, Moniką apima šiurpokas jausmas, kad jis skaito jos mintis, pažįsta ją, galbūt net žino tai, ko nežino ji pati.

Per televiziją jis atrodys tobulai, idealiai tiks nuotraukoms.

– ...galiu pasakyti, kad jis turbūt turi tik dvi geras savybes – gerai atrodo, – tęsia vargšas nepilnavertis Rojus, – ir iš dalies priskirtinas mažumoms. Nors ir labai šviesus, taigi nei šis, nei tas.

– Ką tu pasakei? – Lemont išverčia akis. – Apsimesiu, kad neišgirdau.

– Tai kaip mums tai pavadinti?

– Niekaip nevadinti.

– Afroitalas? Reik manyt, kad taip, – vartydamas tą savo bloknotą jis pats atsako į savo klausimą. – Tėvas juodas, motina italė. Dėl visiškai suprantamų priežasčių nuspręsta duoti motinos pavardę, Garano. Abu tėvai mirę. Sugedo šildytuvas. Kažkokioj skylėj, kur jie gyveno, kai jis buvo vaikas.

Lemont čiumpa savo lietpaltį nuo kabyklos už durų.

– Kas jį užaugino – paslaptis. Nė nežinau, kas jį auklėjo, jis nepateikia jokių artimųjų duomenų, nelaimės atveju reikėtų susisiekti su kažkokiu Faruku, kuris, pasirodo, yra jo buto savininkas.

Ji išsitraukia iš rankinės automobilio raktus.

– Mažiau apie jį, daugiau apie mane, – sako ji. – Jo praeitis nesvarbi. Užtat svarbi manoji. Mano pasiekimai. Mano charakteristika. Mano pozicija dėl svarbių dalykų. Nusikaltimų. Ne tik šių dienų nusikaltimų. Ne tik vakarykščių nusikaltimų, – ji išeina pro duris. – Bet kokio bet kada įvykdyto nusikaltimo.

– Jėė, – Rojus eina įkandin jos. – Neblogą šūkį kampanijai sugalvojote.

2

LEMONT SUSKLEIDŽIA skėtį ir atsisega ilgą juodą lietpaltį, tada pastebi Viną, sėdintį ant antikvarinės sofos, kuri turbūt ne ką patogesnė už medinį suoliuką.

– Tikiuosi, neteko ilgai laukti, – atsiprašo ji.

Jei rūpėtų jo nepatogumai, nebūtų įsakiusi jam skristi tokį kelią vakarienės, nenutrauktų jo kursų Nacionalinėje teismo akademijoje ir netrukdytų jam gyventi kaip visada. Lemont rankose nešasi plastikinį maišelį su gėrimų parduotuvės pavadinimu.

– Užtrukau susitikimuose, o ir eismas siaubingas, – sako ji, pavėlavusi keturiasdešimt penkias minutes.

– Tiesą sakant, ką tik atvažiavau.

Vinas atsistoja, jo kostiumas nusėtas dėmėmis, kurios jokiu būdu negalėjo išdžiūti, jei jis ką tik įėjo iš lietaus.

Ji nusimeta lietpaltį, to, kas po juo, sunku nepastebėti. Vilkėti drabužius Lemont moka geriau už bet kurią jo pažįstamą moterį. Apmaudu, kad motina gamta jos labui iššvaistė tokius grožio išteklius. Jos

vardas prancūziškas, ir ji pati atrodo lyg prancūzė – tamsi ir egzotiška, seksuali ir pavojingai gundanti. Jei gyvenimas būtų pasisukęs kitaip, Vinas būtų patekęs į Harvardą, o ji nebūtų tokia beatodairiška ir savanaudė, jiedu, ko gero, visai neblogai sutartų ir atsidurtų lovoje.

Ji nužvelgia jo sportinį krepšį, kiek susiraukia ir sako:

– Na, čia tai jau apsėdimas. Nejau pakeliui iš oro uosto kažkaip spėjote ir pasportuoti?

– Reikėjo atsivežti keletą daiktų, – jis atsargiai perima krepšį į kitą ranką, stengdamasis, kad neskambtelėtų jame esantys daiktai, tokie daiktai, kurių toks kietas faras kaip jis neturėtų nešiotis, ypač šalia tokios kietos apygardos prokurorės kaip Lemont.

– Galite palikti rūbinėje. Štai ten, prie vyrų tualeto. Juk jame nėra ginklo?

– Tik uzis. Daugiau nieko į lėktuvus neštis nebeleidžia.

– Kartu galėtumėt ir šitą pakabinti, – ji paduoda jam savo lietpaltį. – O čia jums.

Ji paduoda jam maišelį, pažvelgęs vidun jis pamato butelį „Booker's" burbono medinėje dėžėje, brangaus, jo mėgstamiausio.

– Iš kur žinote?

– Apie savo darbuotojus daug žinau, laikykite šitai mano misija.

Jam nesmagu, kad jį vadina darbuotoju.

– Ačiū, – sumurma jis.

Rūbinėje jis atsargiai užkelia krepšį ant viršutinės lentynos, toliau nuo akių, o paskui nuseka paskui Lemont į valgomąjį su žvakėmis, baltomis staltiesėmis ir padavėjais baltais švarkais. Stengdamasis negalvoti apie savo dėmėtą kostiumą ir permirkusius batus, atsisėda priešais Lemont prie kampinio stalelio. Lauke tamsu, Kvinsio gatvės žibintų šviesą slopina lietus ir rūkas, į klubą vakarienės traukia žmonės. Jų drabužiai be dėmių, jie jaučiasi savi, turbūt čia ir mokėsi, gal dėsto, su tokiais žmonėmis Monika Lemont susitikinėja ir draugauja.

– RIZIKA, – pradeda ji. – Naujoji mūsų gubernatoriaus kovos su nusikalstamumu iniciatyva, kurią jis patikėjo man, – krestelėjusi ji išskleidžia medžiaginę servetėlę ir užsimeta ant kojų, tuo metu prieina padavėjas. – Taurę *sauvignon blanc*. To Pietų Afrikos, kurį gėriau praeitą kartą. Ir gazuoto vandens.

– Ledinės arbatos, – sako Vinas. – Kokia kovos su nusikalstamumu iniciatyva?

– Išgerkite ir jūs, – nusišypsojusi taria ji. – Šiandien būkime atviri.

– „Booker's". Su ledu, – pasako jis padavėjui.

– DNR yra sena kaip pasaulis, – prakalba ji. – O kilmės DNR gali Džoną Dou ištraukti iš Džono Dou bylų. Ar esate girdėjęs apie kai kuriose privačiose laboratorijose naudojamas naująsias technologijas?

– Žinoma. „DNR atspaudai" Sarasotoje. Girdėjau, kad jie padėjo išaiškinti nemažai serijinių žmogžudysčių...

Ji nelaukia, kol jis pabaigs:

– Bylose, kur nusikaltėlis mums visai neaiškus ir kur negauta jokių rezultatų jokiose duomenų bazėse, likę biologinių įkalčių. Naudodami šias moderniausias technologijas juos ištiriame iš naujo. Ir, pavyzdžiui, išsiaiškiname įtariamąjį esant vyrą, aštuoniasdešimt dviem procentais europietį, aštuoniolika procentų indėną, taigi žinome, kad jis atrodo baltaodis, ir, visai gali būti, jo plaukų ir akių spalvą.

– O kur čia RIZIKA? Neskaitant to, kad gubernatoriui tą naująją iniciatyvą turbūt reikia kažkaip pavadinti.

– Akivaizdu, Vinai. Kaskart, kai iš apyvartos pašaliname dar vieną nusikaltėlį, visuomenės RIZIKA sumažėja. Pavadinimą sugalvojau aš, aš už jį atsakinga, projektas mano ir rengiuosi skirti jam visą savo dėmesį.

– Norėčiau visgi su derama pagarba, Monika, paklausti – nejau negalėjote man šito tiesiog atsiųsti elektroniniu paštu? Turėjau per audrą čia skristi iš paties Tenesio, kad galėtumėt man papasakoti apie naujausią gubernatoriaus reklaminį triuką.

– Būsiu žiauriai atvira, – ji pertraukia jį, bet čia nieko naujo.

– Žiaurumas jums tinka, – jis nusišypso jai, padavėjas grįžta su gėrimais, elgdamasis su Lemont tarytum toji būtų karališkosios šeimos narė.

– Kalbėkim tiesiai šviesiai, – sako ji. – Esate gana protingas. Ir žiniasklaidos svajonė.

Toli gražu ne pirmą kartą jis pagalvoja išeisiąs iš Masačusetso policijos. Gailėdamasis neužsisakęs dvigubo burbono, jis pakelia savo stiklą.

– Prieš dvidešimt metų Noksvilyje įvyko žmogžudystė, – tęsia ji.

– Kur kur? Noksvilyje?

Padavėjas lūkuriuoja priimti užsakymą. Vinas į meniu dar nė nepažvelgęs.

– Pradžiai trintos sriubos, – užsisako Lemont. – Paskui lašišos. Dar vieną taurę *sauvignon blanc.* O jam atneškit to gardaus Oregono *pinot.*

– Bet kokį didkepsnį, su krauju, – sako Vinas. – Salotų su balzaminiu actu. Be bulvių. Palaukit. Turbūt atsitiktinai esu siunčiamas pietuosna, į Noksvilį, o jūs staiga nusprendžiate ten išspręsti kažkokią seną neišaiškintą bylą.

– Mirtinai sumušta senyva moteris, – tęsia Lemont. – Atrodo kaip blogai pasibaigęs plėšimas. Galima seksualinė prievarta, moteris nuoga, kelnaitės nusmauktos ant kelių.

– Sėklos būta? – Jis negali nieko sau padaryti. Kad ir kokia politika, bylos įtraukia jį tarsi juodosios skylės.

– Smulkmenų nežinau, – iš savo rankinės ji ištraukia voką su dokumentais ir paduoda jam.

– Kodėl Noksvilis? – nepasiduoda jis, įtarimai dar sunkiau užgula jam širdį.

– Reikėjo žmogžudystės ir ypatingo žmogaus jai tirti. Esate Noksvilyje, kodėl gi nepažiūrėjus, kokių jie turi neišaiškintų bylų, ir štai. Pasirodo, savo laiku

šita buvo sensacinga, o dabar ji atvėsusi ir pamiršta, kaip ir auka.

– Masačusetse apstu neišaiškintų bylų, – jis žvelgia į ją, tyrinėja jos veidą ir nesupranta, kas vyksta iš tiesų.

– Šita turėtų būti paprasta.

– Nevertėtų šitaip manyti.

– Ji puikiai tinka dėl keleto priežasčių. Nesėkmė tenai nenuskambės taip plačiai kaip nuskambėtų čia, – sako ji. – O sužaisime šitaip: besimokydamas akademijos kursuose išgirstate apie šią bylą ir pasiūlote, kad Masačusetsas galėtų prisidėti, pabandyti tą naująją DNR analizę, padėti jiems...

– Taigi norite, kad meluočiau, – taria jis.

– Noriu, kad būtumėt diplomatiškas, protingas, – atsako ji.

Vinas atidaro voką ir ištraukia laikraščio straipsnių kopijas, skrodimo ir laboratorines ataskaitas, viskas gana prastos kokybės, turbūt iš mikrofilmo.

– Mokslas, – kategoriškai taria ji. – Jei tai, kad egzistuoja dieviškasis genas, – tiesa, gal tuomet yra ir velniškasis, – priduria.

Lemont dievina savuosius paslaptingus, neva itin protingus pareiškimus.

Ją praktiškai galima cituoti.

– Ieškau pasprukusio velnio, ieškau jo kilmės DNR.

– Įdomu, kodėl nepasinaudojate tuo garsėjančia Floridos laboratorija, – Vinas peržvelgia neryškią

skrodimo ataskaitą ir priduria: – Vivjena Finlei. Sekvojų kalvos. Senieji Noksvilio turtuolių namai prie upės, nė vieno pigesnio nei milijonas. Kažkas tikrai ją tiesiog nežmoniškai uždaužė.

Nors tarp Lemont jam paduotų dokumentų nuotraukų ir nėra, iš skrodimo protokolo paaiškėja keletas faktų. Vivjena Finlei išgyveno pakankamai ilgai, kad jos audiniai labai pakistų, veide daugybė plyšimų ir mėlynių, akys visiškai užtinusios. Pakaušyje milžiniški sumušimai, kaukolė keliose vietose lūžusi nuo galingų ginklo, kurio bent vienas galas užapvalintas, smūgių.

– Jei ieškome DNR, turi būti kokių nors įkalčių. Kur jie visą tą laiką buvo? – klausia jis.

– Žinau tik tiek, kad FTB tada atliko laboratorinius tyrimus.

– FTB? Kodėl gi tai sudomino federalus?

– Turėjau galvoje valstybės tarnybas, – sako ji.

– TTB. Tenesio tyrimų biuras.

– Nemanau, kad tais laikais jie tyrė DNR.

– Ne. Tame akmens amžiuje buvo atliekami tik senamadžiai serologiniai tyrimai ir nustatoma kraujo grupė. Kas tiksliai buvo ištirta ir kas visą tą laiką turėjo bylą? – jis mėgina darsyk.

– Kruvini drabužiai. Kaip suprantu, jie buvo Noksvilio policijos departamento įkalčių saugykloje, paskui išsiųsti į laboratoriją Kalifornijoje...

– Kalifornijoje?

– Huberis visa tai rūpestingai išsiaiškino.

Vinas parodo į jos paduotas dokumentų kopijas ir klausia:

– Čia viskas?

– Pasirodo, Noksvilio morgas persikraustė į kitas patalpas, o jų seni dokumentai laikomi kažkokiose saugyklose. Tobis aptiko tik tai, ką laikote rankose.

– O tai reiškia, kad jis gavo tik teismo medicinos ekspertų išvadas iš mikrofilmo. Tikras seklys,.– sarkastiškai sako Vinas. – Nesuvokiu, kokiam galui jums reikalingas toks idiotas...

– Žinote kokiam.

– Nesuprantu, kaip Huberis gali turėti šitokį idiotą sūnų. Darydama paslaugas kriminalistikos laboratorijos vadovui, kad ir koks jis būtų nuostabus žmogus, Monika, turėtumėt būti atsargesnė. Šitai galima palaikyti interesų konfliktu...

– Siūlyčiau tai palikti man, – šaltai atsako ji.

– Galiu pasakyti tik tiek, kad, užkrovęs Tobį ant jūsų pečių, Huberis yra jums žiauriai skolingas.

– Gerai. Juk sakėme, kad šiandien būsime atviri? – ji žvelgia jam į akis nepaleisdama žvilgsnio. – Iš mano pusės nebuvo protinga. Esate teisus. Tobis yra beviltiškas, tikra nelaimė.

– O man reikia policijos bylos. Galbūt atkakliomis ir rūpestingomis pastangomis beviltiškasis Tobis gavo ir jos kopiją?

– Manau, kad grįžęs į Noksvilį tuo galėsite pasirūpinti pats. Tobis ką tik išėjo atostogų.

– Vargšelis. Tikriausiai nusikamavo taip sunkiai dirbdamas.

Stebėdama su sidabriniu padėklu ir dviem taurėmis vyno grįžtantį padavėją, Lemont taria:

– Jums patiks *pinot*. Pagamintas Drohino*, tiksliau jo dukters.

Jis lėtai pateliūškuoja vyną taurėje, pauosto, paragauja.

– Nejaugi būsite pamiršusi. Išsiuntėte mane į akademiją, nes ji, cituoju jus, yra kriminalistikos Harvardas. Man dar liko mėnuo mokytis.

– Esu tikra, kad būsite ten laukiamas, Vinai. Niekas nesako, kad turėtumėt iškristi. Tiesą sakant, tai padės ir NTA įvaizdžiui.

– Vadinasi, dirbsiu miegodamas. Taigi, pažiūrėkime, – jis gurkšteli vyno. – Politiniais tikslais naudojatės NTA, naudojatės Noksvilio policijos departamentu, naudojatės manimi, naudojatės visais. Prašau pasakyti, Monika, – įdėmiai žvelgdamas jai į akis, jis žaidžia su ugnimi. – Ar jums toji negyva sena moteris nors truputėlį rūpi?

– ANTRAŠTĖ: „ĮTAKINGAS MASAČUSETSO DETEKTYVAS PADEDA MAŽO MIESTELIO POLICIJOS DEPARTAMENTUI, IŠTIRIA PRIEŠ DVIDEŠIMT METŲ ĮVYKDYTĄ NUSIKALTIMĄ, SENYVOS MOTERS NUŽUDYMĄ DĖL SMULKIŲ MONETŲ.“

* Garsus Oregono vyndarys. (*čia ir toliau vert. past.*)

– Smulkių monetų?

– Aprašyta viename straipsnių, kurį jums daviau, – sako ji. – Ponia Finlei rinko sidabrines monetas. Ant savo tualetinio stalelio laikė jų dėžutę. Kiek žinoma, tai vienintelis dingęs daiktas.

KAI JIE IŠEINA IŠ HARVARDO KLUBO ir senu plytų šaligatviu nužingsniuoja į Kvinsio gatvę, vis dar lyja.

– Kur dabar? – pasislėpusi po dideliu juodu skėčiu klausia Lemont.

Vinas pastebi medinę skėčio rankeną tvirtai laikančius jos pirštus nudailintais nagais. Jie tvarkingai kvadratiniai, nelakuoti, ant rankos didelis balto aukso laikrodis krokodilo odos apyranke, „Breguet" ir Harvardo žiedas su antspaudu. Lemont nesvarbu, ką uždirba būdama apygardos prokurorė ar retkarčiais dėstydama teisės fakultete, – ji kilusi iš turtingos šeimos, kiek jis girdėjęs, labai turtingos, turi istorinį namą netoli Harvardo aikštės ir britišką samanų spalvos reindžroverį, kuris dabar stovi kitoje tamsios, šlapios gatvės pusėje.

– Nesirūpinkit manimi, – sako jis, tarsi ji būtų pasisiūliusi pavežti. – Nueisiu iki aikštės ir pasigausiu taksi. O gal nukeliausiu iki „Čarlzo" viešbučio, pažiūrėsiu, gal „Regatos" bare groja kokį gerą džiazą. Jums patinka Koko Montoja?

– Tik ne šįvakar.

– Nesakau, kad jis groja šįvakar.

Jis jos irgi niekur nekviečia.

Neramiai kažko ieškodama, ji ima raustis savo lietpalčio kišenėse ir taria:

– Informuokite mane apie viską, Vinai. Noriu žinoti kiekvieną smulkmeną.

– Žiūrėsim, kur mane nuves įkalčiai. Vertėtų pabrėžti ir iš viso susijaudinimo dėl šito reikalo to nepamiršti – neisiu ten, kur tie įkalčiai manęs neves.

Įpykusi ji naršo savo brangią rankinę.

– Man labai nemalonu pabrėžti akivaizdų faktą, – jis sako lietui lyjant ant nepridengtos galvos ir riedant už apykaklės. – Neįsivaizduoju, ką gero duos toji jūsų RIZIKOS iniciatyva, jei negalėsime išaiškinti bylos.

– Bent jau gausime kilmės DNR rezultatus ir pasakysime, kad dėl to byla ir buvo atversta iš naujo. Jau pats faktas bus gailiaširdiškas ir vertas nušviesti, o nesėkmės mes niekuomet nepripažinsime, byla bus neišaiškinta. Tęsime bylos tyrimą. Baigsite mokslus NTA, grįšite prie įprastinių savo užduočių. Ilgainiui visi vėl pamirš tą bylą...

– O iki to laiko turbūt jau būsite gubernatorė, – sako jis.

– Nebūkite toks cinikas. Nesu tokia šaltakraujė asmenybė, kokią be atvangos stengiatės pavaizduoti. Kur, po velnių, mano raktai?

– Jūsų rankoje.

– Mano namų raktai.

– Gal norite, kad važiuočiau su jumis ir pažiūrėčiau, kad tikrai įėjote?

– Raktinėje turiu atsarginius, – sako ji ir atžariai nusisuka palikdama jį lietuje.

3

VINAS APSIDAIRO GATVĖJE, akimis nulydi šaligatviais tikslingai judančius žmones, pravažiuojančius automobilius, jų ratų taškomą vandenį, nuvažiuojančią Lemont.

Jis pasuka link Harvardo aikštės, kur, nors oras ir prastas, kavinės ir restoranai pilni žmonių, užeina į „Pyto“ kavinukę, įsispraudžia tarp žmonių, daugiausia studentų, privilegijuotų ir patenkintų savimi. Jam užsisakant kavos su pienu, mergina už prekystalio į jį atvirai įsispokso, jos veidas parausta. Prie to jis pripratęs, kartais jaučiasi kažkiek pamalonintas, pralinksmintas, bet tik ne šįvakar. Jis nesiliauja galvojęs apie Lemont ir apie tai, kaip ji priverčia jį jaustis.

Jis nusineša kavą per visą Harvardo aikštę, prie Raudonosios metro linijos stoties; dauguma metro keliaujančių žmonių nesimoko Harvarde, gal net nežino, kad jis nėra vien vietinis koledžas. Jis stoviniuoja ant Džono F. Kenedžio gatvės šaligatvio, prisimerkęs nuo automobilių žibintų šviesos, įžambiai šviesų krentantys lietaus lašai jam primena pieštuko brūkšnius, vaikiškus piešinius, kuriuose pavaizduotas

lietus, tokius, kokius ir jis piešdavęs vaikystėje, tada, kai pieštuką dar imdavo į rankas ne tik nusikaltimo vietos schemoms braižyti ir bjaurioms išvadoms apie žmones užrašyti.

– Tremonto gatvės ir Brodvėjaus kampas, – sako jis sėsdamas į taksi ir atsargiai dėdamas sportinį krepšį ant vinilinės sėdynės.

Vairuotojo matyti tik galva, jis kalba neatsisukdamas, Vidurio Rytų akcentu.

– Trei-mondio? Kur?

– Tre-mon-to ir Brod-vė-jaus, galėsit mane iš-leisti ant kam-po. Jei nežinote kelio, galite sustoti dabar ir aš išlipu.

– Trei-mon-to. O tai čia prie ko?

– In-me-no aikštės, – garsiai sako Vinas. – Važiuokite ten. Jei nerasite, aš nueisiu, o jūs negausite pinigų.

Vairuotojas staigiai numina stabdį. Atsisuka blizgindamas tamsiu veidu ir juodomis akimis.

– Nemokėsite, tai tuoj pat išlipkite!

– O šitai matote? – Vinas greitai išsitraukia piniginę ir prikiša vairuotojui prie veido savo Masačusetso valstijos policijos ženklelį. – Norite mokėti baudas iki gyvenimo galo? Jūsų techninė apžiūra nebegalioja. Ar tą suvokiate? Perdegęs užpakalinis žibintas. Ar tą žinote? Tiesiog vežkit mane į Brodvėjų. Galgi surasit vargană Rotušės pastatą? Nuo ten jau parodysiu.

Jie važiuoja tylėdami. Vinas sėdi ant galinės sėdynės suspaudęs rankas, nes ką tik pavakarieniavo

su Monika Lemont, kuri nori užimti gubernatoriaus kėdę ir kažkodėl tikisi, kad jis padės sublizgėti perrinkimo besitikinčiam gubernatoriui Kroliui. Taigi sublizgės ir ji, ir abu drauge blizgės konkurencinėje kovoje. Politika. Jėzau. Tarytum nors vienam jų rūpėtų kažkokia Tenesio užkampyje nužudyta senutė. Jo neapykanta auga, jis sėdi tamsoje, taksistas vairuoja neturėdamas jokio supratimo, kur važiuojąs, nebent Vinas jam pasakytų.

– Tremonto gatvė va ten, sukit į dešinę, – galiausiai rodydamas sako Vinas. – O dabar va ten į kairę. Gerai, galite čia mane išleisti.

Jam suspaudžia širdį kaskart pamačius tą namą, dviaukštį, apkaltą lentomis apsilupusiais dažais, gebenėmis apžėlusį. Kaip ir jame gyvenanti moteris, Vino šeimos namas pastaruosius penkiasdešimt metų išgyveno tik blogus laikus. Jis išlipa iš taksi ir išgirsta vėjo skambalėlių garsą tamsiame kieme. Pasistato kavą ant taksi stogo, pasirausia kišenėje ir pro vairuotojo langą įmetą sulamdytą dešimties dolerių banknotą.

– Ei! Dvylika dolerių!

– Ei! Įsitaisyk GPS, – sako Vinas, vėjo skambalėliai magiškai skaidriai skamba, taksi rauna iš vietos, kava su pienu nukrenta ant gatvės, balzganas skystis nuteka juodu asfaltu, o skambalėliai linksmai skamba, tarytum džiaugtųsi jį išvydę.

Tirštas, drėgnas oras sujuda, iš šešėlių ir medžių, nuo durų ir langų, kurių jis neįžiūri, vėl pasigirsta

linksmas varpelių skambesys, jie skamba visur, nes jo močiutė tiki, kad skambalėliai turi visąlaik skambėti ir vaikyti blogąsias dvasias, o jis jai niekados nepasakė: *Na, jei tai tikrai veikia, kaip gi paaiškintum mūsų gyvenimus*? Iš kišenės Vinas išsitraukia raktą ir atrakina laukujes duris, atidaro jas.

– Močiut? Čia aš, – šūkteli jis.

Koridoriuje ant ašutinės sienos kabo tos pačios šeimos nuotraukos, Jėzaus paveikslai ir kančios kryžiai, viskas nuklota dulkėmis. Jis uždaro ir užrakina duris, padeda raktus ant seno ąžuolinio stalo, kurį prisimena dar nuo vaikystės...

– Močiut?

Svetainėje įjungtas televizorius, visu garsu, sirenos kaukia; močiutės garbinami policiniai serialai. Nuo paskutinio karto, kai jo čia būta, televizorius, regis, rėkia dar garsiau, gal todėl, kad jis pripratęs prie tylos. Sekant paskui garsą į svetainę, kurioje niekas nepasikeitė nuo to laiko, kai jis buvo vaikas, išskyrus tai, kad močiutė ir toliau kaupia kristalus, akmenis, kačių, drakonų ir Šventojo Mykolo Arkangelo statulėles, magiškus vainikėlius, žolelių puokštes ir smilkalus, šimtų šimtais, nerimas nudiegia jam širdį.

– Oo! – sušunka ji, kai jo balsas pagaliau ištraukia ją iš kažkelintos „Kalvos gatvės bliuzo“ serijos.

– Nenorėjau tavęs išgąsdinti, – jis nusišypso, prieina prie sofos ir pabučiuoja skruostą.

– Mielasai mano, – taria ji sugriebusi jam už rankų.

Nuo gausybe kristalų, magiškų niekučių, akmenėlių ir močiutės taro kortų malka nukrauto stalo Vinas paima nuotolinį televizoriaus pultelį. Išjungia televizorių ir, kaip įprasta, ją įdėmiai nužvelgia. Močiutė atrodo neblogai; ryškių bruožų veide tamsios akys žvalios ir linksmos, kažkada buvęs gražus veidas jos amžiui labai lygus, ilgi, žili plaukai sukelti ant viršugalvio. Ji pasipuošusi savo įprastiniais sidabro papuošalais, apyrankės kone iki pat alkūnių, žiedai ir vėriniai, vilki jo prieš kelias savaites išsiųstus ryškiai oranžinius Teksaso universiteto amerikietiškojo futbolo komandos marškinėlius. Ji visada apsirengia kuo nors jo dovanotu, kai žino juos pasimatysiant. O žino ji, regis, visada. Jam nereikia jai pranešti.

– Neįsijungei signalizacijos, – sako jis atidarydamas savąjį sportinį krepšį ir traukdamas ant kavos stalelio medaus, kepsnių padažą ir kelis marinuotų daržovių pagardus.

– Turiu savo vėjo skambalėlius, mielasai.

Staiga jis prisimena universiteto klubo rūbinėje palikęs butelį burbono. Pats neprisiminė, o ir Lemont nepastebėjo, kad jiems išeinant jo neturėjęs. Tai nemažai sako.

– Ką gi man atvežei? – klausia močiutė.

– Juk ne už vėjo skambalėlius moku šitokius pinigus apsaugos firmai. Vietinė produkcija, pagaminta Tenesyje. Jei mieliau norėtum naminukės, atvešiu kitąsyk, – paerzina jis sėsdamas į nutrintą krėslą,

kurį ji uždengusi kažkurios klientės jai prieš keletą metų nunertu vilnoniu violetiniu apklotu.

Ji paima savo kortas ir sako:

– Kokie ten monai?

– Monai? – susiraukia jis. – Tik nepradėk man kerėti, močiut.

– Kažkokie monai. Visai neseniai turėjai reikalų su kažkokiais monais.

Jis pagalvoja apie Monai Lemont.

– Ne kitaip kaip su ta savo viršininke, – kaip visada su kuo nors kalbėdamasi, ji lėtai maišo kortas ir ištraukusi šalia savęs ant sofos pasideda mėnulio kortą. – Saugokis šitos. Iliuzijos ir beprotybė arba poezija ir vizijos. Gali pasirinkt.

– Kaip jautiesi? Ar valgai ką nors be to, ką tau suneša žmonės?

Už būrimą kortomis žmonės jai atneša maisto, visokių daiktų, ką tik gali sau leisti.

Ant sofos ji pasideda dar vieną atverstą kortą, žibintu nešino vyro su mantija atvaizdą, lauke vėl prapliumpa lietus, tarytum kas muštų būgnus, medžių šakos braukosi apie langus, tolumoje pasiunta žvangėti vėjo skambalėliai.

– Ko anai iš tavęs prireikė? – klausia Vino močiutė. – Tajai, su kuria buvai šįvakar.

– Nieko, dėl ko turėtum jaudintis. Juk puiku, kad galiu su tavimi pasimatyti.

– Šitoji aukščiausioji tavo gyvenimo valdovė daug slepia po uždanga, labai nemalonius dalykus.

Ji atverčia dar vieną kortą, spalvotą už kojos ant medžio šakos pakabintą žmogų, iš jo kišenių byra monetos.

– Močiut, – atsidūsta Vinas. – Ji yra apygardos prokurorė, politikė. Ji ne aukščiausioji valdovė ir mano gyvenime jos apskritai nėra.

– O, tikrai yra, tikrai, – gyvai į jį žvelgdama sako močiutė. – Yra dar kažkas. Matau vyrą raudonais drabužiais. Cha! Šitas nedelsiant keliauja šaldiklin!

Su destruktyviais žmonėmis jo močiutė susidoroja užrašydama jų vardą arba aprašymą ant popieriaus skiautelės ir įkišdama ją į šaldiklį. Klientai negaili pinigų už tai, kad ji pasiųstų jų priešus į savo senąją šaldymo kamerą, kai Vinas ją matė paskutinį kartą, kamera panėšėjo į popieriaus smulkintuvo krepšį.

Suvibruoja Vino telefonas, jis išsitraukia jį iš švarko kišenės, pažvelgia į ekranėlį, numeris blokuotas.

– Atsiprašau, – sako jis stodamasis ir eidamas arčiau lietaus plakamo lango.

– Ar čia Vinstonas Garano? – nuskamba vyro balsas, aiškiai maskuojamas, jis kalba tikrai nevykusiu, kone britišku akcentu.

– O kas klausia?

– Manau, kad norėtumėt išgerti su manimi kavos, Deivio aikštėje, „Dyzelio“ kavinėje, kur renkasi visokie iškrypėliai ir pedikai. Ji ilgai veikia.

– Pradėkime nuo to, kad prisistatysite.

Jis žiūri, kaip močiutė ima maišyti dar daugiau taro kortų, atverčia jas ant stalo, atidžiai ir rūpestingai, tarytum jos būtų senos jos draugės.

– Tik ne telefonu, – sako vyras.

Staiga Vinas pagalvoja apie tą nužudytą moterį. Įsivaizduoja jos violetiškai mėlyną sutinusį veidą, didžiulius tamsius krešulius po galva, kaukolės lūžius, į smegenis susmigusias kaulo nuolaužas. Įsivaizduoja jos varganą išniekintą kūną ant šalto metalinio skrodimo stalo ir nežino, kodėl, taip staiga apie ją pagalvojęs, stengiasi nuvyti tas mintis šalin.

– Nesusitikinėju su nepažįstamaisiais išgerti kavos, kai jie nepraneša, kas esantys ir ko norintys, – Vinas sako į ragelį.

– O Vivjena Finlei ką nors sako? Praktiškai neabejoju, kad norite su manimi pasikalbėti.

– Nematau jokios priežasties, dėl ko turėčiau su jumis kalbėtis, – atsako Vinas, močiutė ramiai sėdi ant sofos, baksnoja kortas, atverčia dar vieną – raudonai baltą su penkiakampe žvaigžde ir kalaviju.

– Vidurnaktį. Laukiu, – baigia pokalbį vyras.

– Močiut, turiu trumpam išeiti, – sako Vinas, kišdamas telefoną į kišenę, dvejodamas prie aplyto lango, apimtas kažkokios nuojautos, vėjo skambalėliai nedarniai skamba.

– Saugokis šitos, – imdama dar vieną kortą sako močiutė.

– Tavo mašina važiuoja?

Kartais ji pamiršta įsipilti degalų ir joks dieviškasis įsikišimas nepadeda, kad variklis nesustotų.

– Kai važiavau ja paskutinį kartą, tai važiavo. Kas tas vyras raudonais drabužiais? Sužinok ir pranešk man. Atkreipk dėmesį į skaičius.

– Kokius skaičius?

– Tuos, kurie atsiras. Atkreipk dėmesį.

– Neatsirakink durų, močiut, – sako jis. – Įjungsiu signalizaciją.

Jos 1989-ųjų biuikas, nusilupusiu vinilo stogu ir vaivorykštiniais lipdukais apklijuotais buferiais, ant veidrodėlio pakabinta karoliukais nusagstyta sapnų gaudykle, stovi už namo, po krepšinio lanku, kuris rūdija ant savo stovo nuo Vino vaikystės. Variklis priešinasi, galiausiai pasiduoda ir Vinas atbuliniu bėgiu, nes vietos apsisukti nėra, išvažiuoja į gatvę. Automobilio žibintai atsispindi palei kelią klajojančio šuns akyse.

– Vajėzau tu mano, – sustodamas ir lipdamas iš automobilio garsiai sako Vinas.

– Panele Šune, ką gi čia, mieloji, veiki? – jis kreipiasi į varganą, šlapią šunį. – Eikš čionai. Čia aš, ateik, ateik, gerutė.

Panelė Šunė, pusiau skalikas, pusiau aviganis, puskurtė ir pusaklė, kvailu vardu kaip ir pati jos šeimininkė, prišliaužia, apuosto Vino ranką, prisimena jį, pavizgina uodegą. Jis paglosto šlapią purviną kailį, pakelia, padeda ant priekinės sėdynės ir, veždamas į apgriuvusį namą už poros kvartalų, kaso kaklą. Prineša prie namo durų ir ilgai beldžia.

Galiausiai viduje surėkia moteris:

– Kas ten?

– Vėl radau Panelę Šunę! – jai atrėkia Vinas.

Durys atsidaro, išlenda atstumianti stora moteris beformiu rausvu chalatu, be apatinių dantų, dvokianti

cigaretėmis. Ji prieangyje uždega šviesą, nuo jos sumirksi, žvelgdama pro jį į gatvėje stovintį močiutės biuiką, regis, niekada neprisimenanti nei jo, nei to automobilio. Vinas švelniai paleidžia Panelę Šunę, toji iškart šauna vidun, kuo toliau nuo nedėkingosios apkiautėlės.

– Sakiau jums, kad ją vieną dieną nudauš mašina, – perspėja Vinas. – Kas jums darosi? Kiek kartų radęs ją klaidžiojančią nelemtoj gatvėj turiu nešti namo?

– Tai ką man daryt? Išleidžiu pakakot ir nepareina. Paskui dar šitas užėjo ir paliko atdaras duris, o čia jam vaikščiot negalima. Jį ir kaltinkit. Bjaurybė apspardo ją ir tyčia palieka duris, kad ana pabėgtų, nes jei tą kvailą šunį užmuš, Siuzei širdis plyš.

– Kas tas šitas?

– Mano sušiktas žentas, kurį vis areštuoja policija.

Vinas mano žinąs, apie ką ji kalbanti, yra matęs jį čia važinėjantį baltu pikapu.

– Įsileidžiate jį į namus? – Vinas griežtai jos klausia.

– Pabandyk jį suturėt. Anas nė vieno nesibijo, anei kaip. Čia gi ne man uždrausta artintis.

– Ar iškvietėt policiją, kai jis čia šiandien pasirodė?

– Nėr prasmės.

Pro atviras duris Vinas mato po kėde prie grindų prisiplojusią Panelę Šunę.

– Mielai ją nupirkčiau iš jūsų, – sako Vinas.

– Už jokius pinigus, – atkerta ji. – Aš myliu tą šunį.

– Sumokėsiu jums penkiasdešimt dolerių.

– Meilei kainos nėr, – ima dvejoti moteris.

– Šešiasdešimt, – sako jis, nes daugiau ir neturi, čekių knygelę paliko Noksvilyje.

– Ne, pone, – ji rimtai svarsto, – mano meilė jai verta kur kas daugiau.

4

GRETA VINO STALO pora tatuiruotų Tuftso studenčiokų žaliais plaukais daužo *pulo* rutulius. Jis žvelgia į juos su panieka.

Gal jis ir ne iš turtuolių šeimos, gal ir negavo tūkstančio šešių šimtų taškų iš SAT testo, nesukūrė simfonijos, nesukonstravo roboto, bet, stodamas į savo svajonių mokyklas ir manydamas, kad priėmimo komisijos pirmininkas galbūt pakvies jį pasivaikščioti po universiteto teritoriją, jiedu pakalbėsią apie jo gyvenimo siekius, o jis norėjęs tapti mokslininku ir poetu kaip tėvas, o gal ir teisininku, iš pagarbos nusipirko šviesų kostiumą (per išpardavimą), naujus batus (irgi per išpardavimą) ir apsikirpo (turėjo penkių dolerių kuponą). Vino nepakvietė nei pasivaikščioti po universitetą, nei į pokalbį. Jis tegavo šabloninius laiškus, kuriuose apgailestaujant pranešama, kad...

„Dyzelio" kavinėje jis stebi viską ir visus, dairosi žmogaus, su kuriuo turėtų susitikti dėl Tenesyje prieš dvidešimt metų įvykdytos žmogžudystės. Jau beveik vidurnaktis, vis dar lyja, Vinas sėdi prie savo mažučio staliuko, gurkšnoja kapucino kavą, stebi nevalyvus

studentus baisiais plaukais, purvinais drabužiais, su kava ir nešiojamaisiais kompiuteriais, stebi laukujes duris, jo pyktis auga sulig kiekviena minute. Penkiolika po dvylikos jis piktai pašoka nuo stalo, tuo tarpu kažkoks spuoguotas, save Einšteinu laikantis žąsinas negrabiai kankina *pulo* kamuolius ir kalbasi su savo drauge, abu jie nekreipia dėmesio į aplinkinius, patenkinti savimi, kažko užsimetę, gal efedrino.

– Ne nėra, – sako mergina. – Nėra tokio žodžio „sodomiškas".

– „Doriano Grėjaus paveikslas" buvo vadinamas sodomiška knyga, – bum. – Kai kuriose to laiko recenzijose, – dryžuotas rutulys nuvinguriuoja į kišenę.

– Doriano Grėjaus portretas, o ne paveikslas, genijau, – sako Vinas pedantiškam auskarų prisivarsčiusiam vaikiui, kuris *pulo* lazdą dabar sukiojo tarsi policininko. – O sodomiška ta knyga buvo pavadinta per Oskaro Vaildo teismą, o ne recenzijose.

– Koks skirtumas.

Nueidamas Vinas išgirsta šnypštimą „juodašiknis pedas".

Jis apsisuka, griebia vaikiui lazdą iš rankų ir sako:

– Dabar mušiu aš, – ir sau į kelį ją perlaužia pusiau. – Taigi. Kažką man sakei?

– Nieko nesakiau! – tas sužviegia išvertęs blizgančias akis.

Sviedęs sulaužytą lazdą ant biliardo stalo Vinas nueina šalin, nekreipdamas dėmesio į merginą už

baro, spoksojusią į jį, vos čia įžengusį. Ji purškia garą į didelį kavos puodelį ir, jam pasiekus duris, prataria „atsiprašau“. „Pone?“ – šūkteli ji perrėkdama kavos aparato triukšmą.

Vinas prieina prie baro ir sako:

– Nesijaudinkite, aš už ją susimokėsiu, – jis išsitraukia iš kišenės keletą banknotų.

Šis jo vandalizmo aktas biliardinėje jos nedomina, ji paklausia:

– Ar jūs detektyvas Džeronimas?

– Iš kur ištraukėt tokį vardą?

– Vadinasi, taip, – atsako ji, iš po baro ištraukia voką ir paduoda jam. – Čia anksčiau buvo užėjęs kažkoks vyras, jis paprašė manęs paduoti jums šitai, kai būsite beišeinąs.

– Kada anksčiau? – jis įsideda voką į kišenę dairydamasis, ar nėra stebimas.

– Gal prieš porą valandų.

Vadinasi, tas dirbtiniu akcentu kalbėjęs vyras skambino Vinui jau palikęs laišką čia, jis nė nesiruošė susitikti.

– Kaip jis atrodė? – klausia Vinas.

– Nieko ypatingo, gana senas. Su tamsintais akiniais, ilgu lietpalčiu. Ir šaliku.

– Šaliku šiuo metų laiku?

– Blizgančiu, šilkiniu. Tokiu ryškiai raudonu.

– Aišku, – vyras raudonais drabužiais, lygiai kaip sakė močiutė.

Vinas išeina į lietų, nuo drėgno nakties oro jis pasijunta lipnus ir išglebęs. Močiutės automobilis Vasaros

gatvėje, priešais „Rožės pumpuro" restoraną atrodo it tamsus griozdas su pelekais. Jis eina šaligatviu, dairydamasis, galvodamas, kad vyras su raudonu šaliku gali būti netoliese, stebėti jį. Vinas atrakina automobilį, atidaro daiktinę, susiranda žibintuvėlį ir krūvelę servetėlių iš „Dunkin' Donuts", apsivynioja jomis sau rankas ir užvedimo spynelėje kabančiu raktu perpjauna voką. Išsitraukia perlenktą lapelį liniuoto popieriaus ir perskaito dailų užrašą juodu rašalu.

Čia RIZIKUOJI tu, skersveisli.

Jis surenka Lemont namų numerį, ji neatsiliepia. Pamėgina paskambinti į jos mobilųjį. Neatsiliepia. Žinutės nepalieka, persigalvojęs vėl surenka numerį, šįkart ji atsiliepia.

– Klausau? – jos balse nesijaučia įprastos energijos.

– Gal paaiškintumėt man, kas čia, po velnių, vyksta! – jis užveda variklį.

– Tik nereikia pykti ant manęs, – keistai atsako ji, jos balsas įtemptas, kažkas ne taip.

– Dėl Finlei bylos man ką tik skambino kažkoks beprotis beprotišku akcentu. Koks sutapimas. Kažkodėl jis turi mano mobiliojo telefono numerį, dar vienas nuostabus sutapimas, ir kaip tyčia jis siūlo mums susitikti, bet nepasirodo ir palieka grasinamą laišką. Su kuo, po velnių, kalbėjotės? Gal kartais išsiuntėte kokį pranešimą spaudai?..

– Šįryt, – atsako ji, fone Vinas išgirsta duslų vyro balsą, bet nesupranta, ką tas sako.

– Šįryt? Man dar neatvažiavus čia! Ir nė nepasivarginote man to pasakyti? – sušunka jis.

– Viskas gerai, – toliau nerišliai kalba ji.

– Negerai!

Lemont kompanionas – kažkoks vyras kone pirmą valandą nakties – kažką pasako ir ji staigiai nutraukia pokalbį, Vinas sėdi tamsoje savo močiutės senajame biuike, žiūri į liniuoto popieriaus lapą ir servetėlėmis apvyniotas savo rankas. Širdis daužosi taip smarkiai, kad jos dūžius jis jaučia kakle. Be jo sutikimo ir nė nepranešusi jam, Lemont pranešė žiniasklaidai apie bylą, kurią jis dabar neva tirsiantis. Ji gali susirinkti savo nelemtą RIZIKĄ ir susikišti, kur jai patogiau.

Išeinu.

Pažiūrėsim, ką ji darys, kai jis jai tai praneš.

Išeinu!

Jis visiškai nežino, kur jos ieškoti. Namų telefonu ji neatsiliepė, tik mobiliuoju. Taigi, namie jos turbūt ir nėra. Na, sunku pasakyti. Šiaip ar taip, jis nusprendžia pravažiuoti pro jos Keimbridžo namą. O gal ją ten rasiąs. Jokio skirtumo, kas ten bus su ja, bet įdomu, su kuo gi miega Lemont, o gal ji iš tų lyderiaujančių moterų, kurioms apskritai nepatinka seksas, o gal ir atvirkščiai. Gal ji savo meilužius ėdanti piranija.

Vinas rauna nuo šaligatvio krašto, automobilį sumėto – prakeikti užpakaliniai varomieji – jis slysta slidžioje gatvėje, valytuvai garsiai brūžina stiklą, varo jį iš proto, nes jis jau jaučiasi kaip beprotiškam kine, tarytum darydamas kažką beprotiško, į ką dėl savo

beprotystės įsivėlęs, po velnių. Jam reikėjo atsisakyti čia skristi, reikėjo pasilikti Tenesyje. Per vėlu skambinti Saiks. Būtų nemandagu. Jis visuomet su ja šitaip elgiasi, o ji jam leidžia. Ji nesupyks, Vinas surenka jos numerį, prisimena, kad šiandien antradienio vakaras, o paprastai tokį vėlyvą antradienio vakarą jiedu tvarkingai apsirengę klauso džiazo, geria vaisinius martinio kokteilius ir kalbasi.

– SVEIKA, GRAŽUOLE, – sako Vinas. – Būk gera, neužmušk manęs.

– Ir pataikyk tu man paskambinti, kai nors kartą miegu, – sako Saiks, hormonų audrų sukeltos nemigos kankinama Tenesio tyrimų biuro agentė.

Ji atsisėda lovoje, šviesos įsijungti nesivargina. Pastarąsias šešias savaites ji praleido daugybę valandų kalbėdamasi telefonu su Vinu, lovoje, tamsoje, viena, galvodama, kaip jaustųsi kalbėdamasi su juo lovoje, tamsoje, asmeniškai. Ji klauso, ar neišgirs savo kambariokės už sienos, nes nenori jos pažadinti. Juokinga, bet veždama Viną į oro uostą Saiks jam pasakė: „Ką gi, nors kartą mūsų kambariokai gerai išsimiegos.“ Pradėję mokytis Nacionalinės teismo akademijos kursuose, jiedu prakalbėjo ištisas naktis, o studentų bendrabučio sienos gana plonos, todėl jų kambariokams nelabai pasisekė.

– Manau, kad manęs pasiilgai, – Saiks taria juokaudama, bet tikėdamasi, kad taip ir yra.

– Man reikia, kad šį bei tą nuveiktum, – sako Vinas.

– Tau viskas gerai? – ji įsijungia šviesą.

– Taip.

– Iš balso taip nepasakyčiau. Kas darosi? – ji išlipa iš lovos ir įsispokso į veidrodį virš stalelio.

– Klausyk. Prieš dvidešimt metų Noksvilyje buvo nužudyta senutė, Vivjena Finlei. Sekvojų kalvose.

– Pradėkim nuo to, kad paaiškinsi, kodėl tai tave šitaip staigiai sudomino.

– Vyksta kažkas velniškai keisto. Tada gyvenai Tenesyje. Gal prisiminsi tą bylą.

Be abejo, Saiks buvo Tenesyje, bet tai darsyk jai priminė jos amžių, ji žvelgia į savo atvaizdą veidrodyje, savo į visas puses pasišiaušusius sidabriškus šviesius plaukus, *kaip Amadėjaus*, anot kažkada Vino pasakytų žodžių. *Jei matei tą filmą*, – pridūrė jis. Ji nematė.

– Šiek tiek prisimenu tą bylą, – sako ji. – Turtinga našlė, kažkas įsilaužė. Neįsivaizduojamas dalykas Sekvojų kalvose vidury baltos dienos.

Šią valandą veidrodis itin negailestingas. Jos akys patinusios. Per daug alaus. Ji nesupranta, kodėl taip patinkanti Vinui, kodėl jis jos nematąs taip, kaip save mato ji pati, galbūt jis ją mato tokią, kokia ji buvusi anksčiau, prieš dvidešimt metų, rusva oda ir didžiulėmis mėlynomis akimis, stangriu, apvaliu užpakaliuku, stačiomis krūtimis, kūnu, kuris žemės traukai rodydavo didįjį pirštą, kol jai nesukako keturiasdešimt ir žemės trauka jai pati tą pirštą parodė.

– Man reikia tuometinės policijos bylos, – jis sako telefonu.

– Gal kartais žinai bylos numerį? – klausia Saiks.

– Tik skrodimo išvadų numerį. Ir tik mikrofilmo nuotraukas, jokių įvykio vietos nuotraukų, nieko. Man būtina gauti ir tą bylą, jei tik sugebėtume surasti ją tame saugyklos Bermudų trikampyje. Žinai, kai morgas išsikraustė iš senųjų patalpų. Bent jau Lemont man sakė, kad ji persikraustė. Turbūt nemeluoja.

Vėl šita.

– Jo, persikraustė. Gerai, ne viską iš karto, – sako ji jau susierzinusi. – Visų pirma, tu nori policijos bylos.

– Man ji būtina, Saiks.

– Iš pat ryto pamėginsiu ją surasti.

– Laukti negaliu. Gal gali ką nors dabar suieškoti. Atsiųsk elektroniniu paštu.

– Ir kas gi, tavo nuomone, man tokiu laiku galėtų padėti? – ji jau atidaro spintos duris ir ima nuo pakabos mėlynas drobines kelnes.

– Akademija, – sako Vinas. – Skambink Tomui ir trauk jį iš lovos.

VINAS DIDELIU GREIČIU lekia „Oberno kalno“ ligoninės link, išsuka iš Bratlo gatvės, važiuoja prie Monikos Lemont namo, kad galėtų sugadinti jai likusią nakties dalį.

Išeinu.

Gal jis įsidarbins TTB, FTB, – *norėčiau jus informuoti, Monika, kad niekas šitaip manęs nemaustys. Išeinu.*

Tai kodėl gi vidury nakties duodi užduotį Saiks? – klausia kitas vidinis jo balsas. Nedidelis patikslinimas. Tai, kad jis išsilaisvina nuo Monikos Lemont, dar nereiškia, kad jis netirs Vivjenos Finlei bylos. Dabar tai asmeniška. Kai jį mausto dar ir kažkoks vyras raudonu šaliku, tai jau tampa asmeniška. Praktiškai nestabteldamas prie stop ženklo, Vinas pravažiuoja sankryžą, prie gaisrinės pasuka į kairę, į siaurą gatvę, kur Lemont gyvena ant stambaus lopinio žemės devynioliktame amžiuje statytame blyškios violetinės spalvos name, Karalienės Anos stiliaus, ryškiame, painiame ir grėsmingame, kaip ir jo savininkė. Jo teritorijoje gausu laukinių mirtų, ąžuolų ir beržų, jų tamsūs siluetai linguoja vėjyje, nuo šakų ir lapų laša vanduo.

Jis sustoja priešais namą, išjungia automobilio žibintus ir variklį. Prie durų šviesa nedega, namo teritorijoje nedega jokios šviesos, šviečia tik vienas langas, antrame aukšte, kairiau laukujų durų, ir jį apima negeras jausmas. Jos reindžroveris stovi ant grįsto takelio ir jausmas tik sustiprėja. Jei jos nėra namie, kažkas ją pasiėmė. Na tai ką. Ji gali turėti bet kurį, taigi jos šios dienos pasimatymo objektas ją pasiėmė, galbūt nusivežė į savo namus, tai ką, bet jausmas neatlyžta. Jei pasimatymo objektas name su ja, tai kur jo automobilis? Vinas paskambina jos namų

telefonu, įsijungia atsakiklis. Paskambina į mobilųjį, bet ji neatsiliepia. Pabando darsyk. Ji neatsiliepia.

Kažkoks vyras raudonu šaliku pasiunčia jį gaudyti vėjo laukuose, apkvailina, grasina, tyčiojasi. *Kas jis?* Vinui neramu, ką parodys per naujienas. Gal idiotiškas Lemont pranešimas spaudai jau sklando kibernetinėje erdvėje, sėjasi internete. Galbūt šitaip vyras raudonu šaliku ir sužinojo apie RIZIKĄ, apie Viną, bet būtų keista. Kiek jam žinoma, Vivjena Finlei kilusi ne iš Naujosios Anglijos, tai kodėl kažkokiam vyrui Naujojoje Anglijoje jos byla įdomi tiek, kad imtų skambinti Vinui, melagingai kviestų susitikti ir iš jo tyčiotųsi?

Jis nesiliauja žiūrėjęs į Lemont namą, į tankius medžius jo teritorijoje, dairosi po gatvę, bet dėl ko – nežino. Dėl visko. Vinas čiumpa žibintuvėlį ir išlipa iš prieštvaninio močiutės automobilio, įdėmiai žvalgosi, klausosi. Kažkas čia ne taip, dar blogiau nei ne taip. Galbūt jis tiesiog susijaudinęs, tikisi kažką būsiant ne taip, gąsdinasi taip, kaip gąsdindavosi vaikystėje, įsivaizduodamas pabaisas, piktus žmones, blogus dalykus, mirtį, jausdamas įvairias nuojautas, *nes tai jo kraujyje*, pasak dažnai tą kartojančios močiutės. Jis beginklis. Palei plytinę sieną Vinas eina prie verandos, lipa laiptais, galvodamas, kad nerimą jam kelia pati Lemont.

Ji tikrai neapsidžiaugs. Jei ji su kažkuo, Vinui galas. Jis paspaudžia durų skambutį, pakėlęs akis pamato šviesiame kambaryje tiesiai jam virš galvos užuolaida

nuslenkantį šešėlį. Toliau žvelgia viršun, laukia. Žibintuvėliu pašviečia į laukujų durų kairėje pakabintą žalvarinę pašto dėžutę, pakelia jos dangtį. Parėjusi laiškų ji neišsiėmė, jis prisimena ją minėjus raktinę. Nieko panašaus jis čia nemato.

Nuo lapų vanduo krenta stambiais šaltais lašais, tyška jam ant galvos beeinant užpakalinių namo durų link, kur jis randa atvirą raktinę, raktą duryse, o duris praviras. Jis dvejoja, apsidairo, klausosi vandens lašų teškenimo, žibintuvėliu apšviečia medžius, krūmus, nukreipia jo šviesą į kažką tamsiai raudoną tarp dviejų buksmedžių, šlapiais, bet švariais skudurais pridengtą raudoną benzino bakelį. Vino pulsas padažnėja, širdis beprotiškai daužosi tyliai žengiant į virtuvę, jis išgirsta Lemont balsą, paskui vyro balsą, piktą vyro balsą, antrame aukšte, kambary su šviesiu langu virš lauko durų.

Jis užlekia girgždančiais mediniais laiptais, perbėga girgždantį koridorių. Pro atviras duris mato ją gulinčią ant lovos, nuogą, pririštą prie lovūgalio, vyrą su džinsais, trumparankoviais marškinėliais, sėdintį ant lovos ir braukantį ją pistoletu.

– Pasakai, *aš kekšė.*

– Aš kekšė, – ji pakartoja drebančiu balsu. – Prašom šito nedaryti.

Lovos kairėje langas užtrauktomis užuolaidomis. Jos drabužiai išmėtyti ant grindų, tas pats per vakarienę prieš kelias valandas vilkėtas kostiumėlis.

– *Aš esu apgailėtina šlykšti kekšė.* Sakyk!

Virš lovos kabo didžiulis stiklinis šviestuvas su pieštomis gėlėmis – mėlynomis, raudonomis, žaliomis, – Vinas sviedžia žibintuvėlį, jis trenkiasi į šviestuvą, tas dūžta ir ima linguoti, vyras pašoka nuo lovos, staigiai pasisuka, Vinas griebia jam už riešo, bando išplėšti iš rankos pistoletą, tas kvėpuoja jam į veidą česnako smarvę, ginklas iššauna į lubas, per plauką nuo Vino galvos.

– Greit mesk! Mesk!

Grumiantis Vino balsas dusliai aidi jo spengiančiose ausyse, pistoletas iššauna dar sykį ir dar, ir vyro riešas staiga suglemba. Vinas griebia ginklą, stipriai stumia vyrą nuo savęs, tas krenta ant grindų, iš jo galvos srūva kraujas, telkiasi į balą ant kietmedžio grindų, jis guli tyliai šalia lovos, kraujuodamas, nejudėdamas, jaunas, tamsaus gymio vaikinas, gal net nepilnametis.

Vinas užmeta ant Lemont antklodę, atriša elektros laidus, kuriais ji pririšta prie lovos, nepaliaujamai kartodamas: „Viskas gerai. Dabar esate saugi. Viskas gerai."

Iš savo mobiliojo jis paskambina 911, ji pakļaikusi atsisėda, susisuka į antklodę, stipriai purtosi gaudydama kvapą.

– O Dieve, – sako ji. – O Dieve! – suklykia.

– Viskas gerai, dabar esate saugi, – stovėdamas virš jos sako jis, dairydamasis, žiūrėdamas į vaikiną ant grindų, kraują ir plačiai pažirusias kruvinas spalvoto stiklo duženas.

– Ar jis čia buvo vienas? – Vinas surinka Lemont, jo širdis daužosi, akys šaudo aplink, ausyse spengia, jis pasirengęs šauti. – Ar yra dar kas nors? – rėkia jis.

Greitai ir nelygiai kvėpuodama ji purto galvą, jos veidas perbalęs, akys blizga, regis, tuoj nualps.

– Monika, kvėpuokite giliai ir lėtai, – Vinas nusivelka švarką, paduoda jai į rankas, padeda pakelti jį prie veido. – Viskas gerai. Kvėpuokit į jį, tarsi jis būtų popierinis maišelis. Puiku. Gerai. Giliai ir lėtai. Dabar jau niekas jums nepadarys nieko bloga.

5

„OBERNO“ kalno ligoninėje, vos už kelių kvartalų nuo savo namų, Monika Lemont vilki ligoninės chalatėlį.

Patalpa niekuo neypatinga, baltomis sienomis, su gultu apžiūrai, tuo su kilpomis kojoms, rašomuoju stalu, kriaukle, medikamentų, tamponų ir skėtiklių pilna spinta, chirurgine lempa. Vos prieš kelias minutes teismo medicinos slaugytoja buvo pasilikusi su Lemont viena, ji tyrė galingosios apygardos prokurorės ertmes ir itin privačias jos kūno vietas, ėmė seilių ir spermos tepinėlius, rovė plaukus, krapštė panages, ieškojo sužalojimų, fotografavo – rinko viską, kas galėtų būti įkalčiai. Lemont laikosi nuostabiai gerai, gal net keistai gerai, vaidina savo vaidmenį, tiria savo pačios bylą.

Ji sėdi ant baltos plastikinės kėdės prie baltu popieriumi užkloto gulto, Vinas – ant taburetės priešais ją, kitas Masačusetso valstijos policijos tyrėjas, Semis, stovi prie uždarytų durų. Jai buvo siūloma kalbėtis malonesnėje aplinkoje, pavyzdžiui, jos namuose, bet ji atsisakė, šiurpokai šaltai sakydama, kad

yra geriausia, kai viskas turi savo vietas, kad atitinkami pokalbiai ir veiksmai turi būti atliekami ten, kur priklauso. Vertimas: Vinas rimtai abejoja ją kada bemiegosiant savo miegamajame. Jis nenustebtų, jei ji namą parduotų.

– Ką apie jį žinome? – vėl klausia ji, prokurorė, regis, visiškai abejinga tam, kas ką tik nutiko.

Jos užpuolikas yra kritinės būklės. Vinas stengiasi būti atsargus ką nors jai sakydamas. Tiesą sakant, situacija mažų mažiausiai neįprasta. Ji pripratusi klausti valstijos policijos, ko tik geidžianti, nuo jos niekas negali būti slepiama. Ji – apygardos prokurorė, vadovė, užprogramuota reikalauti informacijos ir ją gauti.

– Ponia Lemont, – pagarbiai sako Semis, – kaip žinote, jis turėjo ginklą ir Vinas pasielgė, kaip ir turėjo pasielgti. Pasitaiko visko.

Bet ji klausia ne šito. Ji pažvelgia į Viną, žiūri jam į akis stebėtinai drąsiai, turint galvoje, kad vos prieš kelias valandas jis matė ją nuogą pririštą prie lovos.

– Ką apie jį žinote, – panašiau į komandą, ne į klausimą.

– Tik tiek, – sako Vinas, – kad prieš porą mėnesių prokuratūra buvo patraukusi jį baudžiamojon atsakomybėn nepilnamečių teisme.

– Už ką?

– Už marihuanos ir kreko laikymą. Teisėjas Banditų paleidėjas, Leinas, pareiškė jam įspėjimą.

– Ten kaltintoja aš tikrai nebuvau. Niekada nesu jo mačiusi. Ką dar?

– Žinote ką, – sako Vinas. – Gal mes galėtume iš pradžių atlikti savo darbą, o paskui papasakosiu viską, ką galiu.

– Ne, – taria ji. – Pasakosite ne ką galite, o ko aš paklausiu.

– Bet dabar... – pradeda Vinas.

– Informaciją, – reikalauja ji.

– Noriu paklausti, – pasigirsta Semio balsas nuo tolimiausios sienos, – kaip vakar vakare grįžote namo?

Jo veidas paraudęs, akys išduoda liūdesį. Gal jis jaučiasi sutrikęs. Gal kalbėdamas su apygardos prokurore po to, ką jai teko patirti, jis jaučiasi tarsi vujaristas. Lemont nekreipia į jį dėmesio, ignoruoja klausimą.

– Vakarieniavau su jumis, – ji sako Vinui. – Sėdau į savo automobilį, nuvažiavau į prokuratūrą užbaigti keleto reikalų, paskui iškart grįžau namo. Kadangi neturėjau raktų, nuėjau prie galinių namo durų, suvedžiau kodą į raktinę, pasiėmiau atsarginį raktą ir rakinau duris, kai staiga kažkokia ranka man griebė už burnos ir kažkas, ko negalėjau matyti, pasakė *tik sucypk ir mirsi*. Jis įstūmė mane į namą.

Lemont puikiai dėsto faktus. Jos užpuolikas, kurio tapatybė jau nustatyta, – Rodžeris Baptista iš Rytų Keimbridžo, esančio visai netoli teismo rūmų, kuriuose dirba Lemont, nustūmęs ją į miegamąjį ir ėmęs traukyti lempų ir radijo elektros laidus. Tada

suskambęs jos namų telefonas. Paskui jos mobilusis. Ji neatsiliepusi.

Jai skambino Vinas.

Vėl suskambėjęs mobilusis, ji mikliai surezgusi, kad skambina jos mylimasis, jis ima jaudintis, gali pasirodyti čia, todėl Baptista jai liepęs atsiliepti sakydamas, kad jei ji darys kokias nesąmones, jis šaus jai į galvą, o paskui nužudys ir tą mylimąjį, nužudys visus, ir ji atsiliepusi. Trumpai ir keistai pakalbėjusi su Vinu. Lemont sako, kad po to, kai ji nutraukusi tą pokalbį, Baptista privertęs ją nusirengti ir pririšęs prie lovūgalio. Jis ją išžaginęs. Tada vėl užsimovęs kelnes.

– Kodėl gi nesipriešinote? – kaip įmanoma švelniau klausia Semis.

– Jis buvo ginkluotas, – ji pažvelgia į Viną. – Neabejojau, kad ginklą panaudos, jei priešinsiuos, maniau, kad turbūt ir šiaip panaudos. Kai baigs su manimi. Kad suvaldyčiau situaciją, dariau, ką galėjau.

– O tai reiškia? – klausia Vinas.

Ji dvejoja, nusuka akis ir sako:

– Tai reiškia, kad sakiau jam daryti, ką nori, vaidinau visiškai neišsigandusią. Ir nepralaimėjusią. Dariau, ką jis liepė. Sakiau, ką jis man liepė sakyti, – ji užsikerta. – Kiek tik galėjau tokiomis aplinkybėmis, buvau rami ir nekaringa. Ee, pasakiau, kad manęs rišti nebūtina, kad, na, nuolat dirbu su tokiomis bylomis, kad suprantu juos, žinau jį turint savų priežasčių. Aš, na...

Nedideliame kambaryje pasidaro taip tylu, kad net spengia, ir Vinas pirmą kartą pamato raustantį Lemont veidą. Jis įtaria tiksliai žinąs, ką ji darė, kad užkalbėtų Baptistai akis, kad nuramintų jį, rastų ryšį su juo nors ir menkiausiai vilčiai, kad jis paliks ją gyvą.

– Gal vaidinote, kad truputėlį norite, – sako Semis. – Nieko tokio, moterys taip visuomet elgiasi, leidžia žagintojui manyti, kad viskas gerai, jos puikios lovoje, suvaidina orgazmą ir net pasiūlo jam sugrįžti dar sykį, tarsi būtų koks pasimatymas ar...

– Lauk! – puola Lemont rodydama į jį pirštu. – Dink iš čia!

– Aš tik...

– Gal negirdėjai?

Jis išeina iš patalpos, palieka Viną vieną su ja, o to Vinas visai nenori. Turint galvoje, kad jis labai pavojingai sužeidė jos užpuoliką, būtų protinga ir derėtų, kad jų pokalbyje dalyvautų bent vienas liudininkas.

– Kas tas nelaimingas menkysta? – klausia Lemont. – Kas? Ir jūs manote, kad tai velniškas sutapimas, kad jis nusprendžia apsireikšti prie namo tą patį vakarą, kai mistiškai dingsta mano raktai? Kas jis?

– Rodžeris Baptista...

– Aš ne to klausiu.

– Kada savo raktus matėt paskutinį sykį? – klausia Vinas. – Ar šįryt išeidama į darbą duris užrakinote jais? Tiksliau, vakar ryte.

– Ne.

– Ne?

Minutėlę patylėjusi ji taria:

– Aną naktį nebuvau namie.

– O kur buvote?

– Pas draugą. Iš ten ryte išvažiavau į darbą. Po darbo vakarieniavau su jumis, dar užšokau į darbą. Va tokia buvo mano diena.

– Gal galėtumėt man pasakyti, pas ką nakvojote?

– Ne.

– Tiesiog mėginu...

– Ne aš įvykdžiau nusikaltimą, – ji šaltai žvelgia į jį.

– Monika, kai atrakinote duris atsarginiu raktu, jūsų signalizacija turbūt buvo įjungta, – griežtai sako Vinas. – Rakinant duris Baptista užėmė jums burną. Tai kas tada nutiko su signalizacija?

– Jis man pasakė nužudysiąs mane, jei jos neišjungsiu.

– Panikos kodo, kuris nepastebimai perspėtų policiją nėra?

– Dėl Dievo meilės. Nejau būdamas mano vietoje apie jį pagalvotumėt? Įdomu, kokias apsaugos priemones prisimintumėt, jei jums į galvą būtų įremtas pistoletas.

– O ką žinote apie benzino bakelį ir skudurus krūmuose prie užpakalinių durų?

– Mudviejų laukia labai svarbus pokalbis, – atsako ji jam.

SAIKS VAŽIUOJA nuosavu automobiliu, mėlynu 1979-ųjų golfu per Noksvilio senamiestį.

Ji pravažiuoja „Barlio" barą-picerija, „Tonic Grill" restoraną, vienišą ir tamsų, paskui statybvietę, anądien uždarytą ekskavatoriui iškasus kaulus, kurie vėliau pasirodė esantys karvės, nes kažkada seniai čia buvo skerdykla ir mėsos sandėlis. Artėjant prie kelionės tikslo, jos nerimas – drebuliukai, kaip ji vadina, – auga vis smarkiau. Ji labai tikisi, kad Vino reikalavimas *tuojau pat* surasti Vivjenos Finlei bylą išties yra toks svarbus, kad pateisina tai, kad jai teko pažadinti akademijos vadovą, paskui Noksvilio policijos departamento viršininką ir dar keletą žmonių iš Kriminalinių tyrimų ir registrų tarnybos, nė vienas jų negalėjo rasti bylos, tik jos numerį NPD893-85.

Ir visų nemaloniausia – Saiks pažadino buvusio detektyvo Džimio Barberio našlę, kuri atrodė girta, ir paklausė, kur, išėjęs į pensiją ir susirinkęs daiktus iš savo kabineto, jos velionis vyras galėjo laikyti senas savo bylas, dokumentus, darbo suvenyrus ir panašiai.

Visas tas šūdas voliojasi rūsy. Ką jūs, žmonės, manote jis ten slepia, Džimį Hofą? Sušiktą da Vin-šioo kodą?

Labai atsiprašau už sutrukdymą. Tačiau mėginame surasti keletą senų dokumentų, – ji kalba atsargiai, galvodama apie tai, kad Vinas aiškiai pasakęs, jog vyksta kažkas neįprasta.

Nesuprantu, kas ten jums įkirpo į šikną, – telefonu keikdamasi ir piktai vapėdama reiškė nepasitenkinimą ponia Barber. *Po velnių, dabar trečia valanda nakties!*

Vietinių vadinamuosiuose Noksvilio artimuosiuose vakaruose, už kokių poros mylių nuo centro, miesto pakraščiai ima byrėti, virsta socialinių būstų rajonu, paskui vėl kiek pasitaiso, bet nežymiai. Saiks sustoja prie nedidelio vienaaukščio vinilu dengtomis sienomis, netvarkingu kiemu – vienintelio namo, prie kurio gatvėje bet kaip sustatyti šiukšlių konteineriai, nes ponia Barber, regis, tingi juos įsiridenti atgal į kiemą. Šiame rajone gatvės šviestuvų labai mažai, užtat labai daug išgražintų, akį rėžiančių senų automobilių – kadilakas, violetine spalva dažytas linkolnas, korvetė su tais kvailais sukučiais ratlankiais. Banditų, narkotikų prekeivių, beviltiško jaunimėlio šūdračiai. Saiks apsičiuopia .40 kalibro gloką perpetėje po striuke. Ji paėjėja keliuku ir paspaudžia durų skambutį.

Tą pačią sekundę prieangyje užsidega šviesa.

– Kas čia? – už durų suveblena balsas.

– Agentė Saiks iš Tenesio tyrimų biuro.

Sužvanga durų grandinėlė. Atšoka spyna. Durys atsidaro ir pigios išvaizdos moteris peroksidiniais plaukais ir nutekėjusiu blakstienų tušu pasitraukia į šoną, kad įleistų Saiks.

– Ponia Barber, – mandagiai taria Saiks. – Aš tikrai labai dėkinga...

– Nesuprantu, dėl ko čia keliat bangas, bet užeikit, – jos naminis chalatėlis kreivai susegtas, akys paraudusios, ji trenkia alkoholiu, – rūsys vataten, – kalbėdama labai garsiai, kliūvančiu liežuviu, moteris parodo smakru ir šiaip ne taip negrabiai uždaro duris. – Kapstykitės po jo šlamštą, kiek tik lenda. Dėl manęs tai galit susikraut į sunkvežimį ir vežtis lauk.

– Man nereikia jo krautis į sunkvežimį, – sako Saiks. – Tik peržiūrėsiu vieną kitą policijos bylą, kurios kadaise turbūt buvo jo kontoroje.

– Einu atgal į lovą, – sako ponia Barber.

ATRODO, KAD Lemont pamiršo, kur esanti.

Viną nudiegia mintis, kad ji haliucinuoja, kad ji mano esanti savo didžiuliame kabinete tarp savo stiklo kolekcijos, galbūt vilkinti brangų dizainerio kostiumėlį, sėdinti prie savo milžiniško stiklinio stalo, o ne su ligoninės chalatu, plastikinėje kėdėje, ligoninės procedūrinėje. Ji elgiasi taip, tarytum jiedu su Vinu užsiiminėtų įprastais dalykais, tirtų rezonansinę bylą, sudėtingą bylą, kuri sukels daug problemų ir pritrauks žiniasklaidos dėmesį.

– Nesu tikra, kad manęs klausotės, – ji sako Vinui, o tuo metu kažkas pabeldžia į uždarytas duris.

– Minutėlę, – jis atsistoja atidaryti.

Semis, jis įkiša galvą ir tyliai sako:

– Atsiprašau.

Vinas išeina į koridorių ir uždaro duris. Semis jam paduoda rytinį *Boston Globe* numerį, parodo vieti-

nių naujienų skiltį. Didžiulę, riebią antraštę pirmojo puslapio viršuje.

BET KOKS BET KADA ĮVYKDYTAS NUSIKALTIMAS

KAD IŠTIRTŲ SENĄ ŽMOGŽUDYSTĘ, APYGARDOS PROKURORĖ PASITELKIA MODERNIAUSIAS TECHNOLOGIJAS

– Tau vertėtų žinoti keturis dalykus, – sako Semis. – Pirma, tavo pavardė šitam straipsny vos ne kiekvienoj eilutėj, galim sakyti, detali instrukcija, kaip neva išspręsi tą gubernatoriaus detektyvą. Tiksliau tariant, jos detektyvą, – jis pažvelgia į uždarytas duris, – nes jis esą jai jį pavedęs. Sėkmės tau, jei žudikas laksto laisvas ir skaito visą šitą š. Antra, na, antras dalykas velniškai ne koks.

– Kas?

– Ką tik mirė Baptista. Akivaizdu, kad su juo nepabendrausime. Trečia, iškrėčiau jo drabužius ir užpakalinėje kišenėje radau tūkstantį dolerių šimtinėmis.

– Paskiras, sulankstytas, kokias?

– Paprastą baltą voką be užrašo. Banknotai nauji, žinai, traškantys. Nesulankstyti, nesulamdyti. Paskambinau Huberiui į namus. Laboratorija juos nedelsiant ištirs, paieškos pirštų atspaudų.

– O ketvirta?

– Apie tai sužinojo žurnalistai... – jis vėl linkteli į duris. – Aikštelėje gal kokie trys TV autobusiukai ir minia reporterių, o dar nė neišaušę.

Vinas grįžta į procedūrinę ir uždaro duris.

Lemont sėdi toje pačioje plastikinėje kėdėje. Staiga Vinas suvokia, kad ji neturi ką apsivilkti, nebent leistų sau apsivilkti tą pačią striukę, kurią pasiėmė, kai jis vežė ją į ligoninę. Po užpuolimo ji negalėjusi nusiprausti, jam nė nereikėję jai to aiškinti, taisykles ji žino. Ji vis dar nesipraususi, bet liesti tą temą jam gana nemalonu.

– Žiniasklaida sužinojo, – sako jis, sėsdamas ant savo taburetės. – Man reikia jus iš čia išvežti taip, kad jūsų nepatykotų. Neabejoju, kad žinote, jog namo parvažiuoti dabar negalite.

– Jis ruošėsi sudeginti namą, – pareiškia ji.

Benzino bakelis buvo pilnas. Ir jo tikrai nepaliko sodininkas.

– Jis ruošėsi mane nužudyti ir sudeginti mano namus, – tvirtas, kietas balsas, apygardos prokurorė tiria bylą, tarsi kalbėtų su kažkokia kita auka. – Kodėl? Kad mano mirtis atrodytų kaip nelaimingas atsitikimas. Kad atrodytų, tarytum aš sudeginau savo namus. Jis tikrai ne naujokas.

– Priklauso nuo to, ar idėja buvo jo, – sako Vinas. – Ar kas nors kitas davė jam instrukcijas. Bet kuriuo atveju žmogžudystės maskavimas gaisru nėra itin patikimas. Skrodimas greičiausiai parodytų minkštųjų audinių sužalojimus, kulką ir galimus

kremzlių ar kaulų pažeidimus. Namų gaisruose kūnai visiškai nesudega. Pati žinote.

Jis pagalvoja apie pinigus Baptistos kišenėje, vidinis balsas jam sako, kad dar nevertėtų šitos informacijos atskleisti Lemont.

– Man reikia, kad jūs pasiliktumėte čia, – sako ji stipriai suspaudusi antklodę, kuria yra apsisupusi. – Pamirškite tą Tenesio moteriškę, koks ten jos vardas. Mums reikia sužinoti, kas už šito slypi. Ne tik šitas kažkoks mažas š..., gal jį pasiuntė kažkas kitas.

– Huberis jau mobilizuoja visas laboratorijas...

– Iš kur jis apie tai žino, – pašoka ji. – Aš niekam nesa... – ji nutyla išplėtusi akis. – Jam šitai geruoju nesibaigs, – ji vėl kalba apie Baptistą. – Šita byla tikrai nebus... Noriu, kad vadovautumėt jos tyrimui. Pakišim jį po velėna.

Jis atsispiria norui pajuokauti ir sako:

– Monika, jis miręs.

Ji net nesumirksi.

– Pateisinama ar ne, kovodamas ar be kovos, aš jį nužudžiau. Šūvis buvo taiklus. Bet žinote, kas nutinka paskui. Jūsų komanda viena bylos tirti negali, ji turi būti perduota kito apygardos prokuroro komandai arba turime pasitelkti Bostono žmogžudysčių skyrių. Jau nekalbant apie vidinį tyrimą. Nekalbant apie skrodimą ir visus kitus tyrimus, kuriuos tik sugalvojo žmonija. Kurį laiką man bus skiriamos tik administracinės pareigos.

– Noriu, kad tuo užsiimtumėte nedelsiant.

– Neduosite nė dienos psichinei būklei atgauti? Kaip miela.

– Eikite išgerkite porą bokalų alaus su streso valdymo skyriumi. Man absoliučiai neįdomi vadinamoji jūsų psichinė būklė, – dabar jos veidas atgijęs, akys – juodi neapykantos šuliniai, tarytum jis ir būtų jos užpuolikas. – Jei aš negaunu dienos psichinei būklei atgauti, ir jūsų velnias negriebs.

Jos elgesio pasikeitimas stulbinantis, bauginantis.

– Galbūt jūs nepagaunate šių įvykių masto, – sako jis. – Nuolat pastebiu taip nutinkant kitoms aukoms.

– Aš ne auka. Aš buvau terorizuojama, – staiga ji ir vėl tampa apygardos prokurore, stratege, politike. – Su šita byla elgsimės itin dėmesingai, antraip žinote, kaip aš pagarsėsiu? Kandidatė į gubernatoriaus postą, kuri buvo išžaginta.

Jis neatsako.

– *Bet koks bet kada įvykdytas nusikaltimas, įvykdytas prieš mane*, – sako ji.

6

APSISUPUSI BALTA antklode, Monika stovi vidury procedūrinės.

– Išvesk mus iš čia, – ji sako Vinui.

– *Mūsų* negali būti, – sako jis. – Aš negaliu šitame dalyvauti...

– Noriu, kad jūs vadovautumėt bylos tyrimui. Dabar eikite su manimi, – taria ji ramiu veidu tarsi kauke. – Išveskite mus iš čia. Būkite su manimi tol, kol nebūsite tikras, kad aš saugi. Nežinome, kas už šito slypi. Turiu būti saugi.

– Jūs būsite saugi, bet jūsų saugoti aš negalėsiu.

Išplėtusi akis, ji žvelgia į jį.

– Turiu leisti pareigūnams atlikti tyrimą, Monika. Negaliu nušauti žmogaus ir užsiimti įprastiniais reikalais, tarytum nieko nebūtų nutikę.

– Galite, taip ir elgsitės.

– Juk iš tiesų nesitikite, kad būsiu jūsų asmens sargybinis?..

– Tai būtų jūsų fantazija, ar ne? – sako ji žiūrėdama tiesiai į jį, jos akyse atsirado kažkas, ko jis nėra matęs, tik ne joje. – Išveskite mane iš čia. Turi būti

rūsys, avarinis išėjimas, kas nors, išveskite mane iš čia. Negi šitoje sušiktoje ligoninėje ant stogo nėra sraigtasparnio nusileidimo aikštelės?

Vinas mobiliuoju paskambina Semiui ir sako:

– Pakviesk sraigtasparnį ir išskraidink ją iš čia.

– Kur? – klausia Semis.

Vinas pažvelgia į Lemont ir sako:

– Ar turite kokią saugią vietą apsistoti?

Padvejojusi ji atsako:

– Bostonas.

– Kur Bostone? Turiu žinoti.

– Bute.

– Turite butą Bostone? – čia jam naujiena. Kam jai butas mažiau nei už dešimties mylių nuo namų?

Ji neatsako, neprivalo jam daugiau pasakoti apie savo gyvenimą.

Vinas sako Semiui:

– Susitark, kad nusileidusią ją pasitiktų pareigūnas ir palydėtų iki jos buto.

Vinas baigia pokalbį, pažvelgia į ją, jį apima blogas jausmas, jis taria:

– Man trūksta žodžių, Monika, negaliu apsakyti, kaip man gaila, kad...

– Teisingai sakote, trūksta žodžių, – ir pažvelgia tuo trikdančiu žvilgsniu.

– Man kelioms dienoms sustabdyti įgaliojimai, nuo dabar, – sako jis. – Taip bus teisingiausia.

Jos akys gręžia jį, ji stovi mažame, baltame kambaryje, apsisupusi balta antklode.

– Ką turite galvoje, *taip bus teisingiausia*? Manyčiau, kad būtent aš čia sprendžiu, kas man bus teisingiausia.

– Gal reikalas ne tik jūsų, – sako jis.

Jos bauginančios akys nepaleidžia jo.

– Monika, man reikia keleto dienų pasirūpinti reikalais.

– Šiuo momentu jūsų darbas yra pasirūpinti manimi, – sako ji. – Mums reikia suvaldyti patirtą žalą, iš šito reikalo išspausti kažką gero. *Jums* reikia *manęs*.

Lemont stovi absoliučiai rami, išplėtusi akis. Už jų tvyro neapykanta ir įsiūčiu persunkta tamsa.

– Aš esu vienintelė liudininkė, – sausai taria ji.

– Ar grasinate meluosianti apie tai, kas nutiko, jei nedarysiu, ko liepiamas?

– Aš nemeluoju. Šitai apie mane žino visi, – sako ji.

– Grasinate man? – pakartoja Vinas, dabar jau policininkas, o ne jos gyvybę išgelbėjęs žmogus. – Nes yra ir svarbesnių liudininkų už jus. Nebylūs teismo ekspertizės liudininkai. Jo kūno skysčiai, pavyzdžiui. Nebent pareikštumėt, kad tai vyko abipusiu sutikimu. Tokiu atveju jo seilės ir sperma tikriausiai nebeturėtų reikšmės. Vadinasi, greičiausiai būsiu netyčia sukliudęs pasimatymui, kažkokiam kūrybingam sekso scenarijui. Gal jis manė jus ginąs nuo manęs, manė, kad įsibrovėlis aš, o ne atvirkščiai. Ar šitai ruošiatės pareikšti, Monika?

– Kaip jūs drįstate.

– Scenarijai man sekasi neblogai. Gal norite, kad sugalvočiau dar keletą?

– Kaip jūs drįstate!

– Ne. Kaip drįstate jūs. Ką tik išgelbėjau jūsų nelemtą gyvybę.

– Jūs – tikras moteris žeminantis kuilys. Tipiškas vyras. Manote, kad mes visos to geidžiame.

– Liaukitės.

– Manote, kad mes visos slapčia fantazuojame, kad mus...

– Liaukitės! – paskui jis nuleidžia balsą. – Padėsiu jums kuo galėdamas. Aš jums to nepadariau. Pati žinote, kas nutiko. Jis miręs. Gavo, ko nusipelnęs. Pats geriausias kerštas, jei šitaip pažiūrėsim. O dabar sutvarkykime, ką galime, kiek įmanoma įstatykime viską į savo vėžes. Kaip jūs sakote, suvaldykime patirtą žalą.

Jos akys šviesios. Jose skrieja mintys.

– Man reikia keleto dienų, – sako Vinas. – Noriu, kad susilaikytumėte liejusi ant manęs savo pyktį. Jei negalite to padaryti, neturėsiu pasirinkimo ir...

– Faktai, – ji pertraukia jį. – Pirštų atspaudai ant benzino bakelio. DNR. Pistoletas – ar jis vogtas? Dingę mano raktai, greičiausiai tai sutapimas, bet gali būti, kad jie pateko pas jį. Jei taip, tai kodėl jis manęs nelaukė viduje?

– Dėl signalizacijos.

– Aišku, – ji ima vaikščioti, apsigobusi savo balta antklode it indėnų vadas. – Kaip jis atvyko į mano

namus. Ar turi automobilį. Gal jį kažkas atvežė. Iš kokios jis šeimos. Ką jis pažinojo.

Būtasis laikas. Jos užpuolikas miręs ir ji jau galvoja apie jį kaip apie mirusį. Dar nepraėjo nė valanda. Vinas pažvelgia į savo laikrodį. Paskambina Semiui. Sraigtasparnis išskrido prieš devynias minutes.

„BELL 430“ pakyla nuo „Oberno kalno“ ligoninės stogo aikštelės, pasisukioja aplink ir nuskrenda Bostono silueto link. Šitas metalinis paukštis kainuoja septynis milijonus dolerių. Lemont itin pasistengė, kad Masačusetso valstijos policija turėtų trejetą tokių sraigtasparnių.

Šiuo momentu ji tuo pernelyg nesididžiuoja, apskritai niekuo nesididžiuoja, pati nesupranta, kaip jaučiasi, tik apsunkusi ir sustingusi. Iš savo vietos sraigtasparnio gale ji mato apačioje besiblaškančius įsiutusius žurnalistus, į griaudėjantį sraigtasparnį nukreiptas kameras, užsimerkia ir stengiasi negalvoti apie nežmonišką norą išsimaudyti ir apsirengti švarius drabužius, stengiasi pamiršti sužalotas, išniekintas savo kūno vietas ir ramybės neduodančias baimes dėl lytiškai plintančių ligų ir nėštumo. Ji bando susitelkti ties tuo, kas ji yra, o ne tuo, kas nutiko prieš kelias valandas.

Lemont giliai įkvepia, pažvelgia pro langą, į stogus, slenkančius po ja, sraigtasparniui skriejant Masačusetso Bendrosios ligoninės link, kur pilotai planuoja nusileisti, kad ją kažkoks valstijos policininkas galėtų

paimti ir nugabenti į butą. Apie kurį niekas neturėtų žinoti. Tikriausiai ši klaida jai kainuos nemažai, bet ji nežino, kaip kitaip galėjusi pasielgti.

– Ar jums ten viskas gerai? – jos ausinėse nuskamba piloto balsas.

– Taip.

– Leisimės po keturių minučių.

Ji jaučiasi merdinti. Nemirksėdama įbeda akis į pertvarą, skiriančią ją nuo pilotų, junta, kaip kūnas sunkėja, senka jėgos. Kartą, kai dar mokėsi Harvarde, ji prisigėrė, žiauriai prisigėrė, ir, nors apie tai niekam nėra nė užsiminusi, žino, kad kol ji gulėjo be sąmonės, ją išdulkino bent vienas vaikinas iš kompanijos, su kuria ji linksminosi. Kai atsipeikėjo, saulė jau buvo pakilusi, čiulbėjo paukščiai, o ji viena gulėjo ant sofos visiškai aiškiai suprasdama, kas jai nutikę, bet nepateikė kaltinimų žmogui, kurį įtarė, ir tikrai nė nesvarstė apie teismo medicinos tyrimus. Ji prisimena, kaip tądien jautėsi – apnuodyta, apsvaigusi. Ne, ne tik apsvaigusi, greičiau mirusi. Taip, mirusi, prisimena ji skrisdama virš Bostono centro. Ji jautėsi mirusi.

Mirtis gali išlaisvinti. Yra dalykų, apie kuriuos mirusiems galvoti nebereikia. Žmonės negali sužaloti ar išniekinti negyvų tavo kūno dalių.

– Ponia Lemont? – jos ausinėse vėl pasigirsta piloto balsas. – Kai nusileisime, užtruksim dar minutę, kol sraigtasparnis visiškai sustos, todėl prašom ramiai pasėdėti. Jums atidarys duris ir jus išves.

Ji galvoja apie gubernatorių Krolį. Įsivaizduoja jo atgrasų, patenkintą snukį išgirdus naujienas. Tikriausiai jis jau žino. Aišku, žino. Jis bus užjaučiantis, susisielojęs ir per rinkimus ją pažemins ir sunaikins.

– O paskui? – klausia ji patraukusi mikrofoną arčiau lūpų.

– Valstijos policijos pareigūnas apačioje jums pasakys... – atsako vienas pilotų.

– Jūs esate valstijos policija, – sako ji. – Klausiu jūsų, koks tolesnis planas. Ar ten yra žurnalistų?

– Ponia, esu tikras, kad jus informuos.

Jie kybo virš ligoninės stogo sraigtasparnių aikštelės, sraigtasparnio menčių keliamas vėjas plaka ryškiai oranžinę vėjo kojinę, kažkokia valstijos policininkė mėlyna uniforma palenkusi galvą dangstosi nuo vėjo. Sraigtasparnis nutūpia, mentės dar kurį laiką sukasi, Lemont sėdi, žvelgdama į nepažįstamą, nykios išvaizdos pareigūnę, kurios pozicija mitybos grandinėje itin žema ir kuri turi nugabenti traumuotą ir persekiojamą apygardos prokurorę į saugų prieglobstį. Sušikta palyda, sušikta asmens sargybinė, moteris, kuri primintų Lemont, kad ji yra ką tik vyro išniekinta moteris, ir todėl tikriausiai nenorėtų būti lydima vyro. Ji suluošinta. Auka. Ji įsivaizduoja Krolį, įsivaizduoja, ką jis šnekės, ką jis jau šneka ir galvoja.

Varikliai išjungti, mentės tyliai sukasi, lėtėja ir galiausiai sustoja. Ji nusiima ausines, nusisega saugos diržus, galvodama apie pataikaujančia, pamaldžia išraiška į kamerą žvelgiantį Krolį, visų Masačusetso

žmonių vardu reiškiantį užuojautą Monikai Lemont. Aukai Lemont.

Auka Lemont kandidatuoja į gubernatoriaus postą. Bet koks bet kada įvykdytas nusikaltimas, įskaitant ir manąjį.

Lemont pati atsidaro sraigtasparnio duris, kol nespėjo pareigūnė, išlipa pati, kol niekas nesuskubo jai padėti.

Bet koks bet kada įvykdytas nusikaltimas, įskaitant ir įvykdytą prieš mane, Lemont.

– Prašau man surasti Viną Garano. Tuoj pat, – Lemont kreipiasi į pareigūnę. – Pasakykit jam, kad tučtuojau viską mestų ir nedelsiant skambintų man, – įsako ji.

– Taaip, ponia. Aš esu seržantė Smol, – mėlynai apsirengusi moteris ištiesia ranką, bet pagarbos neatiduoda.

– Tai nepasisekė su pavarde, – sako Lemont eidama link durų į ligoninės vidų.

– Kalbate apie tyrėją? Tą, kurį visi vadina Džeronimu, – ją pasiveja seržantė Maža. – Jei būčiau stora, ta pavardė išties būtų labai netinkama. Ir taip iš manęs užtektinai šaiposi, – nuo plataus juodo diržo ji nusisega radijo stotelę ir atidaro duris. – Apačioje stovi mano automobilis, paslėptas taip, kad jo nepastebėtų. Neprieštarausite, jei leisimės laiptais? O kur man jus nuvežti paskui?

– Į *Globe* redakciją, – atsako Lemont.

DŽIMIO BARBERIO rūsyje pilna dulkių ir pelėsio, kokį šimtą viena ant kitos sukrautų kartoninių dėžių, kai kurias su užrašais, daugumą be, apšviečia tik viena silpna lemputė.

Pastarąsias keturias valandas Saiks praleido į šonus stumdydama dėžes su įvairiausiu šlamštu – prieštvaniniais juostiniais magnetofonais, daugybe juostų, keletu tuščių gėlių vazonų, žvejybos reikmenimis, beisbolo kepuraitėmis, seno modelio neperšaunama liemene, mažojo beisbolo trofėjais, tikriausiai tūkstančiais nuotraukų, laiškų ir žurnalų, segtuvų, baisiu braižu prirašytų bloknotėlių. Šlamštas ir dar daugiau šlamšto. Žmogus nepasivargino nė savo atminimo suvenyrų susitvarkyti – tiesiog sumetė juos į dėžes, supakavo viską, išskyrus greito maisto pakuotes ir šiukšliadėžės turinį.

Kol kas ji peržiūrėjusi daugybę bylų, tas, kurias jis tikriausiai laikė vertomis pasilaikyti: bėglio, mėginusio pasislėpti kamine ir ten įstrigusio, mirtino užpuolimo su kėgliu, geležinėje lovoje miegojusio žaibo nutrenkto vyro, girtos moters, kuri sustojo vidury gatvės nusišlapinti, pamiršo palikti įjungtą bėgį ir automobilis ją suvažinėjo. Daug bylų, kurių išėjęs į pensiją Barberis neturėjo palaikyti nuosavomis ir parsinešti namo. Bet NPD893-85 dar neradusi, net dėžėje, kurioje sukrauta galybė 1985 metų dokumentų, raštų ir bylų. Ji skambina Vinui į mobilųjį jau trečią kartą, palieka dar vieną žinutę, žino, kad jis užsiėmęs, bet priima tai asmeniškai.

Saiks negali negalvoti, kad jei ji būtų tikrai reikšminga, tarkim kaip toji Harvardą baigusi apygardos prokurorė, kuria taip dažnai skundžiasi Vinas, jis nedelsiant perskambintų. Saiks mokėsi nedidelėje Krikščioniškoje kolegijoje Bristolyje, Tenesio valstijoje, susikirto jau antrame kurse, nekentė mokslų, nematė absoliučiai jokios priežasties, kodėl jai reikėtų mokytis prancūzų kalbos ir integralų ar dukart per savaitę melstis koplyčioje. Ji ne to paties kalibro kaip Vinas, toji apygardos prokurorė ir visi kiti tie jo gyvenime dalyvaujantys šiauriečiai. Ji tokia sena, kad praktiškai galėtų būti jo motina.

Saiks sėdi ant apversto tuščio plastikinio marinuotų daržovių kibirėlio, spoksodama į krūvas kartoninių dėžių, jai peršti gerklę, niežti akis, riečia nugaros apačią. Ją apima pyktis, ne tik dėl duotos užduoties, bet dėl visko, panašiai ji jautėsi patekusi į akademiją, kai antrą mokslų dieną visą kursą nuvežė į ekskursiją aplankyti plačiai pagarsėjusią Tenesio universiteto mokslinių tyrimų bazę, vadinamą „Kūnų ferma“, du miškingus akrus, nuklotus dvokiančiais visų įsivaizduojamų irimo stadijų lavonais, pūvančiais ant žemės ir po betono luitais, lavonmaišiuose ir ne lavonmaišiuose, su rūbais ir be, kuriuos aprašinėjo ištisas dienas čia vaikštinėjantys antropologai ir entomologai.

Kas gi galėtų tuo užsiiminėti? Koks turi būti žmogus, kurio darbas ar mokslas ir dar kas nors būtų murkdytis šitokioj šlykštynėj? – ji paklausė Vino, kai jiedu pritūpė, apžiūrėti knibždančių lervų ant pusiau

skeletu virtusio vyro kūno, jo nuo kaukolės nuslydę plaukai tarsi nudaužtas žvėrelis gulėjo už kokių trijų pėdų.

Pratinkis, – atsakė jis, tarytum smarvė ir vabzdžiai jo visiškai netrikdytų, tarytum ji būtų kvaiša. *Su mirusiais visai nesmagu dirbti, be to, jie niekada nepadėkoja. Lervos yra mielos. Kaip mažučiai kūdikėliai. Matai?* – jis paėmė vieną lervą, užsidėjo ant piršto galiuko, ji atrodė it ryžio grūdelis, tik besiraitantis. *Skundikai. Mažieji mūsų draugai. Pasako mums mirties laiką ir visokių kitokių dalykų.*

Galiu nekęsti lervų kiek tinkama, – tarė Saiks. *Ir nereikia su manim elgtis, tarsi aš būčiau iškritusi iš ropių vežimo.*

Ji atsistoja nuo kibirėlio, nužiūri sukrautas dėžes, svarstydama, kuriose gi dar gali būti kartu su detektyvu Barberiu iš kontoros iškeliavusių senų bylų. Savanaudis bukaprotis idiotas. Ji nusikelia dėžę, stovinčią ant trijų kitų dėžių, suurzgia nuo jos svorio, tikėdamasi, kad nieko nepasitemps. Dauguma dėžių atidarytos, nes, metų metus jas peržiūrinėdamas, tas senas ožys tikriausiai patingėdavo jas iš naujo užklijuoti, ji ima raustis po jo kreditinių kortelių išrašus, telefonų ir komunalinių paslaugų sąskaitas nuo devintojo dešimtmečio vidurio. Ji ieško visai ne to, bet sąskaitos ir išrašai turi vieną įdomią savybę – apie žmogaus asmenybę jie dažnai atskleidžia daugiau už bet kokius prisipažinimus ir liudytojų parodymus, ir jai staiga pasidaro tiesiog įdomu, ji įsivaizduoja

rugpjūčio 8-ąją prieš dvidešimt metų, dieną, kai buvo nužudyta Vivjena Finlei.

Ji įsivaizduoja tądien, turbūt kaip ir bet kurią kitą dieną, į darbą einantį detektyvą Barberį, kurį paskui iškviečia į prabangų ponios Finlei namą ant upės kranto, Sekvojų kalvose. Saiks mėgina prisiminti, ką pati veikusi rugpjūty prieš dvidešimt metų. Skyrėsi, štai ką. Prieš dvidešimt metų ji buvo Našvilio policijos dispečerė, o jos vyras dirbo garso įrašų kompanijoje, kur su nauja talentinga dainininke bendravo kiek kitaip, nei Saiks laikė derama.

Ji išsitraukia segtuvus, ant kurių paplaukusiu rašalu užrašyti mėnesiai, ir vėl prisėda ant marinuotų daržovių kibirėlio su kreditinių kortelių išrašais ir telefonų bei komunalinių paslaugų sąskaitomis. Vokai adresuoti šitam namui, kurio šlykščiame rūsy ji lindi, peržiūrinėdama „MasterCard" išklotines ji ima įtarti, kad tada Barberis gyveno vienas, pinigus daugiausia leido „Pasidaryk pats", maisto ir alkoholinių gėrimų parduotuvėse, sporto bare. Ji pastebi, kad pirmą 1985-ųjų pusę jis į užmiestį skambino labai retai, kartais ne daugiau nei du ar tris kartus per mėnesį. O rugpjūtį viskas staiga pasikeitė.

Ji pašviečia žibintuvėliu į telefono sąskaitą, prisimindama, kad prieš dvidešimt metų mobilieji telefonai buvo tokie dideli, Geigerio skaitiklį primenantys griozdiški prietaisai. Niekas jų nenaudojo. Jau tikrai ne policininkai. Kai jiems reikėdavo kam nors paskambinti nebūnant darbe, jie dispečerio paprašyda-

vo informaciją perduoti radijo bangomis. Jei detektyvams prireikdavo konfidencialios informacijos, jie grįždavo į kontorą, o būdami kelyje skambindavo iš automato ir paskui pildydavo išlaidų kompensavimo formą.

Ir jau tikrai farai niekuomet dėl bylų neskambindavo iš namų ir neužrašydavo tų skambučių į departamento sąskaitą, bet nuo rugpjūčio 8-osios vakaro, kai ponia Finlei jau buvo mirusi ir gulėjo morgo šaldytuve, Barberis ėmė skambinti iš namų, – nuo penktos valandos popiet iki vidurnakčio – Saiks suskaičiavo septynis skambučius.

7

VINO BUTAS – trečiame plytų ir smiltainio pastate, kuriame devynioliktojo amžiaus vidury buvo įsikūrusi mokykla. Keista, kad turėdamas tiek daug problemų stodamas į mokymo įstaigas, jis apsigyveno čia.

Tai nebuvo suplanuota. Kai jį pasamdė Masačusetso valstijos policija, jam tebuvo dvidešimt dveji, be dešimties metų senumo džipo, dėvėtų drabužių ir penkių šimtų dolerių, kuriuos močiutė sukrapštė koledžo baigimo proga, jis nieko neturėjo. Apie įperkamos gyvenamosios vietos susiradimą Keimbridže negalėjo būti nė kalbos, kol jis neužtaikė ant seno mokyklos pastato Sodo gatvėje, kuris dešimtmečius stovėjo apleistas, o paskui jame buvo įrengti butai. Pastatas dar buvo negyvenamas ir Vinas susitarė su jo savininku Faruku: jei nuoma bus pakankamai pigi ir Farukas pažadąs nuomą didinti ne daugiau nei 3 procentus per metus, Vinas ten gyvens ilgų remonto darbų metu, saugos ir prižiūrės objektą.

O dabar pakanka ir to, kad jis policininkas. Jam nebereikia nieko prižiūrėti, o Farukas leidžia jam nedidelėje grįstoje aikštelėje namo kieme statytis hame-

rį H2 (konfiskuotą iš narkotikų prekeivio ir aukcione parduotą už grašius), jo harlei-deividsoną (lizingo bendrovės iš kažko atimtą, vos pavažinėtą) ir neženklintą policijos automobilį. Nė vienas kitas gyventojas neturi stovėjimo vietos, pešasi dėl jų siauroje gatvėje, apdaužo, aplamdo ir apibraižo savo automobilius.

Vinas atsirakina užpakalines duris ir palypėja laiptais į holą, kurio sienoje išrikiuotos durys į buvusias klases. Jis gyvena holo gale, 31-ajame bute. Vinas atsirakina sunkias ąžuolines duris ir įžengia į savo privačią teritoriją senų plytų sienomis su paneliais, kuriose dar išlikusios įmūrytos juodos klasės lentos, eglinių lentų grindimis ir skliautuotomis lubomis. Jo baldai – kitos epochos – ruda odinė „Ralph Lauren" sofutė (iš naudotų baldų parduotuvės), krėslas ir rytietiškas kilimėlis (iš „eBay"), „Tom Moser" kavos stalelis (eksponuotas parduotuvėje, kiek apgadintas). Jis apsižvalgo, klausosi, pasitelkia visus savo jutimus. Oras užsistovėjęs, svetainė liūdnai tuščia, Vinas iš stalčiaus išsitraukia žibintuvėlį, ant dulkėtų arba blizgančių paviršių ieškodamas kojų pėdsakų arba pirštų atspaudų, įstrižai juo pašviečia grindis, baldus, langus. Jis neturi signalizacijos, gali sau leisti tik vieną – močiutės namuose. Bet tai nesvarbu, kovoti su įsibrovėliais jis turi savų metodų.

Viršutinių drabužių spintos prie įėjimo sienoje įtaisytas seifas, Vinas iš jo išsitraukia savąjį „Smith & Wesson .357", 340 modelio, su vidiniu gaiduku, kad neužsikabintų už drabužių, pagamintą iš titano

ir aliuminio lydinio, lengvą kaip žaisliuką. Jis įsikiša revolverį į kišenę ir eina į virtuvę, užtaiso kavos aparatą, peržiūri Faruko ant stalviršio sukrautą paštą, daugiausia žurnalus, kol kava laša, peržiūri *Forbes*, akimis greitai permesdamas straipsnį apie greičiausius automobilius – naujuosius poršą 911 ir mersedesą SLK55 bei maserati spaiderį.

Paskui patraukia į savo miegamąjį plytinėmis sienomis, su dar viena klasės lenta (taškams užrašyti, sako jis kai kurioms moterims, su kuriomis susitikinėja, mirktelėjęs, suprask juokauja) ir atsisėda ant lovos, geria kavą, galvoja, jo akys apsunkusios.

SAIKS GAILISI neatsinešusi butelio vandens ir ko nors užkąsti. Jos burna perdžiūvusi, ji jaučia dulkių skonį. Cukraus kiekis kraujyje mažėja.

Ji keletą kartų pasvarstė – gal vėl nueiti į viršų ir paprašyti detektyvo Džimio Barberio našlės pavaišinti, bet tą vieną kartą, kai ji užlipo paklausti, ar galima pasinaudoti tualetu, ponia Barber, kuri atseit turėjo miegoti, sėdėjo prie virtuvės stalo, gėrė gryną degtinę ir elgėsi baisiai nedraugiškai ir nemaloniai.

– Varyk, – girta kaip šliurė, toji mostelėjo galva į vonios duris koridoriaus gale. – O paskui užsiimk savo reikalais ir palik mane ramybėj. Mane viskas žiauriai užkniso, iš manęs tiksliai gana.

Rūsyje, viena ir išsekusi, Saiks toliau nagrinėja gluminančias Barberio telefono sąskaitas, mėgina suprasti, kodėl jis prašė kompensuoti tiek daug

skambučių iš namų. Penkis kartus skambinta tarpmiestiniu kodu 919, visąlaik tuo pačiu numeriu, pamėginusi juo paskambinti Saiks išgirsta prisiskambinusi į Šiaurės Karolinos teismo medicinos ekspertizės skyrių, kažkas jos klausia, ar ji norinti pranešti apie įvykį.

– Ne. Oi, atleiskite, – sako ji. – Surinkau ne tą numerį, – ir padeda ragelį.

Ji pastebi, kad per keletą dienų po Vivjenos Finlei nužudymo Barberis kokį dvylika kartų skambino tarpmiestiniu kodu 704. Pamėginusi paskambinti išgirsta įrašą, kad kodas pakeistas į 828. Ji pamėgina darsyk.

– Alio? – atsiliepia netvirtas vyro balsas.

Saiks pažiūri į savo laikrodį. Beveik septynios ryto, ji taria:

– Atsiprašau, pone, kad skambinu taip anksti. Tačiau gal galėtumėt pasakyti man, kiek laiko naudojatės šiuo telefono numeriu?

Jis numeta ragelį. Gal ir ne pats geriausias bandymas užmegzti kontaktą. Ji pamėgina vėl ir iškart sako:

– Pone, tikrai ne šiaip sau skambinėju. Aš esu Tenesio tyrimų biuro agentė, jūsų telefoną radau byloje, kurią kaip tik vartau.

– Viešpatie švenčiausias, – sako jis. – Turbūt juokaujate.

– Ne, pone. Kalbu visiškai rimtai. Bylą, kuri buvo tiriama prieš dvidešimt metų.

– Viešpatie švenčiausias, – sako jis. – Turbūt kalbate apie mano tetą.

– O ji yra?.. – klausia Saiks.

– Vivjena Finlei. Šitas telefono numeris buvo jos. Noriu pasakyti, kad jo taip ir nepakeitėme.

– Taigi, kaip suprantu, ji turėjo ir dar vienus namus, ne tik Noksvilyje.

– Taip, teisingai. Čia, Flat Roke. Aš jos sūnėnas.

Saiks ramiai klausia:

– Ar prisimenate Džimį Barberį, jūsų tetos bylą tyrusį detektyvą?

Fone ji išgirsta moterišką balsą:

– Džordžai? Kas čia skambina?

– Viskas gerai, mieloji, – atsako jis ir vėl kreipiasi į Saiks: – Tai mano žmona Kim, – tada vėl sako žmonai: – Tik minutėlę, mieloji, – vėl Saiks: – Žinau, jis labai stengėsi, gal net per smarkiai. Su byla jis elgėsi itin savininkiškai ir tam tikra prasme aš jį kaltinu dėl to, kad taip nieko ir neišsiaiškinta. Žinote, svarbiausioji gyvenimo byla, nesidalijimas informacija, darbas paslapčia. Lažinuos, kad tokie dalykai jums ne naujiena.

– Tenka pripažint.

– Kiek prisimenu, jis atrodė įsitikinęs, kad užčiuopė kažkokį siūlo galą, labai rimtą, tik niekam nesakė, kas tai buvo, ir niekas kitas nieko nežinojo. Tikriausiai tai buvo viena priežasčių, kodėl byla liko neišaiškinta. Visada taip maniau.

Saiks pagalvoja apie tuos skambučius iš Barberio namų telefono. Gal taip galima tai ir paaiškinti. Jis

elgėsi paslaptingai, nenorėjo, kad dispečeriai arba jo kolegos tyrėjai užuostų, ką jis užčiuopęs. Galbūt Barberis norėjo vienas išaiškinti bylą, nenorėjo su niekuo dalytis šlove. Taip, šitas elgesio modelis jai puikiai pažįstamas.

– Mieloji, – Džordžas vėl kalba savo žmonai, aiškiai mėgina ją nuraminti, – kodėl gi tau neišvirus mudviems kavutės? Viskas gerai, – jis grįžta prie Saiks: – Kim su tuo labai sunkiai susitaikė, su mano teta jiedvi buvo artimos, kaip motina su dukra. O Dieve, kaip nesmagu, kad vėl turime tai prisiminti, – jis nesiliauja dūsauti.

Saiks dar šiek tiek jį paklausinėja. Kai nužudė Džordžo tetą, jam buvę trisdešimt su trupučiu, jis – vienintelio jos brolio Edmundo Finlei sūnus, Saiks paklausus, kaip jo teta galėjusi turėti tokią pačią pavardę, jis paaiškina tetą buvus gana stiprią asmenybę, besididžiuojančią garbinga giminės pavarde, ištekėjusi atsisakiusi ją keisti. Džordžas esąs vienturtis. Su žmona Kim jie turį du suaugusius vaikus, kurie gyveną vakaruose, o jiedu visą laiką leidžią savo bute Flat Roke, visam laikui išvykę iš Tenesio netrukus po tetos nužudymo, tiesiog nebegalėję tenai būti, negalėję pakelti prisiminimų, ypač Kim negalėjusi, po viso to jai, galima sakyti, visai nervai pairo.

Saiks pažada su juo dar susisieksianti ar, greičiausiai, su juo susisieksiąs detektyvas Vinstonas Garano. Išgirdęs šitai, Džordžas neatrodo itin laimingas.

– Tiesiog nežmoniškai skausminga vėl tai atverti, – paaiškina jis. – Gal galėčiau paklausti, kodėl po šitiek metų būtina?

– Tiesiog šį bei tą nagrinėjame, pone. Esu labai dėkinga jums už pagalbą.

– Žinoma. Padėsiu kuo galėdamas.

Mieliau žemes ėstų, nei padėtų, – pamano Saiks. Kai pyktis nuslūgsta ir siaubas išdyla, teisingumas daugybei žmonių neberūpi. Jie tiesiog nori viską pamiršti.

– Nepadvėsi, – murma ji tamsiame šlykščiame Barberio rūsyje. *Man čia irgi ne atrakcija.*

Ji panyra į svarstymus ir apmąstymus, sėdėdama ant marinuotų daržovių kibirėlio tarytum „Mąstytojo“ statula, vėl ima vartyti sąskaitas, aptinka „MasterCard“ rugsėjo mėnesio išklotines, išsitraukia dokumentus iš voko ir pamato tai, kas, jos žodžiais tariant, sujaukia jos diską.

– Kas čia, po velnių? – sumurma ji, spoksodama į dokumentą, kurio viršutiniame lape uždėtas antspaudas su skrodimo išvados numeriu, greta jo neryškiai pieštuku užrašytas policijos bylos numeris: NPD893-85.

Po juo ji pamato lapą su teismo medicinos eksperto sudarytu Vivjenos Finlei asmeninių daiktų sąrašu, o prie jo prisegta polaroidinė žiauriai sužalotų purvinų ir kruvinų vyro kūno dalių nuotrauka: pėdos, rankos ir kojos, kiti gabalai, žarnos, atskirta galva, viskas sudėta ant žaliu audeklu apdengto

skrodimo stalo. Bylos numeris, užrašytas ant greta padėtos šešių colių liniuotės, rodo, kad mirtis įvyko Šiaurės Karolinoje 1983-iaisiais.

PABUDĘS VINAS krūpteli, iš pradžių nesusigaudydamas, kur esąs. Suvokia miegojęs daugiau nei dvi valandas, jo kaklas sustingęs, kava ant stalelio prie lovos ataušusi.

Jis patikrina savo telefono žinutes, praleidžia tas, kurias Saiks paliko, kai jis negalėjo galvoti apie Finlei bylą, nes buvo pernelyg užsiėmęs su Lemont. Saiks palikusi ir dar vieną pranešimą: ji internetu jam persiuntusi dokumentus, kuriuos jis turįs tuoj pat peržiūrėti ir jai perskambinti. Jo kompiuteris tvarkingai padėtas per patį „Stickley" (iš gatvės išpardavimo) rašomojo stalo vidurį, jis atsisėda, surenka Saiks mobiliojo telefono numerį, ji atsiliepia.

– O Jėzau! – ji taip rikteli, kad jam net ausį suskausta. – Ką tik viską išgirdau!

– Ramiau, – sako jis. – Gal tau netoli paprastas telefonas?

Ji pasako jam numerį, jis atpažįsta, kad jis akademijos. Vinas perskambina.

– O Jėzau! – iš naujo pradeda ji. – Visos naujienos rėkia. Jėzau, Vinai! Kas atsitiko?

– Vėliau papasakosiu, Saiks.

– Patenki į susišaudymą ir ruošiesi papasakoti man vėliau? Bent jau jį nušovei! O varge, dar jinai.

Kas dabar bus? Su ta apygardos prokurore? Čia pas mus daugiau apie nieką kitą ir nešneka.

– Gal galime pereiti prie reikalo, Saiks?

– Tik nesuprantu vieno – kaip atsidūrei jos namuose, įdrožei tiesiai vidun. Gal ji pasikvietė tave užbaigti vakarėlio ar kažkas panašaus?

Nereikia būti detektyvu, kad suprastum ją pavydint. Gražuolė, galingoji Lemont, atrodanti dar įspūdingesnė, nes Saiks jos nepažįsta, dabar ji įsivaizduoja jį didvyriškai išgelbstint jos gyvybę, turbūt mano, kad dabar Lemont garbins jį visą gyvenimą, norės dėl jo mesti darbą, susituokti, prigimdyti jam vaikų, šokti į laidotuvių laužą jam mirus.

– Sakyk, ką sužinojai, – sako jis. – Ar radai bylą?

– Praleidusi pusę nakties sušiktame Barberio rūsy, radau visko, bet tik ne ją.

Jis gurkšnoja savo šaltą kavą, įsijungia elektroninį paštą, pamato jos atsiųstus failus, atsidaro dokumentus, tuo tarpu ji greitai kalba, praktiškai neatsikvėpdama, papasakoja jam apie „MasterCard" ir telefono išklotines, apie Barberio savininkiškumą, šlovės vaikymąsi ir paslaptingumą, apie tai, ką išpešusi iš ponios Finlei sūnėno. Paskui pereina prie nutikimo apie kažkokio vyro nelaimingą susidūrimą su traukiniu Šarlotėje porą metų prieš ponios Finlei nužudymą.

– Ei, pristabdyk, – nutraukia ją Vinas, monitoriuje peržiūrinėdamas dokumentus. – Kuo čia dėta ta mirtis po traukiniu?

– Tu man pasakyk. Ar matai nuotrauką?

– Žiūriu į ją dabar, – jis atsidaręs tą nuotrauką, gana prastos kokybės, polaroidinę, kurioje matyti žiauriai nuplėštos galūnės, žarnos ir mėsos gabalai šalia sužaloto kūno ir nupjautos galvos, viskas atrodo padengta juodais riebalais ir purvu. Baltaodis. Juodais plaukais. Gana jaunas, kiek Vinas gali įžiūrėti. – Ar patikrinai teismo medicinos ekspertų skyriuje?

– Žinai, nesusigaudžiau, kad čia mano byla.

Suskamba jo mobilusis. Jis neatsiliepia, nekantriai atmeta skambutį.

– Ei, – Vinas klausia Saiks. – Ar tik nesi ant manęs supykusi?

– Nesu ant tavęs supykusi, – piktai sako Saiks.

– Tai gerai. Nes ant manęs pyksta daugybė žmonių ir man visai nereikia, kad prie jų ir tu prisidėtum.

– Pavyzdžiui, kas?

– Ji, visų pirma.

– Nori pasakyti, po to, ką tu padarei?..

– Būtent. Bandžiau tau pasakyti. Ji nestabili, sociopatė, Bonė be Klaido, jai to Klaido ir nereikia, ji mano, kad mes čia visi Klaidai. Tiesą sakant, ji nekenčia Klaidų.

– Nori pasakyti, kad Lemont nemėgsta vyrų?

– Nesu tikras, kad ji apskritai ką nors mėgsta.

– Na, būtų malonu, jei padėkotum, – Saiks mėgina nutaisyti griežtą balsą. – Nemiegojau visą naktį ieškodama visokio tavo šūdo, po penkių minučių turiu būti paskaitoj, o ką veikiu? Sėdžiu nelaimingam

spaudos kabinete ir siunčiu tau dokumentus, bandau prisiskambinti įvairiems žmonėms, mane dažniausiai siunčia po velnių. Šiandien vėliau, skrisdama į Rolį, į Čapel Hilio teismo medicinos skyrių, vėl peržiūrinėsiu šitą bylą.

– Kas tave siunčia po velnių? – jis lūpų kampu nusišypso. Susierzinusi ji kalba kaip mažas vaikas, tiesiog užkietėjusi pietietė.

– Kažkoks bukaprotis faras iš Šarlotės. Beje, kas man apmokės lėktuvo bilietą?

– Nesijaudink. Viskuo pasirūpinsiu, – sako jis peržiūrinėdamas dar vieną dokumentą, tą iš detektyvo Barberio rūsio, suglumintas teismo medicinos eksperto morge sudaryto prie kūno rastų asmeninių daiktų sąrašo. – Ką galėtų pasakyti traukinio katastrofą tyręs tas *nelemtas faras iš Šarlotės*?

Vieneri mėlyni suglamžyti teniso šortukai su kišene kamuoliukui, jis perskaito sąraše.

Vienas baltas teniso sijonėlis ir vieneri balti marškinėliai, kruvini...

Jo mobilusis vėl suskamba. Jis nekreipia dėmesio.

– Šunsnukis, – Saiks toliau lieja pyktį. – Dabar jis policijos viršininkas, žinai, kas kalbama apie tuos, kurie išplaukia į patį viršų.

Jis padidina dešiniajame viršutiniame asmeninių daiktų sąrašo kampe pieštuku užrašytą numerį.

NPD893-85

– Saiks?

– ...pasakė, kad, norėdama ataskaitų kopijų, turiu parašyti prašymą, o tos kopijos dabar jau tikriausiai

bus mikrofilmuose, – sako ji. – Bet jis pasakė, kad nesupranta, kodėl mane šitai domina, nieko ten ypatingo nebūta...

– Saiks? NPD893-85. Vivjena Finlei? Ar ji vilkėjo teniso drabužius, kai buvo nužudyta?

– Pabandyk jam tai paaiškint, žmogų krovininis traukinys į gabaliukus suplėšė. *Nieko ten ypatin...*

– Saiks! Ar tai Vivjenos Finlei asmeninių daiktų sąrašas, kai ji buvo atvežta į morgą?

– Va šitai ir keista, tai vienintelis dalykas, kurį radau iš jos nužudymo bylos. Kur, po galais, likusieji popieriai?

– Jei šitie kruvini teniso drabužiai ir gulėjo Noksvilio policijos departamento saugykloje visus dvidešimt metų, ar ant jų rastą DNR ir tiria Kalifornijoje?

Skrodimo išvadoje, kurią jam pateikė Lemont, kalbama apie septyniasdešimt trejų metų amžiaus moterį.

– Esi tikra, kad šitas asmeninių daiktų sąrašas ir yra iš jos bylos? – klausia Vinas.

– Numeris neabejotinai jos bylos. Peržiūrėjau visus popierius visose smirdančiose dėžėse, kol toji girta beprotė jo žmona malėsi virtuvėje viršuje, aiškiai rodydama, kaip aš ją nervinu. Daugiau nieko neradau.

Jis darsyk peržvelgia tą asmeninių daiktų sąrašą ir staiga suvokia, ką turėjęs iškart pastebėti.

– Jos sūnėnas sako, kad mielai su mumis pasikalbės, – sako Saiks. – Na, gal nelabai mielai. Bet pasikalbės.

– Dešimtas dydis, – taria Vinas ir tuo metu kažkas pabeldžia į jo duris. Metro penkiasdešimt dviejų centimetrų ūgio, keturiasdešimt du kilogramus sverianti moteris nenešioja dešimto dydžio drabužių. – Kas čia dabar! – surinka jis beldimui stiprėjant.

– Turiu eit, – jis pasako Saiks, beldimui nesiliaujant, atsistoja nuo rašomojo stalo ir eina į svetainę.

Pažvelgęs pro akutę, Vinas pamato paraudusį nelaimingą Semio veidą ir atidaro duris.

– Bandau tave pagauti jau visą valandą, – išlieja Semis.

– Iš kur žinai, kad aš čia? – klausia pasimetęs Vinas, jo mintys pakrikusios.

– Aš detektyvas. Tavo namų telefonas užimtas. Ji ką tik apstaugė mane kaip oro pavojaus sirena.

– Kas?

– O kaip tu manai? Turi tučtuojau važiuoti su manimi. Ji laukia tavęs *Globe* redakcijoje.

– Net negalvok, – atsako Vinas.

8

SĖDĖDAMAS KABINETE su Lemont, pagrindiniu laikraščio reporteriu ir fotografu, Stiuartas Hamiltonas, vyriausiasis redaktorius, stengiasi elgtis deramai. Kabineto sienos stiklinės. Visi, esantys naujienų kambaryje, yra liudininkai to, kas, be jokios abejonės, bus beprecedentis interviu, galbūt svarbiausias nuo to laiko, kai „Red Sox" laimėjo beisbolo čempionatą.

Visi, o už stiklo turbūt yra koks šimtas žmonių, gali matyti garsiąją įspūdingąją apygardos prokurorę Moniką Lemont, vilkinčią šiltą striukę, be makiažo, sėdinčią ant sofos, jų viršininką Hamiltoną, klausantį jos, linksintį, niūriu veidu. Žurnalistai, sekretorės, redaktorės stengiasi nespoksoti už stiklo, bet Lemont žino, kad ją stebi, apie ją kalba, žmonės mėtosi žvilgsniais, elektroninis paštas skraido nuo vieno stalo prie kito. To ji ir siekia. Jos interviu bus svarbiausia dienos naujiena, pirmajame puslapyje. Jis pralėks kibernetine erdve ir nusileis viso pasaulio laikraščiuose ir internetiniuose naujienų portaluose. Apie tai kalbės per televiziją ir radiją.

Krolis gali eit po velnių.

– Nes neturiu pasirinkimo, – sėdėdama ant sofos sako Lemont, ji be batų, parietusi kojas po savimi tarytum gertų kavą su senais draugais. – Privalau tą padaryti dėl visų moterų, – ji pasitaiso: – Dėl vyrų, vaikų, visų aukomis paverstų žmonių.

Atsargiai. Tik nepasakyk, kad seksualinės prievartos problema taikytina tik moterims. Ir nekalbėk apie save kaip apie auką.

– Jei ruošiamės nuplėšti gėdos skraistę nuo seksualinės prievartos. Pedofilijos. Žaginimo, juk žaginamos ne tik moterys, – tęsia ji, – tuomet turime būti atviri ir kalbėti apie prievartą apskritai, o ne tik sekso kontekste.

– Taigi iš esmės stengiatės ją deseksualizuoti ir kartu demitologizuoti, – sako reporteris Paskalis Plaseris ne Plaseris, ji niekaip negali atsiminti jo pavardės.

Kai jis ėmė iš jos interviu paskutinį kartą, elgėsi gana padoriai, gana teisingai, bet protu itin nesublizgėjo, todėl, kai nepranešusi pasirodė redakcijoje, ji jo ir paprašė, paskambino Hamiltonui, pasakė jam, kad, jei užtikrins jai deramą tokio masto išskirtinio interviu nušvietimą žiniasklaidoje, ji atvirai kalbės apie tai, kas nutiko.

– Ne, Paskali, – sako ji. – Aš stengiuosi pasiekti visai ne tą.

Ji pagalvoja, kurgi dingo Vinas, ir jos pyktis staigiai sukyla, baimė gniaužia skrandį tarsi replėmis.

Ji taria:

– Niekaip negaliu deseksualizuoti to, kas man nutiko. Nusikaltimas buvo seksualinis. Seksualinė prievarta, kurios kaina galėjo būti maksimali. Mano gyvybė.

– Iš jūsų pusės labai drąsu šitaip pasielgti, Monika, – Hamiltonas sako su iškilminga gaidele, su gailesčio gaidele, tarytum būtų koks sušiktas ritualinių paslaugų biuro direktorius, – tačiau vertėtų pabrėžti, kad atsiras pavyduolių, kurie įžvelgs politinę taktiką. Pavyzdžiui, gubernatorius Krolis...

– *Taktiką*? – ji pasilenkusi įsistebeilija Hamiltonui į akis. – Kažkas prideda man prie galvos šautuvą, suriša mane, išprievartauja ketindamas nužudyti ir sudeginti mano namus, ir šitai jūs vadinate *taktika*?

– Jūsų kalbėjimas apie tai gali būti interpretuojamas kaip...

– Stiuartai, – taria ji, jos narsa ir savikontrolė pribloškianti. – Tegul tik man kas nors šitaip pasako. Tepamėgina. Teišdrįsta.

Ji pati negali patikėti savo susitvardymu, kažkuri jos smegenų kertelė baiminasi, kad toks šaltakraujiškumas jai nėra būdingas, kad gal jis reiškia mirtiną ramybę prieš klaikią audrą, sveiko proto momentą prieš tramdomuosius marškinius ar savižudybę.

– Kodėl jūs sakote *tepamėgina*? – užsirašinėdamas ir versdamas švarų puslapį sako Paskalis Kažkoksai.

– Bet kas, – grėsmingai sako ji. – *Bet kas*, pasakęs ar užsiminęs apie tai, tik parodys, kas iš tiesų esąs. Puiku. Tepabando.

– Esąs? Jis?

– Bet kas tepabando.

Ji žiūri pro stiklą, apžvelgia šaltą, stiklo pertvaromis padalytą patalpą, žurnalistus savo kabinetukuose, graužikus, kurie maitinasi šiukšlėmis ir kitų žmonių tragedijomis. Ji dairosi Vino, laukia jo efektingo, stulbinamo pasirodymo, laukia, kad jis, naujienų kambaryje užgoždamas viską, žengtų jos link. Jos pyktis liepsnoja.

Jis nepakluso jos nurodymui. Pažemino ją, sumenkino, pademonstravo, kad niekina moteris.

– Jūsų naujoji kovos su nusikalstamumu iniciatyva – apie kurią, tiesą sakant, ir rašoma mūsų šios dienos numeryje – *bet koks bet kada įvykdytas nusikaltimas*, – sako Hamiltonas. – Ką dabar apie ją pasakytumėt?

– Ir ar šita nauja senų bylų tyrimo iniciatyva, RIZIKA, žmogžudystė Tenesyje, nebus kažkaip perduodama ki?..

Vinas nesirodo. Už tai jis bus nubaustas.

– Būtent dabar mano motyvacija ir užsibrėžimas įvykdyti teisingumą dėl bet kokio nusikaltimo, nesvarbu prieš kiek laiko jis buvo padarytas, yra patys didžiausi, – sako Lemont. – Tiesą sakant, paskyriau inspektorių Garano dirbti su RIZIKA visu pajėgumu, kol jis išvykęs iš mano Midlsekso apygardos biuro.

– Išvykęs? Tai galbūt kyla abejonių, ar Rodžeris Baptista buvo pagrįstai nukautas? – Paskalis pažva-

lėja, pasidaro kur kas budresnis, nei buvo per visą drąsų ir skausmingą jos interviu.

– Bet kada, kai nukaunamas žmogus, kad ir kokios akivaizdžios aplinkybės, – sako Lemont, pabrėždama žodį *akivaizdžios*, – mes privalome ypatingai kruopščiai ištirti tą įvykį iki galo.

– Norite pasakyti, kad buvo viršyti įgaliojimai?

– Šiuo metu daugiau komentuoti negaliu, – sako ji.

NEŠINAS UŽKLIJUOTU VOKU, eidamas į valstijos policijos kriminalistinių tyrimų laboratoriją, Vinas jaučiasi kiek kaltas, žino, kad norint įkalčius ištirti tuojau pat, nedera apeiti kitų darbų ir taisyklių.

Bet jis nesijaučia kaltas, kad nepasirodė *Globe* redakcijoje paremti nepaliaujamų Lemont politinių siekių, dalyvauti jos nederamuose, piktinančiuose ir, jo nuomone, savidestrukciniuose veiksmuose. Semis sako, kad jos *išskirtinis atviras pasakojimas* jau pasklido po kibernetinę erdvę, televiziją ir radiją, visi jau puolė skaityti jos gašlų, apgailėtiną interviu. Jis nusprendė, kad toks elgesys yra beatodairiškas ir neracionalus, dar blogiau, kai taip besielgiantis asmuo yra tavo viršininkas.

Modernus plytinis pastatas su sunkiomis metalinėmis durimis yra atgaiva Vinui, ta vieta, kur jis eina norėdamas išsilieti kapitonui Džesiui Huberiui, aptarti bylų, pasiskųsti, išsipasakoti, paprašyti patarimo, galbūt vienos ar kitos paslaugos. Vinas pereina

žalio ir melsvo stiklo priimamuoju, patraukia ilgu koridoriumi ir įeina pro taip gerai pažįstamas atviras duris, kur randa savo draugą ir globėją, kaip visada pasipuošusį konservatyviu tamsiu kostiumu ir pilku šilkiniu kaklaraiščiu, kaip visada kalbantį telefonu. Huberis – aukštas ir liesas, plikas kaip mėnulio pilnatis, bet moterys jį laiko patraukliu, galbūt dėl to, kad jis įspūdingai atrodo ir moka klausytis. Prieš trejus metus jis buvo vyriausiasis Vino skyriaus tyrėjas, o paskui jam buvo pavesta vadovauti laboratorijoms.

Pamatęs Viną jis padeda ragelį, pašoka nuo savo stalo, sušunka: „Po velnių, mielas drauge!“ – ir vyriškai apkabina, greičiau padaužo per nugarą. „Sėskis, sėskis! Tiesiog negaliu patikėti. Papasakok, kas čia, po velnių, darosi.“ Jis uždaro duris ir prisitraukia kėdę. „Išsiunčiau tave į Tenesį, į geriausius pasaulio teismo ekspertizės kursus, ten, kur tau ir vieta. Ir ką? Ką tu čia, po velnių, veiki ir į ką gi įsivėlei?“

– Jūs mane išsiuntėt? – suglumęs Vinas atsisėda. – Maniau, kad Lemont. Maniau, kad čia jos auksinė mintis išsiųsti mane į akademiją, galbūt tam, kad galėtų turėti mane po ranka tirti *mažo miestelio bylą*, kaip ji supranta, kuri mus, *didmiesčio asus*, nušviestų ryškia šviesa.

Huberis prityla, tarytum galvodamas, ką atsakyti ir taria:

– Ką tik nušovei žmogų, Vinai. Nekalbėkime apie politiką.

– Būtent dėl tos politikos jį ir nušoviau. Politika ir yra priežastis, dėl kurios buvau lieptas sugrįžti su ja pavakarieniauti, Džesi.

– Suprantu.

– Džiaugiuosi, kad nors kas nors supranta.

– Esi labai įpykęs.

– Manimi naudojamasi. Man nepateikiama jokia darbui reikalinga informacija. Net negaliu susirasti sumautos bylos dokumentų.

– Atrodo, mudviejų nuomonė dėl tos RIZIKOS makalynės, į kurią ji mus įtraukė, sutampa, – sako Huberis.

– Maniau, kad iniciatyva gubernatoriaus, kad ji yra tik pagrindinė puolėja. Taip man buvo paaiškinta...

– Ir taip, ir ne, – jį nutraukia Huberis, pasilenkdamas kėdėje, pritildamas. – Viskas tik dėl jos pačios. Ji sugalvojo, pasiūlė Kroliui, įtikino, kad apie tai sužinos visa valstybė, kad jis sublizgės. Galbūt ji ir pagrindinė žaidėja, bet komandos šeimininkas juk jis, ar ne? Nesunku įkalbėti gubernatorių, ypač tokį Krolį, padaryti kažką panašaus – juk žinai, kaip gubernatoriai atitrūkę, jei kalbėsim apie smulkmenas. Ką čia sakai, kad negali susirasti bylos dokumentų?

– Būtent šitaip. Finlei policijos byla dingusi. Pasiklydusi kosmose.

Huberio veidą iškreipia pasišlykštėjimo grimasa, jis kone užverčia akis ir sušnabžda:

– Jėzau, negi galvoji, kad ji parsisiuntė ją sau į prokuratūrą? – jis pakelia ragelį, surenka numerį

ir žvelgdamas į Viną priduria: – Dar prieš tave į tai įveldama?

– Ji sako, kad... – pradeda Vinas.

– Klausyk, – Huberis sako telefonu atsiliepusiam žmogui. – Su manimi yra Vinas Garano. Dėl Finlei bylos. Gal matei ją? – jis patyli, paskui žiūrėdamas į Viną sako: – Nieko nuostabaus. Ačiū, – ir padeda ragelį.

– Ką? – klausia Vinas ir jo skrandį suspaudžia blogas jausmas.

– Tobis sako jau seniai ją padėjęs Lemont ant stalo.

– Ji man sakė niekada jos nemačiusi. Jos niekada nematė ir Noksvilio policijos departamentas. Gal duotumėt man Tobio telefono numerį?

Nejau Lemont melavo? Gal ji pametė bylą? Gal kas nors ją paėmė jai dar jos nemačius?

– Politika, mano mielas, – sako Huberis. – Galbūt nešvari politika, – pabrėžia jis grėsmingai žvelgdamas, užrašo telefono numerį ir paduoda jam. – Kai ji man pirmąsyk papasakojo apie RIZIKĄ, kategoriškai pareiškiau, kad jai tikrai nevertėjo įkalbinėti Krolio ir kad dabar jai reikia jį nuo to atkalbėti. *Bet koks bet kada įvykdytas nusikaltimas.* Jėzau. Ką? Imsime tirti visų nuo pasaulinio tvano neišaiškintų nusikaltimų DNR? Kai mums ant stalo guli kokie penki šimtai bylų. Tikrų bylų, su tikrais prievartautojais ir žudikais.

– Nelabai suprantu, kodėl mane išsiuntėte į Noksvilį, – Vinas negali liautis, jis ima virpėti, jaučiasi kiek apsvaigęs.

– Maniau darąs tau paslaugą. Puiki mokslo institucija, kuri puikiai atrodys tavo gyvenimo aprašyme.

– Žinau, kad visuomet rūpinotės manimi... bet tiesiog atrodo šioks toks sutapimas, jog esu tenai ir paskui...

– Klausyk. Sutapimas yra iki tam tikro laipsnio, – sako Huberis. – Lemont užsispyrė ištirti seną bylą, ne vietinę bylą. Pasitaikė taip, kad buvai Tenesyje, Vinai, ir kaip tyčia esi tas tyrėjas, kurio ji norėjo.

– O kas, jei nebūčiau buvęs Tenesyje?

– Ji būtų radusi kokią nors kitą seną bylą, kokiame nors kitame tolimame miestelyje ir tikriausiai tave vienu ar kitu būdu įtrauktų. Žinai, mes, šviesuoliai Naujosios Anglijos gyventojai, skubame į pagalbą, – sarkastiškai priduria jis. – Siųskite jankių armiją iš Masačusetso technologijos instituto ir Harvardo žemės. Ir lengva pamiršti, ar ne? Jei reikalai tame žaviame pietų miestelyje eitųsi prastai, ilgainiui – gal net iki rinkimų – visi čia tą pamirš. Būtų kur kas sunkiau pamiršti kokią seną neišaiškintą Masačusetse įvykdytą žmogžudystę, ar ne?

– Tikriausiai.

Atsilošęs krėsle Huberis priduria:

– Girdėjau, kad ten, akademijoje, tu tikra žvaigždė.

Vinas neatsako, jo mintys klajoja. Jis prakaituoja savo kostiume šaltu prakaitu.

– Tavo ateitis, Vinai. Nemanau, kad norėtum jai dirbti visą likusį savo gyvenimą ar bėgioti ištisas dienas

ir naktis tirdamas smulkias žmogžudystes, kur vienas banditėlis užmuša kitą. Jau nekalbant apie pinigus. Bent jau aš nuo to rimtai pavargau. Mokymai. Geriausi. Puikus pasirengimas. Tu toks velniškai talentingas. Manau, kad man išėjus į pensiją mane pakeisi, o man jau nedaug belikę. Žinoma, viskas priklauso nuo aukštesnių jėgų, nuo to, kas bus gubernatorius, – jis nutaiso žinovo veido išraišką. – Ar girdi, ką sakau?

Vinas girdi ne viską. Jis tyli, dėl Huberio jį apima negeras jausmas. Toks, kokio jis dar niekada nejuto.

– Ar pasitiki manimi?

– Visada pasitikėjau, – atsako Vinas.

– Ar pasitiki manimi dabar? – klausia Huberis, jo veidas itin rimtas.

Nesiruošdamas į tai veltis, Vinas atsako:

– Pasitikiu jumis tiek, Džesi, kad su jumis praleisčiau savo psichinės būklės atgavimo dieną. Taip, kažką nužudę darbo metu, mes elgiamės Smaragdo šalyje. Tinka?

– Nebedirbu, mano mielas drauge, streso valdymo skyriuje. Pats žinai.

– Nesvarbu. Ir jūs tai žinote. Skelbiu oficialų psichoterapijos seansą pas patyrusį savo pasirinktą psichoterapijos specialistą. Jei kas paklaustų, atsakyčiau, kad ką tik gavau savo psichinės būklės atgavimo dieną. Prašom, klauskite, kaip aš jaučiuosi.

– Pasakok.

– Apgailestauju, kad teko jį nušauti, – mechaniškai dėsto Vinas. – Esu visiškai sužlugdytas, negaliu

užmigti. Padariau viską, kad jį sustabdyčiau, bet jis nepaliko man jokio pasirinkimo. Tragiška. Jis dar vaikas, galbūt galėjo būti perauklėtas ir duotų visuomenei kažką gero.

Huberis ilgai žiūri į jį, paskui sako:

– Tuoj apsivemsiu.

– Tada gerai. Džiaugiuosi, kad jis nenužudė Lemont. Ar manęs. Esu piktas, kad tas beviltiškas šunsnukis šitaip pasielgė su ja, su manimi. Džiaugiuosi, kad jis miręs ir nepaduos manęs į teismą. Gal galėčiau trumpam pasiskolinti Reik? – Vinas parodo voką, kurio nugarėlė užklijuota jo paties pasirašyta geltona įkalčių juosta. – Gal galėtume pabandyti ištirti šį laišką jos stebuklinguoju elektrostatiniu rašto pėdsakų ieškikliu ar ta prabangiąja jūsų neseniai įsigyta vaizdo stiprinimo programa ar abiem? Aa, prisiminiau, ar rasta kokių atspaudų ant pinigų, to tūkstančio Baptistos kišenėje buvusių dolerių?

– Jau paieškojom FTB Visuotinėje automatinėje pirštų atspaudų identifikacijos sistemoje. Nieko, – Huberis atsistoja, grįžta prie savo rašomojo stalo ir atsisėda į sukamąjį krėslą.

– Ką pats apie tai manote? – klausia Vinas. – Blogai pasisukęs apiplėšimas ar kažkas kito?

Padvejojęs Huberis atsako:

– Priešai? Jų sąrašas ilgas, Vinai. Manau, kad dabar pats matai, kokia baisi yra tiesa, tavo vietoj būčiau labai atsargus, galvočiau, ką jai sakyti ir ko klausti, būčiau labai, labai atsargus. Gaila. Velniškai gaila,

nes žinai ką? Kai pradėjo dirbti, ji tokia nebuvo, buvo tikra boba su kiaušais, pasodino daugybę nusikaltėlių, tikrai ją gerbiau. Sakykime šitaip – jos įmantriame žodyne jau nebėra žodžio *etika*.

– Maniau, kad judu draugaujate. Ji daro jums nedidelę paslaugą dėl sūnaus.

– Kaip gi, draugeliai, – Huberis gailiai nusišypso. – Mūsų darbe niekada nereikia sakyti žmonėms, ką apie juos iš tiesų galvoji. Ji tikrai neturi žalio supratimo, ką Tobis tikrai apie ją mano.

– Ar jūs?

– Nekompetentinga, verčia kaltę visiems kitiems, įskaitant Tobį. Kalbant vyriškai? Tarp mūsų, Džeronimai? Jos saulė leidžiasi, – sako Huberis. – Tikrai labai liūdna.

9

TRAUKINIO KATASTROFOS aukos skrodimą atlikęs teismo medicinos ekspertas žuvo po savaitės, sekmadienio popietę šokdamas su parašiutu, tas neišsiskleidė.

Jei Saiks priešais save nematytų bylos dokumentų originalų, turbūt nepatikėtų. *Bloga karma*, – nesmagiai pagalvoja ji. Vaikystėje ji tiesiog dievino archeologiją. Tai buvo vienas iš nedaugelio ją dominusių dalykų, galbūt todėl, kad jo nedėstė mokykloje. Susidomėjimas dingo, kai perskaitė apie faraono Tutanchamono kapą, apie prakeikimus ir mistiškai mirštančius žmones.

– Ponios Finlei mirtis prieš dvidešimt metų, – sako ji Vinui telefonu. – Dviem metais anksčiau už ją – traukinio katastrofa, paskui teismo medicinos eksperto mirtis. Man darosi baisoka.

– Galbūt sutapimas, – atsako jis.

– Tai kodėl ta nuotrauka pridėta prie ponios Finlei asmeninių daiktų sąrašo?

– Galbūt dabar mums apie tai kalbėti nevertėtų, – sako Vinas, jam nepatinka mobilieji telefonai, jis tikrai nemano, kad bet kuris pokalbis jais yra saugus.

Saiks sėdi viena nedideliame morgo kabinete vienuoliktame aukšto gelsvo pastato už Šiaurės Karolinos universiteto Čapel Hilio medicinos mokyklos aukšte. Ji suglumusi – atrodo, kuo labiau gilinasi į smurtinę Vivjenos Finlei mirtį, tuo toji darosi paslaptingesnė. Visų pirma, jos byla dingusi, išskyrus neva vilkėtų drabužių, kai ji buvo nužudyta, – jai netinkamo dydžio teniso kostiumėlio – sąrašą. Antra – traukinio katastrofa gali būti kažkaip susijusi su jos byla, o dabar dar ta teismo medicinos eksperto nelaiminga žūtis šokant su parašiutu.

– Pasakyk tik keletą dalykų, – priduria Vinas. – Be smulkmenų. Kaip?

– Neišsiskleidė parašiutas.

– Tada turėtų būti ir parašiuto tyrimas.

– Tai gal aš tau viską atsiųsčiau elektroniniu paštu, – sako Saiks. – Tai pats ir paskaitysi. Kada trauksi mūsų pusėn?

Ji jaučiasi labai vieniša, apleista. Jis ten sėdi su ta apygardos prokurore, jiedu abu pirmųjų laikraščių puslapių herojai. Saiks nuomone, jis dalyvavo susišaudyme, todėl turi dingt iš miesto ir lėkti čia jai padėti. Šita byla jo. Na, taip jau nebeatrodo. Bet faktas lieka faktu – byla jo. Ir žinoma, dabar, kai įvyko kažkas sensacingo, prieš dvidešimt metų nužudyta senutė gali keliaut į šiukšlių dėžę. Kam rūpi.

– Kai tik galėsiu, – tik tiek gali pasakyti Vinas.

– Žinau, kad ten turi labai rimtų problemų, – ji stengiasi atsakyti protingai. – Bet byla tavo, Vinai.

O jei aš negrįšiu į akademiją, TTB mane sumals į miltus.

– Kad ir kas nutiktų, aš viską sutvarkysiu, – sako jis.

Jis visada pažada, bet dar nė sykio nieko nesutvarkė. Visą laiką ji praleidžia kalbėdama su juo, nesimoko ir nebendrauja su kitais studentais, aptarinėjančiais tądien kursuose išmoktus dalykus, atsilieka ir neįsisavina naujausių kriminalistinių tyrimų technologijų ir metodų, neturi draugų. Ji pasiskundžia, o jis atsako: *Nesijaudink. Turi mane, o aš esu puikus mokytojas.* Ji sako, kad jai galbūt nevertėtų tiek daug savęs atiduoti vyrui, kuris jai beveik į sūnus tiktų, o jis atsako, kad jam jos amžius nerūpįs, ir apsisukęs atsideda kokiai jaunesnei moteriai arba skiria visą dėmesį tai apygardos prokurorei, Lemont, protingai ir gražiai, na, dabar gal jau kiek ir apnešiotai. Nemalonu apie tai galvoti, bet daugelis vyrų nebenori moters, jei ji buvo išprievartauta.

Saiks peržvelgia teismo medicinos eksperto bylą. Daktaro Harto. Jis nukrito iš kokio pusantro kilometro, skaito ji, patyrė didžiulę galvos traumą, smegenys iš dalies iškritusios, šlaunikauliai susmigę į klubus, tas ir tas lūžę, šitas ir anas trūkę. Parašiutas minimas tik trumpoje į nelaimės vietą atvykusio policininko ataskaitoje. Jis rašo, kad parašiutas buvęs blogai paruoštas naudojimui. Anot liudininkų, daktaras Hartas jį pats susidėjo. Buvo svarstoma galimybė, kad jis galėjęs nusižudyti.

Kolegos ir šeimos nariai patvirtino, kad jis buvo giliai paskendęs skolose ir skyrėsi, tačiau aiškino, esą depresija jo nekankinusi ir jis elgęsis absoliučiai normaliai – tiesą sakant, net buvęs puikios nuotaikos. Tą istoriją Saiks girdėjusi daugybę kartų, žmonės niekada nieko nepastebi. Atspėkit, kodėl. Pripažindami, jog buvo bent menkiausia priežastis susirūpinti, jie galėtų pasijusti kalti dėl to, kad patys yra įsigilinę į savo gyvenimus tiek, kad negalėjo skirti nė minutėlės pasirūpinti kažkuo kitu. Pasigirdus beldimui ir atsidarius durims ji pakelia akis. Įeina vyriausioji teismo medicinos ekspertė, penktą dešimtį įpusėjusi, suvargusi, į pelę panaši moterėlė su močiutės akiniais, per dideliu laboratoriniu chalatu ir stetoskopu apie kaklą.

– Va čia tai bent, – sako Saiks, žvilgsniu rodydama stetoskopą. – Prieš pradėdama pjaustyti ir raikyti įsitikinate, kad visi tikrai mirę?

Nusišypsojusi vyriausioji ekspertė atsako:

– Mano sekretorė paprašė paklausyti jos plaučių. Jai vystosi bronchitas. Užėjau tik pažiūrėti, ar jums nieko nereikia.

Ne tas žodis, kad reikia.

– Turbūt nedirbote čia, kai žuvo daktaras Hartas, – sako Saiks.

– Pakeičiau jį. O dėl ko visai tai? Iš kur toks susidomėjimas? – ji pažvelgia į porą ant stalo gulinčių segtuvų.

Nesiruošdama jai aiškinti, Saiks atsako:

– Keletas iš pirmo žvilgsnio tarpusavy nesusijusių bylų visgi gali būti kažkaip susijusios. Juk žinot, kaip yra, reikia viską patikrinti.

– Manau, kad buvo visiškai aišku, kad jis nusižudė. Kodėl tuo susidomėjo TTB?

– Ne, TTB tuo nesidomi.

– Vadinasi, jūs netiriate šios bylos? – pertraukia ji.

– Aš tik padedu. Byla ne mano, – tarsi darsyk norėtųsi Saiks tą prisiminti. – Kaip ir sakiau, tiesiog patikrinu keletą dalykų.

– Ką gi, aišku. Gal ir nieko tokio. Jei manęs prireiks, būsiu morge, – atsako vyriausioji ekspertė ir išeidama uždaro duris.

Gal ir nieko tokio. Lyg Saiks būtų kokia skautė.

Ji ima galvoti apie daktarą Hartą, apie jo psichologinę būseną, profesinę kompetenciją, kiek pastangų jam visa tai kainavo, jei jį kamavo nerimas ir depresija, jei jis jau nebevertino savo gyvenimo. Ji įsivaizduoja save panašioje situacijoje, net neabejoja, kad nepastebėtų svarbių detalių, gal ir nesistengtų, gal jai niekas nerūpėtų. Ji nepamiršta to, peržiūrinėdama žūties po traukinio ratais bylą, žmogaus kūnas buvo sutraiškytas traukinio bėgių ir dviejų juostų greitkelio sankirtoje, krovininio traukinio mašinistas tvirtina apie penkiolika minučių po aštuonių ryto įsukęs į staigų kelio vingį ir pamatęs žuvusįjį gulint ant bėgių veidu žemyn, tačiau traukinio sustabdyti ir jo nesuvažinėti nebesugebėjęs. Žuvusysis – Markas Holandas,

trisdešimt devynerių metų Ašvilio policijos departamento detektyvas.

Laikraštyje cituojami jo našlės Kimberli žodžiai, kad jos vyras išvykęs iš namų Ašvilyje ankstyvą vakarą, važiavęs į Šarlotę, kur turėjęs su kažkuo susitikti, ji nežinojusi su kuo, bet „tai buvo susiję su darbu“. Depresija jis nesirgęs, ji negalinti sugalvoti nė vienos priežasties tariamai jo savižudybei, esanti nepaprastai prislėgta ir neabejoja, kad jis šitaip pasielgti negalėjęs, ypač todėl, kad „ką tik buvo paaukštintas ir mudu rengėmės susilaukti vaikų“.

Skrodimas parodė, kad Marko Holando galvoje būta plėštinės žaizdos ir linijinio lūžio (*tai bent staigmena!*), kuris atsirado *nukritus iš didelio aukščio.*

Daktaras Hartas nebuvo tik apimtas depresijos, pamano Saiks, jis buvo kvailas, įtikėjo Šarlotės faro mintimi, kad Holandas pėsčias kirto geležinkelio bėgius, galbūt pakeliui į SLAPTĄ susitikimą su liudytoju, užkliuvo, pargriuvo, nuo smūgio prarado sąmonę. Bylą daktaras Hartas nurašė kaip nelaimingą atsitikimą.

ĮKALČIŲ TYRĖJA Reičelė – arba Reik, kaip ją vadina Vinas, – padeda laišką ant akytos metalinės plokštės – vakuuminio fiksatoriaus pagrindo. Ji spusteli jungiklį ir vakuuminis siurblys įsijungia.

Jis ir anksčiau yra matęs ją dirbant su elektrostatine vaizdinimo sistema, kartais jiems nusišypsodavo sėkmė, paskutinį kartą pagrobimo byloje, su išpirkos reikalavimo rašteliu, parašytu ant lapo, buvusio po kitu lapu, kurį pagrobėjas panaudojo užsirašyti tele-

fono numeriui, nuvedusiam policiją į „Tėtės Džono" piceriją, kur jis užsisakė picą išsinešti ir susimokėjo už ją savo kreditine kortele. Reik mūvi baltas medvilnines pirštines, ji apsidžiaugia Vinui pasakius, kad plikomis rankomis laiško jis nelietęs. Po to, kai jie paieškos rašto įspaudų, vyro su raudonu šaliku „Dyzelio" kavinėje Vinui paliktas raštelis keliaus į pirštų atspaudų laboratoriją, kur bus tiriamas ninhidrinu ar kokiu kitu reagentu.

– Kaip tau sekasi Noksvilyje? – klausia Reik, daili brunetė, pradėjusi karjerą FTB laboratorijoje Kvantike, bet po rugsėjo 11-osios ir Patriotų akto nusprendusi nebenorinti dirbti federalams. – Ar greit pradėsi kalbėt bandžų dvikovininkų* tarme?

– Šitie iš Džordžijos šiaurės, „Išsigelbėjimo" apygardos. Noksvilyje jokių bandžų nėra, tik ryškios oranžinės spalvos apsuptis.

– Dėl medžioklės?

– Dėl Teksaso universiteto amerikietiškojo futbolo komandos.

Reik uždengia laišką ir plokštę skaidraus plastiko plėve, kuri Vinui primena maistinę plėvelę.

– Vinai? – sako ji nepakeldama akių. – Gal skambės banaliai, bet man labai gaila dėl to, kas nutiko.

– Ačiū, Reik.

Ji perbraukia per paviršių jos vadinamu karūninės iškrovos bloku. Kai ji brauko, Vinas visada užuodžia ozono kvapą, tarytum kauptųsi lietus.

* *Dueling Banjos* (angl.) – garsi 1972-ųjų metų filmo „Išsigelbėjimas" (*Deliverance*) scena, bandžos ir gitaros muzikinė dvikova.

– Man nerūpi, kas ką sako. Tu pasielgei teisingai, – priduria ji. – Neįsivaizduoju, kaip kas nors galėtų tuo net abejoti.

– Nė nepagalvojau, kad kažkam tokių abejonių kyla, – sako jis, jį vėl apima negera nuojauta.

Reik palenkia padėklą, paberia dažais padengtus rutuliukus ant plastiku aptraukto dokumento ir taria:

– Gerdama kavą išgirdau per radiją.

Dėl elektrostatinio krūvio dažas susikaupia plika akimi nematomuose įdubimuose, tose popieriaus vietose, kuriose rašant atsirado mikroskopinių pažeidimų.

– Pirmyn, pasakok, – sako Vinas jau žinodamas, kas vyksta.

Jį mausto.

– Tik tiek, kad Lemont sakė, jog dėl tavo veiksmų aiškinamasi, esą šaudyti gal ir nebuvę reikalo. Rytoj pasirodys didžiulis straipsnis, jį jau reklamuoja skandalingais anonsais, – žvelgdama į jį, Reik priduria: – Neblogas būdas padėkoti, ar ne?

– Tikriausiai to ir tikėjausi, – sako jis, o tuo tarpu pasirodo neryškūs juosvi ženklai, sunkiai suprantamos žodžių dalys.

Reik nenustemba, rodydama į kažką ant grasinančio raštelio, kurį Vinui paliko vyras raudonu šaliku, ji nusprendžia:

– Verčiau pamėginkime trimačius vaizdus.

TOBIUI HUBERIUI šalta, jis drebėdamas sėdi savo „Winnetu Inn" viešbučio Saut Biče, Edgartaune, balkone, rūko marihuaną, žvelgia į vandenyną, į pakrante vaikštinėjančius žmones ilgomis kelnėmis ir striukėmis.

– Neabejoju, kad ji dingo, tik visai nežinau kur, – kalba jis į savo mobilųjį telefoną, sudirgęs, bet stengdamasis kalbėti draugiškai. – Atleisk, žmogau. Bet šiuo metu tai nebesvarbu.

– Ne tau spręsti. Pamėgink nors kartą pakrutinti smegenis.

– Klausyk. Sakau tau, aišku? Gal tada, kai viską sumečiau į šiukšlių maišus, ar ką. Ir sakau tau – viską, įskaitant visą maistą iš šaldytuvo, visą alų, viską. Net nugabenau tas šiukšles už kokių penkių mylių, į konteinerį už... kažkokio restorano, neprisimenu kokio. Velnias, čia taip šalta. Viską iškračiau ir darsyk perkračiau, jos čia nėra. Klausyk, tau reik ataušt, kol dar neištiko insultas...

Kažkas pabeldžia jo dviejų kambarių apartamentuose, balkono durys atsidaro, kambarinė krūpteli, kai Tobis įžengia į vidų, išvertęs į ją akis.

– Gal nesupranti, kai parašyta *netrukdyti*! – jis užrėkia ant jos.

– Atsiprašau, pone. Ant durų nėra jokios kortelės, – ji staigiai dingsta.

Tobis grįžta į balkoną, užpeša dūmą ir kone surinka į ragelį:

– Dingstu iš čia. Supratai? Ten, kur šilta. Čia taip velniškai nuobodu. Šitiek per tave iškentėjau, žiūrėk, kad būtų ne veltui.

– Dar ne laikas. Jei staiga išskristum į Los Andželą, atrodytų įtartinai. Dar keletą dienų ramiai patupėsi. Mums reikia užtikrinti, kad jos nėra kažkur, kur ją galėtų surasti ir sukelti mums labai daug problemų. Protauk, Tobi!

– Jei ji ir gali kur būti, tai tik sušiktam bute. Nežinau... – kažkas jo galvoje švysteli. Jis nežino, ar tikrai patikrinęs po lova, taip ir pasako bei priduria: – Žinai, kai ją skaičiau, galėjau ten ir pakišti. Kodėl gi tau nenuėjus ir pačiam neįkišus ten nosies?

– Jau pažiūrėjau.

– Jeigu šitaip netikusiai žiūri, eik ir pažiūrėk darkart!

– Protauk! Kada ją paskutinį kartą laikei rankose? Ar tikrai jos nepalikai prokuratūroje...

– Sakiau tau. Pasiėmiau ją, tą tai tiksliai žinau, nes ją skaičiau.

– Nesakiau tau jos pasiimt, kad galėtum paskaityt!

– Jo, šitai jau kartoji kokį šimtąjį kartą, pats laikas užsičiaupt, gerai?

– Įsidėjai ją į mašiną ir ten nusivežei? Ką? Kad paskaitytum lovoje? Kad galėtum pažiūrėti į tas nuotraukas? Gal tu nesveikas! Kada ją paskutinį kartą laikei rankose!

– Pasakiau tau užsičiaupt, neklyk kaip sena isterikė boba. Gi negaliu dabar nueit ir paieškot. Pats

ir ieškok, gali raustis, kol gaidžiai užgiedos. Gal nepastebėjau jos, ką? Būdamas ten, visur ją laikiau. Stalčiuj laikiau, gal krūvoj prie lovos, gal po pagalve. Vienu metu ji gulėjo nešvarių drabužių krepšy. O gal džiovyklėje – Tobi, ar tikrai jos nepasiėmei į vynuogyną?

– Kiek kartų gali manęs šito klausti! Koks skirtumas. Ir kas, kad ji dingo. Niekas ir taip nepasisuko ta linkme, kuria turėjo pasisukti.

– Vadinasi, *nežinome*, kad ji dingo, ar ne? O tai yra problema, labai rimta problema. Turėjai ją palikti ten, kur ji būtų rasta. Prieš pat išvažiuodamas. Bet nepalikai. Visiškai nepaisei mano įsakymų.

– Vadinasi, ji pateko į sąvartyną, aišku? Turbūt taip nutiko, kai tvarkiausi daiktus, – jis darsyk patraukia dūmą. – Žinai, tik nesakyk, kad tuo metu daugiau neturėjau, apie ką galvoti, ką? O tas vis klausinėjo apie pinigus, sakė, kad geriau jau duočiau jam avansu, o aš sakiau, kad avansu duosiu tik pusę, o tu užtrukai nežinia kiek, kol man juos gavai...

– Po velnių, ir kodėl gi man teko toksai kaip tu?

Tobis sulaiko dūmą. Išpučia.

– Nes tau sekasi. Kol kas. Bet tai gali ir pasikeisti, pats žinai.

REIK PASINĖRUSI į kompiuterinį pikselių, Z diapazono ir histogramų pasaulį, ji didina, mažina, sukioja, kaitalioja apšvietimo kampus ir paviršiaus atspindžius, ryškina kontūrus, o tuo tarpu Vinas spokso į

didžiulį plokščią ekraną, žiūri į šešėliuotus padidintus trimačius vaizdus.

Jis ima įžiūrėti žodį, gal skaičius.

– E, p, t, ė mažosios? – sako jis. – Trys ir devyniasdešimt šeši?

Ne tiktai. Ji tęsia, žodžiai ir skaičiai ryškėja. Vaizdas keistas, ženklai atrodo lyg užrašyti vienas ant kito.

– Gal įsispaudė daugiau nei vienas tekstas? – pasvarsto Vinas.

– Ir aš taip galvoju, – atsako Reik. – Čia galėtų būti įsispaudę skirtingi užrašai nuo kelių to paties bloknoto lapų. Žinai, parašai ant vieno lapo, tada nuplėši, tada rašai ant kito, o tušinukas spaudžiamas gana stipriai, įsispaudžia keli lapai.

Ji paryškina dar ir jie įskaito ką galėdami: *išskirtinės teisės prekybai trejiems metams* ir *gerai*, o ant to teksto, turbūt nuo kito užrašo įsispaudę *8,96 $* ir, regis, *pakilimas nuo anksčiau numatytų 6,11 $.*

10

MONIKA LEMONT sėdi marmuro ir vyšnios medžio virtuvėje Vernono kalvos gatvėje Bikon Hile, viename brangiausių ir geidžiamiausių Bostono rajonų. Geria savo pirmąjį degtinės ir martinio kokteilį tądien, su viena alyvuoge, kimšta aštriąja paprika, iš šaldiklyje atšaldytos taurės.

Ji apsivilkusi džinsus ir laisvus mėlynus medvilninius marškinius. Anksčiau vilkėta striukė guli šiukšlių konteineryje už devynioliktojo amžiaus plytų komplekso, kuriame iki šio ryto saugiai ir niekam nežinant slypėjo šitas butas, kol Semis neišdavė jos adreso policijai, primygtinai reikalaudamas, kad policija patruliuotų jo teritorijoje, aiškindamas, kad ji negalinti būti savo name Keimbridže, tik ne dabar, nežinodamas, kad ji net nesiruošia ten kada nors grįžti. Jos akyse visada stovės praviros galinės durys, raktinė, benzino bakelis. Ji niekada nepamirš jo, stovinčio jos miegamajame, įrėmusio jai į galvą šautuvą, kad ji darytų, ko jis norintis, jo vaizdas aiškiai įsirėžęs jos atmintyje – mažas, purvinas padaras, tuščia vieta, nulis.

– Gaila, kad pati jo nepribaigiau, – sako ji.

Huberis sėdi kitoje stalo pusėje priešais ją, geria antrą alaus. Jam sunku į ją žiūrėti, jo žvilgsnis sustingęs, tarytum akis būtų ištikęs staigus paralyžius.

– Tau reikėtų pasistengti nuo to atsiriboti, Monika, – sako jis. – Žinau, kad man lengva taip sakyti. Bet tu mąstai neteisingai, kita vertus, tokiomis aplinkybėmis kitaip ir būti negalėtų.

– Nutilk, Džesi. Jei tau kada nors šitaip nutiktų, vilku į mėnulį staugtum. Tada ir suprastum, ką tai reiškia.

– Tai nejau tau bus geriau, jei sužlugdysi visą savo gyvenimą? Tau nereikėjo jiems pasakoti apie šitą butą.

– Ir ką? Atsisakyti policijos apsaugos, kai nežinau, kas už viso šito slypi, kas jį pasiuntė pas mane?

– Iš tikrųjų mes nežinome, kad jis kieno nors siųstas.

– Gal apsigyventi viešbutyje? Įeiti į registratūrą, tiesiai į glėbį žurnalistams, kurie tik ir laukia, kad mane į gabalus suplėšytų?

– Ne kas kitas, o tu pati patraukei tiesiai pas žurnalistus, – liūdnai sako jis, šaltai skaičiuodamos jo akys laksto. – Dabar mums tenka semti tavo šūdą ir iš jo gaminti ikrus.

Lemont nepažįsta kito žmogaus, kuris žarstytųsi prastesnėmis metaforomis ir analogijomis už jį. Ji taria:

– Kodėl jam leidai? Reikėjo pasakyti, kad dokumentų tyrimo laboratorija pernelyg apkrauta darbu, kad Reičelės nėra arba kad ji užsiėmusi, dar ką nors sugalvoti. Pasielgei itin kvailai, Džesi.

– Vinas visada buvo kriminalistinės laboratorijos klubo garbės narys. Jis per daug protingas. Jei būčiau ėmęs atsikalbinėti, jis iškart suprastų, kad vyksta kažkas neaiškaus. Jis pasitiki manim, kaip savo tėvu.

– Tada jis nėra toks protingas, kaip tu manai, – ji gurkšteli savo kokteilio, ištuština taurę ir suvalgo alyvuogę.

– O tu esi Harvardo snobė, – Huberis atsistoja, atsidaro šaldiklį, ištraukia degtinę, apšalusią taurę, sumaišo jai dar vieną kokteilį, šįkart be alyvuogės.

Ji įsistebeilija į kokteilį, pastatytą ant stalo, žiūri taip ilgai, kad Huberis prisimena alyvuogę.

– Žinai, koks to vaikino intelekto koeficientas? – klausia Huberis iš šaldytuvo. – Aukštesnis nei mūsų abiejų kartu sudėjus.

Jai mintyse vėl ima suktis tie negailestingi kadrai, Vinas ją mato, paduoda savo švarką, liepia giliai kvėpuoti. Ji mato, kaip jis mato ją nuogą, bejėgę ir pažemintą.

– Nuostabiausia tai, kad jis visiškai negali laikyti egzaminų, – tęsia Huberis atsidarydamas dar vieną alaus. – Vidurinę baigė maksimaliu vidurkiu, būtent jis visų abiturientų vardu sakė atsisveikinimo kalbą mokykloje, visi manė, kad jam turi puikiai sektis,

pats gražiausias, pats visoks, išskyrus vieną nedidelę smulkmeną. Susimovė per stojamuosius. Paskui, jau baigęs koledžą, neišlaikė egzaminų į magistrantūrą ir teisės mokyklą. Jis negali būti egzaminuojamas. Kažkas su juo pasidaro.

Vinas nepasirodė *Globe* redakcijoje. Nepakluso jai. Jis nebegerbia jos, pamatęs...

– Girdėjau, kad būna tokių žmonių, – vėl atsisėda Huberis. – Labai protingi, bet negali laikyti egzaminų.

– Jo mokymosi problemos manęs nedomina, – sako Lemont. – Ką tiksliai jisai išsiaiškino laboratorijoje? – nuo degtinės jos liežuvis apsunko, ėmė pintis, mintys strigo. – Ar ką jis mano išsiaiškinęs?

– Jis tikriausiai nesupranta, ką tai reiškia. Šiaip ar taip, nieko negali įrodyti.

– Aš ne to klausiu!

– Mano užrašus, kai telefonu kalbėjausi su savo brokeriu.

– O Dieve.

– Nesijaudink. Pirštų atspaudų jie neras, neras nieko, kas galėtų tą laišką susieti su manimi. Jau ką ką, bet ekspertizę aš išmanau, – jis nusišypso. – Vinas turbūt mano, kad tai tavo darbas. Kad už to slepiesi tu. Turbūt mano, kad Rojus tai padarė, pavadino jį *skersveisliu*, – Huberis nusijuokia. – Va šitai tai jį tikrai įsiutino.

– Eilinis tavo impulsyvus ir labai rizikingas sprendimas.

Jis neklausė jos, tiesiog padarė tai, ir tiek. Papasakojo jau po fakto, nes kuo daugiau ji žinos, tuo labiau bus įpainiota, tokia jo strategija yra nuo pat pradžių.

– Jis suveikė lygiai taip, kaip ir sakiau, kad suveiks, – Huberis atsigeria alaus. – Pagąsdini jį, įžeidi, bandai nubaidyti nuo bylos, ir jis įsikimba į ją dantimis, kaip koks pitbulis.

Lemont tyli, gurkšteli savo kokteilio, jaučiasi patekusi į spąstus.

Ji taria:

– Tai nebuvo būtina. Jis, šiaip ar taip, yra pitbulis.

– Pati kalta, kad būtinai norėjai pasikalbėti su juo asmeniškai, ne telefonu. Tau reikėjo jį palikti tenai, Noksvilyje, – jis stabteli, jo veidas trūkčioja. – Gal jam kažką jauti. Bent jau taip atrodo iš šono.

– Eik velniop, Džesi.

– Žinoma, visa laimė, kad jis buvo čia. Dievo apvaizda, tavo angelas sargas, gyvas tiesos įsikūnijimas, vienu žodžiu, – netaktiškai, abejingai drebia jis. – Vinas įsiuto ir atvažiavo pas tave. Pasirodo, mano maža gudrybė mums visiems puikiai pasitarnavo. Vis dar esi gyva, Monika.

– Tik jau nebūk toks dėl to nusiminęs.

– Monika...

– Nejuokauju, – ji nepaleidžia jo žvilgsnio, net nemirksi, suvokia, kad ėmė jo nekęsti, linki jam blogo, nelaimės, skurdo, mirties. Ir taria: – Nenoriu, kad

Tobis grįžtų. Jis beviltiškas. Tos paslaugos nebėra. Iš manęs daugiau nebus jokių paslaugų.

– Šiaip ar taip, jis tiesiog negali pakęsti darbo su tavimi.

– Man tavęs iki kaklo, Džesi. Jau seniai, – degtinė jai atrišo liežuvį. Jis gali eit velniop. – Sakiau tau, daugiau šitame nebedalyvausiu. Ir, po velnių, tą ir turėjau omeny. Tai to neverta.

– Žinoma, verta. Ko norėjai, tą gavai, Monika. Ko nusipelnei, – sako Huberis ir abejonių, kad taip jis ir mano, nekyla.

Ji priblokšta išverčia akis.

– Ko aš nusipelniau?

Jis žiūri jai tiesiai į akis.

– Aš nusipelniau *šito*? Nori pasakyti, kad aš nusipelniau *šito*! Šunsnuki tu!

– Noriu pasakyti, kad kai sunkiai dirbi, turi kažką už tai gauti, – šįkart jo akys nebebėgioja. Jos bereikšmiškai žiūri į ją ir jose nieko nėra.

Ji pravirksta.

TAMSU, danguje šviečia jaunatis.

Vinas atidaro vėl vidury gatvės sustabdyto senojo močiutės biuiko vairuotojo dureles, Panelė Šunė vėl betiksliškai klaidžioja gatvės viduriu, jos senose, aklose akyse atsispindi automobilio žibintai.

– Viskas. Gana, – įsiutęs taria Vinas. – Eikš čia, mieloji, – kalbina jis šunį, švilpčioja. – Eikš čia, Panele Šune. Ką vėl čia veiki vidury gatvės, ką? Ji užmiršo

uždaryti duris? Išleido tave ir tingi pakelti savo storą subinę, kad tu galėtum sugrįžti namo? Jos žentas ir vėl tave apspardė?

Panelė Šunė nuleidžia uodegą, nukabina galvą. Krenta ant pilvo tarytum kažko prisidirbusi. Vinas ją švelniai pakelia, kalba jai, svarsto, ar ji apskritai jį girdinti, pasideda ją į automobilį ir nuvažiuoja pasakodamas, kur ji važiuojanti ir kas bus toliau. Gal ji girdi, gal ir ne. Palaižo jam ranką. Vinas sustoja už močiutės namo, vėjo skambalėliai švelniai skamba, naktis skaidri, vėsus oras vos juda, skambalėliai tyliai groja tarytum paslaptis pasakodami, jis atsirakina užpakalines duris, persimetęs Panelę Šunę per petį lyg gauruotą bulvių maišą.

– Močiut?

Jis eina televizoriaus garso link.

– Močiut? Turim naują šeimos narį.

SAIKS JAU KALBA telefonu daugiau nei valandą, ją siuntinėja nuo vieno buvusio darbuotojo prie kito. Dvidešimt treji metai yra visa amžinybė. Kol kas dar nė vienas iš Ašvilio policijos departamento neprisimena detektyvo Marko Holando.

Važiuodama į vakarus Noksvilio link, ji paskambina dar vienu telefono numeriu, priešakinės šviesos ją blaško, primena, kaip nemalonu senti. Velnias, ji nieko nebemato, be akinių nė meniu negali perskaityti, naktį apskritai baisu. Prakeiktos oro linijos. Prakeikti vėlavimai ir reisų atidėjimai. Vienintelis automobilių

nuomos bendrovėje likęs automobilis keturių cilindrų, greitas kaip vėžlys.

– Norėčiau pakalbėti su detektyvu Džonsu, – sako ji telefonu atsiliepusiam vyrui.

– Seniai jau manęs niekas taip nevadino, – maloniai atsako balsas. – O kas prašo?

Prisistačiusi Saiks sako:

– Kaip suprantu, pone, devintajame dešimtmetyje dirbote Ašvilio policijos departamente, todėl pamaniau, kad galbūt atsiminsite kitą detektyvą, Marką Holandą.

– Nelabai gerai, nes jis ten dirbo detektyvu vos porą mėnesių prieš žūtį.

– Ką jūs apie tai prisimenate?

– Tik tiek, kad jis išvažiavo į Šarlotę neva pasikalbėti su liudininkais apiplėšimo byloje. Jei norite žinoti mano nuomonę, tai nebuvo joks nelaimingas atsitikimas. Tiesiog manau, kad jis nenorėjo nusižudyti ten, kur kažkam iš mūsų tektų tirti jo bylą.

– Gal žinote, kodėl jis galėjo norėti nusižudyti?

– Kiek girdėjau, jo žmona buvo jam neištikima, – atsako jis.

MOČIUTĖ MIEGA ant sofos, apsivilkusi ilgą, juodą suknelę, jos ilgi, žili plaukai išsidraikę ant pagalvėlės, per televizorių rodo Klintą Istvudą, kažką džiuginantį savo ilgu, piktu ginklu.

Vinas paguldo Panelę Šunę ir toji iškart padeda galvą močiutei ant kelių. Gyvūnai visada taip į ją

reaguoja. Ji atsimerkia, pažvelgia į Viną ir ištiesia jam rankas.

– Mielasai mano, – ir pabučiuoja jo veidą.

– Vėl neįsijungei signalizacijos. Todėl neturiu pasirinkimo, kaip parūpinti tau sarginį šunį. Čia Panelė Šunė.

– Sveika, mano drauge Panele Šune, – ji paplekšnoja ją, švelniai pakaso paausius. – Nesijaudink, Panele Šune. Ji tavęs čia nesuras. Toji pikta moteris, kiaurai ją permatau, jai būtų neprošal nors pora dantų, ką manai? – glosto Panelę Šunę. – Nesijaudink, mano mažute, – grėsmingai sako močiutė. – Turiu savų metodų susitvarkyti su tokiom kaip ji.

Jei nori sukelti močiutės rūstybę, nuskriausk gyvūną, sukurstyk ją leistis į naktinę misiją, kad įmestų 999 vieno cento monetas į niekingojo kiemą, auką grėsmingajai pabaisų deivei Hekatei, kuri jau tikrai žinos, kaip susidoroti su žiauriais žmonėmis.

Panelė Šunė kietai įminga močiutei ant kelių.

– Jai skauda dubenį, – sako močiutė. – Artritas. Dantenų problemos, skausmas. Liūdesys. Ji žiauriai ant jos rėkia, toji stora, nelaiminga moteris, negera moteris, elgiasi su ja, kaip pati elgiasi su savimi. Baisu. Vargšė mažytė, – glosto ją knarkiančią. – Aš viską žinau, – ji sako Vinui. – Televizorius tik apie tai ir rėkia, bet tu esi teisus, – ji paima jo ranką. – Prisimeni tą kartą, kai tavo tėvas sumušė aną vyrą, gyvenusį už trijų gatvių? – parodo ji. – Jis neturėjo pasirinkimo.

Vinas nėra tikras žinąs, apie ką ji kalba, bet tai ne naujiena. Jos žodžiai dažnai nebūna nei aiškūs, nei logiški.

– Tau buvo ketveri ir to vyro sūnus – jam buvo aštuoneri – parbloškė tave ant žemės, ėmė spardyti ir baisiai vadinti, baisiai vadino tavo tėvą, rasistiškai, ir vajė, kai tavo tėvas sužinojo, jis nuėjo į jų namus, ir tiek.

– Ar tėtis pradėjo pirmas?

– Ne, ne tėtis. Bet jis užbaigė. Taip jau nutinka. Ir tu esi teisus. Jei grįši ir gerai pasidairysi, rasi peilį.

– Ne, močiut. Ten buvo šautuvas.

– Yra ir peilis. Žinai, toks su rankena su tokiu daiktu, – ji parodo rankomis. – Gal ji kalba apie peilį su makštimi kaip durklo. – Tu ieškok. Dėl to, kurį nužudei, savęs nekaltink. Jis buvo labai blogas, bet yra ir dar vienas. Jis dar blogesnis. Baisiai blogas. Šiandien paragavau to medaus, užsipyliau ant keksiuko. Tenesis yra švari vieta su daugybe gerų žmonių, nebūtinai gerų politikų, bet gerų žmonių. Bitėms politika nerūpi, todėl joms ten ir patinka, jos džiaugsmingai neša medų.

Nusijuokęs Vinas atsistoja.

– Manau, močiut, trauksiu aš į Šiaurės Karoliną.

– Dar ne. Dar turi nebaigtų reikalų čia.

– Gal malonėtum įsijungti signalizaciją nuo įsilaužėlių?

– Turiu savo vėjo skambalėlius. Ir Panelę Šunę, – sako ji. – Šiąnakt mėnulis susilygina su Venera, įeina į

Skorpioną. Daug kas neteisingai suvokiama, mielasai mano. Tavo jutimai susilpnėję, bet tai greitai pasikeis. Važiuok atgal į jos namą ir rasi tai, ką tau sakau, ir dar šį bei tą, – ji nusuka akis ir tęsia: – Kodėl aš matau mažą kambarį su gegnėmis? Ir siaurus laiptus, gal medžio plokščių?

– Turbūt todėl, kad niekaip neprisiruošiu išvalyti tavo palėpės, – atsako jis.

11

KITĄ RYTĄ SAIKS ir NTA direktorius Tomas pritūpę juda žole kaip krabai, renka žalvarį.

Noksvilio policijos departamento šaudykloje visi susitvarko, ten manoma, kad kiekvienas turi užsitarnauti privilegiją mokytis akademijoje. To, kad dalyvauti paskaitose privaloma, neverta net minėti. Saiks neišsimiegojusi ir liūdna, ji nužvelgia savo bendramokslius, penkiolika vyrų ir moterų mėlynomis kareiviškomis kelnėmis, polo marškinėliais ir kepuraitėmis, dedančius ginklus ir amuniciją į golfo bagį, besitvarkančius po aštuntos valandos trajektorijų analizės, tūtelių iškritimo, įkalčių žymėjimo oranžinėmis vėliavėlėmis ir įvykio vietos fotografavimo mokymų.

Saiks jaučiasi pažeminta, prislėgta, ji įsitikinusi, kad kiti studentai jos vengia ir negerbia. Tikriausiai jie ją laiko nepatikima nusikaltimo vietos tyrėja, pasirodančia tik tada, kada galima normaliai pasilinksminti – pašaudyti iš Kalašnikovo, gloko, 12 kalibro riaušių malšinimo ginklo, ištaškyti *šlykščių šunsnukių taikinius*, kaip ji juos vadina, kuriuos ji mėgsta, nes jai

kur kas smagiau pavaryti pistoletu į ją nusitaikiusį popierinį banditą nei į paprastą taikinį. Ji sumeta keletą varinių tūtelių į jųdviejų su Tomu plastikinį kibirėlį, oras drėgnas ir sunkus, ūkanos gaubia Ūkanotuosius kalnus, jie tikrai verti savo vardo.

– Kol kas Noksvilio policijos departamentas tikrai atrodo prastai, – ji mėgina paaiškinti, prakaitas bėga jai į akis.

– Vakarykštės paskaitos buvo apie sužalojimus buku ginklu ir būdingiausias žaizdas, – mesdamas dar vieną tūtelę sako Tomas.

– Gana keista, – sako ji sklaidydama žolę, traukdama iš jos daugiau tūtelių. – Nuo jų ji ir mirė. Nuo sužalojimų buku ginklu, – klankt. – Ir jos sužalojimai buvo tipiški, – klankt. – Vinas sako, kad jos galvoje būta skylių, tarytum kažkas būtų vaikęsis ją su plaktuku, – klankt. – Taigi aš to irgi pasimokiau, net jei ir praleidau paskaitą.

– Tu praleidai ir mirtis nuo narkotikų perdozavimo. Staigios kūdikių mirties sindromą. Prievartą prieš vaikus, – tęsia Tomas, ropodamas po žolę, mėtydamas tūteles į kibirėlį.

– Žinai, kad pasivysiu, – ji nėra tikra galinti tą padaryti, o Vino, kuris jai padėtų, nėra.

– Tau reikia pasitraukti.

Tomas atsistoja, pasirąžo, jo jaunas veidas rimtas, gal net rimtesnis, nei jis yra iš tikrųjų.

Jis ne toks kietuolis, kokiu apsimeta. Saiks žino. Ji matė, koks jis būna su vaikais.

– Tai kaip ten tiksliai su tuo policijos departamentu, – klausia jis.

Ji papasakoja jam apie Džimio Barberio rūsį, apie bylą, kurios jis tikrai neturėjo teisės parsinešti namo ir kuri dabar yra dingusi, papasakoja jam apie, regis, neįtikėtinai nerūpestingą neįtikėtinai žiaurios žmogžudystės tyrimą. Ji truputį dramatizuoja, išpučia, tikėdamasi, kad jis supras, kaip svarbu tai, ką ji daro, užuot susitelkęs ties tuo, ko ji nedaro.

– Nenoriu, kad kas nors susigadintų reputaciją, – sako ji, – ir jei dabar staiga viską mesiu ir išeisiu?.. Jei išeisime abu su Vinu?

– Nesistenk jo teisinti. Jis pats gali atsakyti už savo veiksmus. Jei mes dar kada jį išvysime. Ir tai yra jo byla, Saiks. Jo departamentas paskyrė jį tirti ją.

Galbūt tai ir jo byla, bet iš šono gali atrodyti visai kitaip. Regis, visą darbą nudirba ji.

– Ir Noksvilio policijos departamentas tikrai neatrodys prastai. Tai įvyko seniai, Saiks. Per pastaruosius dvidešimt metų teisėsauga labai pasikeitė. Tais laikais jie turėjo tik tapatybės nustatymo technologijas, nieko panašaus į tai, ką mes turime dabar, – jis nužvelgia savo studentus.

– Visgi nemanau, kad galiu tiesiog atsukti nugarą ir pasitraukti, – sako ji.

– Mūsų akademijos studentai niekada neatsuka nugaros ir nepasitraukia, – beveik maloniai sako Tomas. – Paklausyk manęs. Rytoj kalbėsime apie šautines žaizdas, dirbsime su pora balistinės želatinos manekenų.

– Ką gi, nieko nepadarysi, – jai patinka šaudyti į želatininius vyrus, ji taip juos vadina, patinka net labiau nei į šlykščius šunsnukius.

– Šitai ne taip svarbu kaip kiti dalykai, galiu į tai pažiūrėti pro pirštus, rasime tau laiko ir vėliau pašaudyti šaudykloje. Bet visą kitą savaitę mokysimės kraujo dėmių analizės. Šito praleisti tu negali.

Ji nusiima savo tamsiai mėlyną kepuraitę, nusišluosto prakaitą nuo antakio, stebi kitus studentus, nueinančius į rūbines, į džipus, į savo ateitį.

– Duodu tau laiko iki pirmadienio, – sako jis.

– NIEKO, – PRANEŠA VINAS, leisdamasis girgždančiais mediniais laiptais, prisimindamas, kaip garsiai jie girgždėjo vos prieš porą dienų, kai jo gyvenimas drastiškai pasikeitė.

– Sakiau tau. Po to įvykio mes tikrai nuoširdžiai pažaidėme detektyvus ir apsižiūrėjome, – sako Semis iš aukšto krėslo šalia židinio dūminio stiklo durelėmis. – Kitose namo vietose nieko nevyko. Atitinka jos žodžius. Jis prisiartino jai už nugaros, įvarė į miegamąjį, ir viskas, tavo dėka.

– Ne viskas, deja, – Vinas apsidairo.

Lemont stiklo fetišas neapsiriboja jos kabinetu. Dar niekada Vinas nieko panašaus nematė. Visi šviestuvai panašūs į tą, kurį jis ištaškė jos miegamajame – ant kaltinės geležinės grandinės kabantį egzotišką pusmėnulį, rankomis ryškiai išpieštą, pasirašytą „Ulla Darni“, velniškai brangų. Jos valgomojo stalas stiklinis, viskas nustatyta stiklo indais, vazomis

ir figūrėlėmis, nukabinėta meninio stiklo veidrodžiais.

– Juk žinai, ką turiu galvoje, – Semis lėtai atsistoja, atsidūsta, tarsi būtų pernelyg pavargęs pajudėti. – Vajėzau, žmogau. Man reikia naujos nugaros. Patenkintas? Gal jau galime eiti?

– Ji turi garažą, – jam primena Vinas.

– Buvom ten. Nieko neradom.

– Aš ten nebuvau.

– Kaip nori, – truktelėjęs pečiais sako Semis ir jie išeina pro duris.

Devynioliktojo amžiaus pabaigoje čia stovėjo karietos, namas plytinis, nuožulniu stogu, dabar jau kiek apibyrėjęs, pusiau pasislėpęs po žemomis seno ąžuolo šakomis. Semis susiranda šoninių durų raktą ir suvokia, kad spyna sulaužyta, durys atplėštos laužtuvu.

– Kai čia buvau, šitaip nebuvo... – Semis išsitraukia ginklą. Vinas jau išsitraukęs.

Semis paspiria duris ir prisispaudžia viduje prie sienos, nuleidžia pistoletą ir įsikiša į dėklą. Vinas nuleidžia savąjį, sustoja tarpdury, apsidairo, ant betoninių grindų pastebi alyvos dėmes, purvinas padangų žymes, tai, ką ir turėtų pamatyti garaže. Ant sienų sukabinėti įprastiniai sodo ir daržo įrankiai, kampe stovi žoliapjovė, karutis ir plastikinis benzino bakelis, puspilnis.

– Nepanašu, kad benzino bakelis buvo atneštas iš čia, – pastebi Semis.

– Niekad taip ir negalvojau, – atsako Vinas. – Jei planuoji padegti namą, paprastai kurą atsineši pats.

– Nebent tai būtų vidinis reikalas, šeimos konfliktas. Esu pakankamai tokių matęs.

– Ne, taip nėra. Susitikimas su Rodžeriu Baptista tikrai nebuvo šeimos konfliktas, – sako Vinas, žiūrėdamas į virvę, prikabintą prie stogo sijos, – ištraukiamas kopėčias.

– Ten jau žiūrėjai? – klausia Vinas.

Semis pakelia akis, kur žiūri Vinas, ir atsako:

– Ne.

SAULĖ ATSISPINDI įspūdingo Tiudorų stiliaus namo languose, į abi puses, kiek tik Saiks akys užmato, dailiai riečiasi ryškiai mėlyna Tenesio upė. Ji išlipa iš savo senojo golfo ir suvokia atrodanti kaip nepavojinga, vidutinio amžiaus nekilnojamojo turto agentė su džinsinėmis kelnėmis ir striuke.

Verslininko, namo, kuriame buvo nužudyta Vivjena Finlei, savininko, nėra namie, Saiks patikrino, ji svarsto, ar kas nors jam teikėsi pranešti, kad prieš dvidešimt metų jo prašmatniame name mirtinai sumušė septyniasdešimt trejų metų moterį. Jei pranešė, jo tai tikriausiai nejaudina. Nieko sau. Saiks niekada negyventų name, kuriame buvo įvykdyta žmogžudystė, net jei jį padovanotų. Ji ima vaikščioti aplink, svarstydama, kaip ponios Finlei žudikas pateko vidun.

Paradinės durys, abiejose namo pusėse daugybė langų, bet jie maži, sunku įsivaizduoti, kad šiame

rajone kas nors vidury baltos dienos liptų pro langą. Kitos durys, arčiau užpakalinės namo dalies, veda į rūsį, į upės pusę išeina dar vienos durys, pro langus abiejose jų pusėse matosi daili moderni virtuvė su nerūdijančio plieno įranga, daugybė plytelių ir granito.

Saiks stovi namo kieme, apžiūrinėja gėles ir vešlius medžius, žemą upės akmenų sieną, prieplauką ir vandenį. Pro šalį praskrieja motorinė valtis, tempianti vandens slidininką, Saiks paskambina telefono numeriu, kurį išsisaugojo važiuodama čia po paskaitos akademijoje, paskaitos, kuri gali būti jai paskutinė.

– Sekvojų kalvų klubas, – atsiliepia mandagus balsas.

– Prašom sujungti mane su kontora, – sako Saiks, ją sujungia. Ji tęsia: – Mise? Sveiki. Vėl skambina specialioji agentė Delma Saiks.

– Ką gi, galiu pasakyti tik tiek, – sako Misė, – kad Vivjena Finlei buvo mūsų narė nuo 1972-ųjų balandžio iki 1985-ųjų spalio...

– Spalio? Ji mirė rugpjūtį, – pertraukia Saiks.

– Turbūt spalį jos šeima galiausiai anuliavo jos narystę. Žinote, šitie dalykai kartais ilgokai užtrunka, žmonės apie tai net nepagalvoja.

Saiks pasijunta kvailai. Ką ji gali nutuokti apie užmiesčio klubus ar kokias nors narystes?

– Ji turėjo pilną narystę, – aiškina Misė, – tai reiškia ir tenisą, ir golfą.

– Kas dar parašyta toje jūsų byloje? – klausia Saiks sėsdama ant sienos, svajodama, kad galėtų pažiūrėti į vandenį ir nesibraudama į svetimą teritoriją ar tik per atostogas. Neblogai turėti tiek pinigų, kad galėtum turėti gabalą upės.

– Atleiskite, nesupratau?

– Turiu galvoje, gal yra kokių detalių sąskaitų, iš kurių galėtume matyti, ką ji pirko ir veikė? Pavyzdžiui, ar ji kada pirko teniso drabužius jūsų specializuotoje parduotuvėje?

– Mes neišmetame griežtos atskaitomybės dokumentų, bet čia kontoroje jų nėra. Turime saugyklą...

– Man reikia jos senų sąskaitų, visų 1985-ųjų.

– O varge, dvidešimties metų popierius peržiūrėti. Tai gali užtrukti... – nuliūsta ji ir garsiai atsidūsta.

– Aš jums padėsiu ieškoti, – sako Saiks.

VIRŠUTINIAME LEMONT garažo aukšte įrengtas svečių butukas, kuris neatrodo kada naudotas, jei neminėtume tamsiame rudame kilime kažkieno pėdų paliktų atspaudų ir truputėlio purvo. Gana didelių pėdų, pastebi Vinas. Dviejų skirtingų padų raštas.

Sienos nudažytos šviesiai rusvai, ant jų kabo keletas pasirašytų nuotraukų – jachtų ir jūros peizažų. Ruda lovatiese uždengta viengulė lova, šalia jos staliukas, nedidelė komoda su veidrodžiu, sukamoji kėdė ir rašomasis stalas, ant kurio stovi tik rašalo spaustukas, žalio stiklo lempa ir žalvarinis peilis laiškams atplėšti, panašus į durklą. Baldai nebrangūs, klevo.

Nedidelė vonia su skalbykle ir džiovykle, labai švari ir tvarkinga, atrodo nenaudojama, aišku, nekalbant apie gausybę batų padų atspaudų ant kilimo.

– Ką ten radai? – Semis sušunka nuo ištraukiamų kopėčių apačios. – Ar nori, kad užlipčiau?

– Nėra nei reikalo, nei vietos, – sako Vinas, pro skylę grindyse žiūrėdamas žemyn į Semio žilstantį viršugalvį. – Nepanašu, kad kažkas čia būtų gyvenęs ar dirbęs. O jei ir gyveno, išsikraustė prieš tai gerai apsitvarkę. Bet faktas – kažkas arba daugiau nei vienas žmogus čia vaikštinėjo.

Iš kišenės Vinas išsitraukia latekso pirštines, apsimauna jas ir ima atidarinėti stalčius, visus. Jis atsistoja keturpėsčias, pasižiūri po komoda, po lova, kažkoks vidinis balsas jam liepia visur paieškoti, tik nežinia ko ar kodėl, tik tiek, kad jei čia kažkas vaikštinėjo pirmyn atgal, yra akivaizdu, kad po to butukas buvo išvalytas ir išsiurbtas, kyla klausimas – kodėl? Ir kas apačioje išlaužė durų užraktą? Ar kažkas čia lankėsi jau po to, kai Lemont buvo kone nužudyta, ir jei taip, tai ko tas žmogus ieškojo? Jis atidaro spintą, spinteles po kriaukle virtuvėlėje ir vonioje, atsistoja vidury svetainės, darsyk apsidairo, jo akys užkliūna už orkaitės. Jis prieina ir atidaro jos dureles.

Ant apatinės orkaitės lentynos guli storas rudas vokas su ranka užrašytu apygardos prokuratūros adresu ir siuntėjo adresu Noksvilyje, ant voko priklijuota daugybė pašto ženklų, kreivai, paskubomis, daug daugiau, nei reikia.

– Jėzus Marija, – sako jis.

Vokas prapjautas, jis pažvelgia į peilį laiškams, gulintį ant stalo, tą, primenantį durklą. Iš voko Vinas ištraukia storą gumelėmis suspaustą segtuvą.

– Eina šikt! – sušunka jis.

Pasigirsta, kaip Semis lipa ištraukiamomis kopėčiomis.

– Byla. Ji visąlaik ją turėjo, – paskui jis sudvejoja. – Ar kažkas turėjo.

– Ką? – skylėje pasirodo sutrikęs Semio veidas.

– Finlei žmogžudystės byla.

Semis, įsikibęs į virvines kopėčias, aukščiau nelipa ir pakartoja:

– Ką?

Iškėlęs segtuvą Vinas sako:

– Ji jau turi ją ištisus tris mėnesius. Gavo dar prieš man išvažiuojant į akademiją, dar prieš man pranešant, kad važiuoju. Jėzau.

– Kažkokia nesąmonė. Jei Noksvilio policijos departamentas jai atsiuntė, nejau jie nebūtų tau pasakę, kai ėmei jos ieškoti?

– Pavardė neužrašyta, – Vinas vėl perskaito užrašą. – Tik adresas, man nežinomas. Išsiųstas birželio dešimtą. Pašto indeksas 37921, Vakarinės aveniu – Midlbruk Paiko rajonas. Palauk.

Jis paskambina Saiks, gauna savo atsakymą ir nurimsta, taip kaip nurimsta visada, kai viskas ima aiškėti. Tai Džimio Barberio adresas.

– Panašu, kad šitoji jo baisuoklė žmona pasikapstė rūsyje gerokai prieš tave, – Vinas sako Saiks. – Atsiuntė Finlei bylą čia, kur ji seniai slepiasi orkaitėje.

– Ką? Šita kalė man melavo!

– Dar nežinia. Ar jai paaiškinai, ko būtent ieškai? – klausia Vinas.

Tyla.

– Saiks? Tu dar ten? Ar paaiškinai?

– Na, gal ir ne visai, – atsako ji.

PUSĘ TRIJŲ jis pastato senąjį močiutės biuiką už jos namo ir pamato vėjo skambalėlius dienos šviesoje, ant medžių šakų ir pakraigės judančius ilgus tuščiavidurius vamzdelius, dieną ne tokius magiškus kaip naktį.

Netoli krepšinio lentos stovi dar vienas automobilis, beveik krūmuose, sena raudona mazda miata. Jam reikia paskambinti paprastu telefonu, o skambinti iš savo buto tikrai ne pati geriausia mintis. Jį apima negeras jausmas, jis nusprendžia jo paklausyti, nė nesitiki, kad jo rajone patruliuotų policija ar tie, kurie laužtuvu laužia duris. Jis pabeldžia ir įeina pro galines duris į virtuvę, kur močiutė sėdi priešais susijaudinusią jauną moterį, keliančią taro kortų malką į tris krūveles. Močiutė išvirusi karštos arbatos, savo firminės, su cinamono lazdelėmis ir šviežios citrinos žievelėmis. Ant virtuvės spintelės stovi stiklainėlis Tenesio medaus, greta jo – šaukštelis.

– Atspėk, ką ragaujame, mielasai, – jam sako močiutė tiesdama ranką paimti kortą. – Tavo ypatingąjį džiaugsmingųjų bičių medų. Čia Siuzė. Bandome susitvarkyti su tuo jos vyru, kuris mano, kad jam nereikia laikytis įsakymo nesiartinti.

– Ar jį suėmė? – Vinas klausia Siuzės, kuriai kiek per dvidešimt, jos veidas dailus, tik sutinęs nuo ašarų.

– Mano berniukas yra detektyvas, – išdidžiai sako močiutė, gurkšteldama arbatos, sukrebžda nagai ir į virtuvę užeina Panelė Šunė.

Vinas atsisėda ant grindų, ima ją glostyti, ji apsiverčia, kad jai pakasytų pilvą, Siuzė prataria:

– Dukart. Nė kiek nepadeda. Metas tiesiog išsiperka ir apsireiškia kaip anąvakar pas mano mamą į namus, laukia už tvoros ir šoka man į akis, kai tik lipu iš mašinos. Jis mane užmuš. Žinau. Žmonės nesupranta.

– Dar pažiūrėsim, – perspėja močiutė.

Vinas paklausia, kur gyvena jos mama, pastebi, kad Panelė Šunė atrodo kur kas geriau. Jos nematančios akys kupinos šviesos. Atrodo, tarsi šypsotųsi.

– Va ten toliau gatvėj, – klausiamai atsako jam Siuzė. – Turėtumėt žinoti, – ji pažvelgia į Panelę Šunę.

Jis susivokia. Siuzės motina yra Panelės Šunės šeimininkė. Aišku.

– Panelė Šunė niekur neis, – jis sako nesileisdamas į kalbas.

– Man nesvarbu, aš nesakysiu nė žodžio. Mama žiauriai su ja elgiasi. Metas dar žiauriau. Nuolat jai sakau tą patį, ką ir jūs. Ją nudauš mašina.

– Panelei Šunei sekasi tiesiog puikiai, – taria močiutė. – Aną naktį miegojo mano lovoje drauge su abiem katėmis.

– Tai mama nesaugo tavęs nuo Meto, – Vinas atsistoja nuo grindų.

– Ji negali nieko padaryti. Jis važinėja palei jos namą kiek panorėjęs. Užeina kada panorėjęs. Ji nieko nedaro.

Vinas nueina į svetainę paskambinti. Atsisėda tarp močiutės kristalų ir mistinių reikmenų ir paprašo pakalbėti su daktaru Reidu, Kalifornijos laboratorijos genetiku, tiriančiu kruvinus drabužius iš Finlei bylos. Jam pasako, kad daktaras Reidas dalyvauja telefoninėje konferencijoje ir galės perskambinti Vinui už pusvalandžio, jis išeina iš namo ir patraukia link Panelės Šunės namo, buvusio jos namo. Jis yra matęs tą Metą, praktiškai yra tuo tikras, – mažas, storas, daugybė tatuiruočių, toks, koks ir būna smurtautojas.

Suskamba jo mobilusis. Saiks.

– Netrukdyk man. Ruošiuosi muštis, – sako jis.

– Tada aš labai greitai.

– Šiandien tavo humoro jausmas dingęs?

– Na, nenorėjau tau sakyti. Bet jei mudu negrįžtam į paskaitas iki pirmadienio, mus meta lauk iš akademijos.

Ją tai nuviltų kur kas labiau nei jį. Masačusetso valstijos policijoje netrūksta nusikaltimo vietos tyrėjų, Vinui nereikia pačiam rankioti įkalčių ir šiuo metu jam nė velnio nerūpi tapti kriminalistikos laboratorijos vadovu ar kuo nors kitu. Jį persmelkia mintis, jog entuziazmą jis praradęs, nes įtaria, jog vienintelė priežastis, kodėl jis buvo išsiųstas į pietus, į akademiją, buvo idėja užkrauti jam Finlei bylą, pasinaudoti juo savanaudiškais, politiniais ir kitais kol kas nežinomais tikslais. Ir jis jau nebežino, kas už viso to slypi.

– Vinai? – klausia Saiks.

Jis pamato tą namą, už kokio kvartalo, kairėje pusėje, įvažiavimo keliuke stovi baltas pikapas.

– Nesijaudink, – sako Vinas. – Aš su tuo susitvarkysiu.

– Tu negali su tuo susitvarkyti! Aš turėsiu aibę problemų su TTB, mane greičiausiai atleis. Būtų malonu, kad nuolat nekartotum susitvarkysiąs su tuo, su kuo negali susitvarkyti, Vinai!

– Pasakiau tau, kad susitvarkysiu, – sako jis, paspartindamas žingsnį, pamatęs iš namo galo išlendantį Metą, tą kvailą įžūlų šunsnukį, ir traukiantį prie savo pikapo.

– Turėčiau pranešti tau dar vieną dalyką, – liūdnai taria Saiks. – Paklausiau ponios sunkvežimių gražuolės Barber. Beje, vėl buvo trūkusi. O tu buvai teisus.

– Ir? – Vinas ima bėgti.

– Ji išsiuntė bylą į apygardos prokuratūrą prieš kokius du mėnesius, sakė, kad jai paskambino kažkoks

vaikinas, iš balso jaunas, kalbėjo grubiai, davė jai instrukcijas. Man ji to nepasakė, nes aš neklausiau, sakė, kad daug žmonių jai skambina įvairiais klausimais. Atsiprašau.

– Turiu eit, – Vinas sako jau kaip reikiant įsibėgėdamas.

Jis griebia jau beužsidarančias pikapo dureles, mažas storas smurtautojas žiūri į jį, iš pradžių priblokštas, paskui įsiutęs.

– Patrauk savo purvinas rankas nuo mano mašinos!

Jis piktas, kvailas, smirda alumi ir cigaretėmis, jam iš burnos dvokia taip, kad Vinas tai užuodžia plačiai atplėšęs dureles ir atsistojęs tarp jų ir vairuotojo sėdynės. Jis žvelgia į mažas žiaurias beviltiško Siuzės vyro akutes, kuris turbūt čia trynėsi jos laukdamas ir, jei nieko daugiau nepavyktų, bent jau ruošdamasis sulaukti jos pravažiuojančios, rauti iš vietos ir ją įbauginti.

– Kas tu toks ir ko tu nori! – rėkia Metas.

Vinas nenuleidžia nuo jo akių, šitą numerį jis išmoko seniai, dar mokyklos žaidimų aikštelėje, kai užaugo didesnis ir jam nusibodo būti patyčių objektu. Kuo ilgiau žiūri į akis nieko nesakydamas, tuo labiau išsigąsta tavo priešininkas, o Meto akys dabar traukėsi tarsi pora mažų moliuskų, lendančių į smėlį slėptis. Dabar šitas jau nebe toks kietas. Vinas stovi, neišleisdamas jo iš pikapo, žiūri tiesiai į akis.

– Žmogau, tu psichas, – jau supanikavęs prataria Metas.

Tyla.

– Eik tik sau, niekam nieko blogo nedarau, – kalbėdamas jis spjaudosi, toks išsigandęs, kad atrodo tuoj apsišiks.

Tyla.

Paskui Vinas taria:

– Girdėjau spardai šunis ir kabinėjies prie savo žmonos.

– Melas!

Tyla.

– Kas taip sako, meluoja!

Tyla.

Ir paskui:

– Tik noriu, kad atsimintum mano veidą, – labai tyliai sako Vinas, toliau žiūrėdamas jam į akis, visiškai be jokių emocijų. – Dar sykį lįsi prie Siuzės, dar sykį nuskriausi kokį gyvūną ir šitas veidas bus tas, kurį matysi paskutinį.

12

VINAS IŠGIRSTA nemalonią naujieną, kad DNR tyrimai dar nebaigti. Jis paaiškina, kad situacija deganti, paklausia, ar greitai tie tyrimai gali būti baigti. Gal po dienos kitos. Jis paklausia, ką tiksliai tie rezultatai galėtų duoti.

– Genealoginę istoriją, – telefonu paaiškina daktaras Reidas. – Remiantis keturiomis pagrindinėmis biogeografinės kilmės grupėmis: subsacharinės Afrikos, indoeuropiečių, rytinės Azijos ir Amerikos indėnų arba jų mišiniu.

Vinas sėdi močiutės mylimiausiame supamajame krėsle prie atviro lango, vėjo skambalėliai tyliai skamba, lengvai, maloniai.

– ...tai technologija, paremta PNP, – aiškina daktaras Reidas. – Pavienių nukleotidų polimorfizmu. Ji skiriasi nuo įprastinių DNR tyrimų, kuriems atlikti reikia milijonų nukleorūgščių bazių porų, dažniausiai visiškai nerelevantiškų. Iš esmės, mus domina tik koks pora tūkstančių kilmės informacijos žymenų...

Vinas klausosi tipiško mokslininko tipiškai moksliško aiškinimo, jis pasakoja apie kažkokią kažkokio

prietaiso beta versiją, kuri atlieka 99,99 procentų tikslumo tyrimus, apie kažkokius testus, galinčius numatyti žmogaus akių spalvą iš DNR 95 procentų tikslumu, apie Harvardo medicinos mokyklą ir jos laboratorijai suteiktą licenciją sukurti kažkokius vaistus nuo mažakraujystės...

– Vaje, – Vinas liaujasi suptis. – Kuo čia dėti kažkokie vaistai?

– Farmakogenetika. Kai ėmėmės kilmės tyrimų, jie nebuvo skirti kriminalinėms byloms tirti. Pirminis tikslas buvo padėti farmacijos kompanijoms nustatyti, kaip genetiką galima pasitelkti vaistams kurti.

– Ar dabar turite reikalų su Harvardo medicinos mokykla? – Viną vėl apima blogas jausmas, stiprus jausmas.

– Gal esate girdėjęs apie PROHEMOGENĄ? Taikomą gydyti anemiją, susijusią su inkstų nepakankamumu, chemoterapija, ŽIV gydymu zidovudinu. Jis gali sumažinti būtinybę perpilti kraują.

Švelnus vėjelis sujudina medžius už močiutės lango, vėjo skambalėliai suskamba garsiau.

– Daktare Reidai, – sako Vinas, – gal galėtumėt man pasakyti, prieš kiek laiko gavote Finlei bylos pavyzdžius.

– Kiek žinau prieš kokius porą mėnesių ar dar seniau.

– Tyrimai trunka taip ilgai?

– Teoriškai penkias dienas, savaitę, bet mes turime prioritetų. Šiuo metu tiriame kokių šimto ar daugiau

šviežių kriminalinių bylų DNR, iš jų keleto prievartautojų maniakų, žudikų maniakų. Man sakė, kad jokios skubos nėra.

– Suprantu. Byla dvidešimties metų senumo. Mūsų vaikinas tikriausiai jau seniai nebežudo.

– Tai ne vyras. Pirma, ką visada atliekame, – TTP, trumpus tandeminius pasikartojimus, kurie padeda mums nustatyti lytį. Abu DNR šaltiniai – moterys.

– Abu? Ką?

– Pavyzdžiai nuo drabužių apykaklės, pažastų, tarpkojo, kur galima rasti ląstelių iš prakaito ir odos pleiskanų, parodė, kad juos vilkėjo moteris, kurios DNR skiriasi nuo kraujo dėmių, kurios visada laikomos esančios aukos, – sako daktaras. – Tiek jie ir tuo metu žinojo.

SAUGYKLA, KURIOJE užmiesčio klubas laiko dešimtmečių senumo dokumentus, įsikūrusi didžiuliame, kokių dviejų akrų teritorijoje pastatytame betoninių pastatų, sujungtų tarsi traukinio vagonai, komplekse.

Nors saugyklose oro temperatūra ir reguliuojama, šviesos ten nėra ir Saiks tenka šviesti siauru žibintuvėlio šviesos pluoštu, kad pamatytų, kas parašyta ant baltų dėžių, Misė tuo tarpu tikrina savo inventorinius lapus, kad pasakytų, kas tų dėžių viduje.

– E trys, – perskaito Saiks.

– 1985-ųjų lapkritis, – sako Misė. – Artėjame.

Jos juda toliau. Čia trošku, dulkėta, Saiks jau nusibodo tamsoje kapstytis senose dėžėse, klaustrofobiš-

kose patalpose, kai tuo tarpu Vinas laksto po Naująją Angliją nežinia ką veikdamas.

– E aštuoni, – perskaito ji.

– 1985-ųjų birželis. Regis, jos čia nelabai tvarkingai sukrautos.

– Žinote ką? – nusprendžia Saiks, nuo metalinės lentynos keldama dar vieną sunkią dėžę. – Ištraukime visų metų.

ISTORINIO PLYTŲ pastato durininkas nesiruošia leisti Vinui daryti, ką tas sumanęs, tai yra pasirodyti prie Lemont durų nepranešus.

– Atsiprašau, pone, – sako pagyvenęs vyras pilka uniforma, nuobodžiaujantis durininkas, daugiausia laiko leidžiantis skaitydamas laikraščius už rašomojo stalo. Po jo kėde jų visa krūva. – Turiu jai pirmiau paskambinti. Kuo jūs vardu?

Atbukęs kvailys. Ką tik man pasakei, kad ji namie.

– Ką gi. Regis nepaliekate man jokio pasirinkimo, – Vinas atsidūsta, įkiša ranką į švarko kišenę, išsitraukia piniginę, atidaro ir parodo savo ženklelį. – Bet man tikrai reikia, kad nieko nepraneštumėt. Vykdomas itin slaptas tyrimas.

Durininkas ilgai apžiūrinėja Vino ženklelį, tapatybės kortelę, paskui iš arti pažiūri jam į veidą, tarytum pats kažkaip savimi nepasitikėdamas, jo akyse lyg ir sužimba susijaudinimo ugnelės, jis taria:

– Tai jūs esate tas?.. Tas, apie kurį skaičiau. Dabar jus atpažinau.

– Negaliu apie tai kalbėti, – sako Vinas.

– Jei norite žinoti, ką manau, tai pasielgėte taip, kaip ir turėjote pasielgti. Velniškai teisingai. Tas šiuolaikinis jaunimas, tikri banditai.

– Negaliu apie tai kalbėti, – pakartoja Vinas, o tuo tarpu į laiptinę įeina kokių penkiasdešimties metų moteris geltonu dizainerio kostiumėliu, šanelietė, kaip Vinas vadina turtingas moteris, kurios tiesiog negali nesipuikuoti tomis didžiulėmis „Chanel" C raidėmis.

– Laba diena, – su ja mandagiai pasisveikina durininkas, kone nusilenkia.

Iš pradžių ji pro Viną praeina kaip pro tuščią vietą, paskui staiga atsisuka, atvirai į jį įsistebeilija, nusišypso jam truputį koketuodama. Jis irgi jai nusišypso, žiūri, kaip ji patraukia lifto link.

– Pavažiuosiu su ja, – Vinas sako durininkui, nesuteikdamas tam jokios galimybės paprieštarauti.

Jis greitai nužingsniuoja vestibiuliu, išblizgintos varinės lifto durys prasiveria, Vinas įžengia į raudonmedžiu iškaltą dėžę, tuoj jį užkelsiančią į misiją, kurios Monika Lemont tikriausiai nelaukia ir niekada nepamirš.

– Šitą liftą tikrai reikia pakeisti. Kiek kartų turiu tai kartoti? Tarytum bendrija negalėtų sau leisti įsigyti naujo, – sako šanelietė, spausdama aštunto aukšto mygtuką ir žiūrėdama į Viną taip, lyg jis būtų į namus siūloma prekė, kurią ji rengiasi nusipirkti visą.

Liftas girgžda tarsi skęstantis „Titanikas". Lemont gyvena šiame name, bet niekas, regis, nežino, kuriame bute. Jos pavardės nėra nė prie vieno numerio.

– Jūs čia gyvenate? Nemanau, kad esu jus kada mačiusi, – taria šanelietė.

– Ne, tik svečiuojuos, – žiūrėdamas į lifto mygtukus, Vinas atrodo sutrikęs. – Ji sakė, kad gyvena pačiame viršuje, bet atrodo, kad ten yra du butai. PH1 ir PH2. O gal tai buvo?.. – jis ima raustis po kišenes, lyg ieškotų kokio raštelio.

Liftas sustoja. Durys atsidarinėja ilgai. Šanelietė nejuda, pasvarsto ir taria:

– Jei pasakytumėt, pas ką atvažiavote, gal galėčiau jums padėti.

Vinas krenkšteli, nuleidžia balsą, pasilenkia arčiau, jos kvepalai duria jam į nosį kaip ledo kirtiklis.

– Pas Moniką Lemont, bet prašom laikyti tai paslaptyje.

Jos akys nušvinta, ji linkteli.

– Dešimtas aukštas, pietinis kampas. Bet ji čia negyvena. Tik lankosi. Dažnai. Galbūt tam, kad turėtų kiek privatumo. Visi turi teisę į asmeninį gyvenimą, – ji pažvelgia jam į akis. – Juk suprantate, ką turiu omeny.

– Jūs ją pažįstate? – klausia jis.

– Žinau apie ją. Jos nepastebėti būtų sunku. Ir žmonės mėgsta pakalbėti. O jūs? Atrodote kažkur matytas.

Vinas ištiesia ranką, įsiremia į duris, kad tos neužsidarytų, ir atsako jai:

– Daug žmonių taip sako. Geros jums dienos.

Šanelietei nepatinka, kai jai leidžia suprasti, kad laikas išeiti, ji neatsisukdama nužingsniuoja. Vinas išsitraukia savo mobilųjį ir paskambina Semiui.

– Padaryk paslaugą. Lemont butas, – jis pasako Semiui adresą. – Sužinok, kas jo savininkas, kas jį nuomojasi ir taip toliau.

Vinas išlipa dešimtame aukšte, mažoje marmurinėje fojė yra dvejos durys, vienos priešais kitas, jis paskambina į 10 SC butą. Paskambina tris kartus, kol už jų galiausiai pasigirsta Lemont balsas.

– Kas čia?

– Aš, Vinas, – atsako jis. – Atidarykite duris, Monika.

– Ko tu nori? Neturi jokios teisės čia ateiti, – piktai sako ji, braukdama nuo veido šlapius plaukus. – Kaip čia patekai?

Jis praeina pro ją, atsistoja po „Baccarat" sietynu, apžiūri įmantrius lipdinius palubėje, sienų panelius, prabangų, seną medį.

– Kaip gražiai jūs čia gyvenate. Kiek tas butas vertas? Porą milijonų? Keturis, penkis, o gal šešis? – klausia jis.

SAIKS SĖDI KLUBO kontoroje, klubo, kurio narystės ji niekada negalėtų sau leisti, ir svarsto, ar Vivjena Finlei mané esanti pranašesnė už kitus ir laikytų ją

netašyta kaimietė, kuri nežino, kuria šakute valgyti salotas. Teisybę sakant, daugelis nusikaltimų aukų yra visai nesimpatiškos.

Ji peržiūrinėja dokumentus, jau gegužės mėnesio. Kol kas sužinojo tik tiek, kad ponia Finlei buvo aktyvistė, tenisą žaidė net tris kartus per savaitę, paskui visada pietaudavo ir, sprendžiant iš sąskaitų dydžio, viena niekuomet nevalgė ir buvo įpratusi mokėti už visus. Klube vakarieniaudavo taip pat kartą ar du per savaitę, mėgdavo vėlyvus sekmadienio pusryčius. Vėlgi, viena ji ir nevakarieniaudavo, tas aišku iš didžiulių sąskaitų sumų.

Ponia Finlei buvo įtartinai dosni, Saiks mano, kad sena turtuolė tokia kilniaširdė buvo ne todėl, kad norėtų išdalyti savo turtus geriems tikslams, nes vargu ar jos svečiai būtų sunkiai gyvenę, tokių šitame klube nėra. Greičiausiai ji buvo viena iš tų, kurie visada apmoka sąskaitą norėdami būti reikšmingi, norėdami vadovauti, kontroliuoti žmones, viena iš pasipūtėlių, kurie visuomet verčia Saiks pasijusti prasta ir menka. Ji yra susitikinėjusi su daugybe tokių elementų, todėl pagalvoja, kaip Vinas skiriasi nuo visų jos pažįstamų vyrų.

Sakykim, kaip anąvakar, kai jiedu sėdėjo „Tenesio kepsnių“ restorane, stebėjo virš upės besileidžiančią saulę, valgė didelius sūrainius ir gėrė alų, jos širdį kirbino viltis, kad ji traukė jį taip pat, kaip ir jis ją. Tiesą sakant, *traukia*. Ji negali to paneigti ir vis tikisi, kad tai praeis. Tą vakarą buvo jos eilė apmokėti sąskaitą,

ji ir sumokėjo, nes, skirtingai nuo kitų vyrų, Vinas tam neprieštarauja – ne todėl, kad būtų šykštus, nes toks jis tikrai nėra. Jis dosnus ir malonus, bet mano, kad turi būti lygybė, kad abiems žmonėms turi būti suteikiama *teisė pajusti savo galias ir malonumą duot kitam*, taip jis šitai aiškina. Vinas mėgsta keistis paeiliui. Šaudykloje, vairuojant, apmokant sąskaitas ar tiesiog kalbant, jis teisingas visur.

Saiks ima peržiūrinėti liepos išklotines, nudžiunga pastebėjusi, kad, be visų ponios Finlei teniso korto nuomų ir pietų, klube golfą ir tenisą žaidė dar ir *svečias*. Kad ir kas tas *svečias* būtų, o gal skirtingomis progomis būta įvairių svečių, pamano Saiks, per dvi savaites klubo parduotuvėse „drabužiams" buvo išleisti du tūkstančiai dolerių, kurie įrašyti į ponios Finlei sąskaitą. Saiks imasi rugpjūčio.

Aštuntąją, ponios Finlei nužudymo dieną, *svečias* žaidė tenisą, akivaizdžiai vienas, nes įtrauktas kamuoliukų automato nuomos mokestis, o tokio daikto kompaniją mėgusi ponia Finlei nenaudojo niekada. Tą pačią dieną teniso parduotuvėje svečias išleido tūkstantį dolerių ir įrašė juos į ponios Finlei sąskaitą.

TARP LEMONT IR VINO yra tik antikvarinis stalas ir raudonas šilkinis jos chalatas.

Dabar beveik septynios vakaro, saulė nuožmiai oranžinė, palei horizontą driekiasi rausva juosta, langas atviras, pro jį dvelkia šiltas oras.

– Kodėl gi jums neapsirengus, – jau trečią kartą pakartoja Vinas. – Prašau jūsų. Abu esame savo srities profesionalai, kalbamės kaip kolegos. Būtų gerai, jei taip ir liktų.

– Atėjai čia ne dėl to, kad esame kolegos. Be to, tai mano butas ir vilkėsiu ką tik noriu.

– Tiesą sakant, tai ne jūsų butas, – sako jis. – Semis šnektelėjo su namo valdytoju. Atrodo, jūsų laboratorijos vadovas gyvena visai neblogai.

Ji tyli.

– Monika? Iš kur Huberis gauna šitiek pinigų?

– Kodėl gi tau nepaklausus jo paties.

– Kodėl gyvenate jo bute? Ar tarp judviejų kažkas vyksta?

– Šiuo metu esu kaip ir benamė. Gal greičiau baikim tai, dėl ko čia atėjai, gerai?

– Gerai. Prie to dar sugrįšime, – Vinas pasilenkia į priekį, atsiremia alkūnėmis į stalą. – Galiu pradėti pirmas arba duoti jums galimybę papasakoti man tiesą.

– Taip, kolegos, kaip tu vadini, – jos akys gręžia jį. – O gal dabar praneši mano teises ir apkaltinsi kokiu nors, tavo nuomone, mano įvykdytu nusikaltimu?

– Tiesą, – vėl kartoja jis. – Esate patekusi į bėdą. Jei nepasakysite man tiesos, negalėsiu jums padėti.

– Absoliučiai nesuprantu, apie ką čia kalbi.

– Dėl to buto virš jūsų garažo, – tęsia jis. – Kas juo naudojasi?

– Ar prieš braudamasis ten gavai kratos orderį?

– Jūsų namai yra nusikaltimo vieta. Visi, kiekvienas jų colis. Man tikrai nereikėtų jums to aiškinti.

Ji paima cigarečių pakelį, vieną drebančiomis rankomis išsitraukia. Jis dar nėra matęs jos rūkant.

– Kada paskutinį kartą buvote bute virš savo garažo? – klausia jis.

Ji užsidega cigaretę, giliai užsitraukia, bet yra pakankamai taktiška, kad dūmus pūstų į šonus, o ne jam į veidą.

– Ir kuo gi ruošiesi mane apkaltinti?

– Baikit, Monika. Nesiruošiu niekuo jūsų kaltinti.

– O jaučiu būtent taip, – ji prisitraukia peleninę.

– Klausykit, leiskit man jums viską papasakoti, – Vinas pamėgina kalbėti kitaip. – Įeinu į jūsų garažą pro šonines duris – kurios, beje, buvo išlaužtos, spyna išplėšta laužtuvu.

Ji išpučia dūmus, nukrato pelenus, baimė jos akyse perauga į pyktį.

– Ir matau, kad ten būta kažkokio automobilio, matau padangų žymes, purvinas, turbūt jos atsirado tada, kada paskutinį kartą lijo. O tai būtų naktį, kada jus užpuolė.

Ji rūkydama klauso.

– Pamatau virvines kopėčias, užlipu viršun ir aptinku svečių butą, kuris atrodo negyvenamas, tik ant kilimo pilna batų atspaudų.

– Ir, žinoma, viską apvertei aukštyn kojom, – sako atsilošdama kėdėje, tarsi siūlydama jam pažiūrėti į ją taip, kaip tikrai nederėtų.

– Ir jei apverčiau, tai ką suradau? Kodėl gi jums man nepasakius?

– Neturiu žalio supratimo, – atsako ji.

13

LEMONT NUKRATO PELENUS, išpučia dūmus, akys nepaleidžia jo akių, chalatas atrodo kaip raudonas blizgesys ant jos nuogo kūno, aptempęs liemenį, atidengęs tarpą tarp krūtų.

– O kaip tos jūsų moderniausios laboratorijos Kalifornijoje? – klausia Vinas. – Biotechnologijose ir farmacijoje plaukioja labai daug pinigų. Daug potencialo sukčiavimui ir apgaulei. Keista, kaip tie dalykai metastazuoja nuo vienų žmonių į kitus. Kartais net į tuos, kurie nebuvo blogi, tik paskui užsikrėtė.

Ji klausosi, rūko, žvelgia į jį, jos akių žibėjimas kelia nerimą.

Vinas sušunka:

– Ar girdit mane?

– Ar dabar vaidinsi blogąjį policininką, Vinai? Nepadės. Tokius numerius žinau kur kas geriau už tave.

– Manote, kad galite su manimi šitaip elgtis? – klausia jis. – Sutinkate, kad mane išsiųstų į Tenesį, paskui parsitempiate atgal, kad dirbčiau su jūsų reklaminio triuko byla. Grasinamas laiškas. Kaltinimai,

kad be reikalo panaudojau ginklą, kaip galite su manimi šitaip elgtis, koks žmogus galėtų padaryti tokį dalyką?..

– Pasiūliau, kad tavo veiksmai būtų ištirti. Pagal taisykles žaidžiančios apygardos prokurorės pasiūlymas, – ji įbedusi į jį akis. – Elgiausi, kaip liepia įstatymai.

– O taip. Žinoma, pagal taisykles. Pagal savo ego ir machinacijų taisykles. Dingusi policijos byla, žmogžudystės tyrimo dokumentai, kurių niekas negali surasti. Ką gi, pabandykite atspėti. Aš ją radau. Ir spėkit kur. Jūsų sušiktame bute virš garažo. Gal pamišote?

– Ką? – ji atrodo pasimetusi, priblokšta.

– Girdėjote, ką sakiau.

– Finlei bylos dokumentai buvo mano bute virš garažo? Net nežinojau, kad jie dingę ar kad prokuratūra juos kada nors gavo... Kurioje vietoje?

– Tai jūs man pasakykit, – jis ima smarkiai pykti.

– Pasakyčiau, jei žinočiau!

– Ką pasakytumėt apie orkaitę?

– Ar tai turėtų būti juokinga?

– Vivjenos Finlei byla buvo jūsų orkaitėj.

Į jos akis sugrįžta įtarumas ir panieka.

– Apkvaitęs kvailys, – sumurma ji. – Su vištos smegenim. Kad atrodyčiau blogai.

– Jūs ten ją paslėpėte?

– Aš ne idiotė, – sako ji ir maigo cigaretę, tarytum lėtai ją žudytų. – Ačiū, Vinai. Ką tik suteikei man itin svarbią informaciją.

Ji pasilenkia į priekį, padeda rankas ant stalo, atidengdama vaizdą, kurio jam nederėtų matyti, jos akys kviečia taip, kaip dar niekada nekvietė.

– Liaukitės, Monika, – sako jis.

Ji nejuda, laukia, stebi jo žvilgsnį, bet jo akys duoda sau valią ir jis pagalvoja, kaip dar niekada negalvojo, kaip būtų su ja...

– Nedarykite šito, – jis nusuka žvilgsnį. – Žinau, kaip jaučiatės. Esu dirbęs su seksualinės prievartos aukomis...

– Nieko tu nežinai! Aš nesu auka!

Jos pykčio protrūkis sudrebina virtuvę.

– Ir aš nesiruošiu ja būti, – jis atsako tyliai ir šaltai. – Nepasinaudosite manimi, kad įvertintumėt, ar vis dar esate geidžiama. Palikite tai savo psichoterapeutui.

– Čia *tu mane* vertinsi? – klausia ji, siausdamasi chalatą. – Manau, kad yra atvirkščiai. Manau, kad vertinu būtent aš, – ji atsisėda tiesiai, žiūri į apačią, stengdamasi nuryti ašaras.

Kol ji atgauna savikontrolę, praeina nemažai laiko. Paskui ji prataria:

– Atsiprašau, – nusišluosto ašaras. – Elgiuosi nederamai ir dėl to atsiprašau. Nenorėjau.

– Pasikalbėkite su manimi, – sako Vinas.

– Jei būtum pasivarginęs į tai pažvelgti kiek atidžiau, – ji atgauna savitvardą ir kandumą, – būtum sužinojęs, kad aš nesinaudoju garažu. Jau mėnesių mėnesius ten nestatau automobilio. Stato kažkas kitas. Ar statė. Ten kojos nebuvau įkėlusi.

– Kas?

– Tobis.

– Tobis? – įsiutęs taria jis, pajusdamas kažką kito. – Leidote tam bukapročiui idiotui gyventi savo namuose? Jėzau.

– Atrodo, kad pavydit, – ji rūkydama šypsosi.

– O man atrodo, kad manote esanti kažką skolinga Huberiui... – jo mintys susipina. Jis kone springsta.

– Nesvarbu.

– Svarbu!

– Jis paprašė, kad Tobis ten pagyventų, kol dirbs pas mane. Kad iškraustytų jį iš namų.

Vinas pagalvoja apie šimtines Baptistos kišenėje, benzino bakelį, skudurus. Pagalvoja apie raktus, kurių neradusi Lemont turėjo eiti į namo galą, kur tamsu ir daug medžių, kad galėtų iš raktinės išsiimti atsarginius raktus. Pagalvoja apie Tobio polinkį į kvaišalus, pagalvoja apie Baptistos teistumą dėl narkotikų, nepilnamečių teismą.

– Leiskite jūsų paklausti, – sako Vinas. – Gal žinote kokias priežastis, dėl kurių Huberis norėtų matyti jus mirusią?

LEMONT UŽSIDEGA DAR VIENĄ cigaretę, nuo rūkymo jos balsas ima kimti. Ji nebegeria martinio, bet įsipila taurę baltojo vyno.

Ji stebi jį, vertina, seka jo žvilgsnį, laukia, kol jų akys susitiks. Dieve mano, jis gražiausias vyriškos giminės egzempliorius, kokį tik ji yra mačiusi. Tamsios

kelnės su kantu, balti medvilniniai marškiniai prasegta apykakle, lygi ruda oda, juodi tarsi varno plaukai, lyg vėjas besikeičiantis žvilgsnis. Ji primena sau esanti kiek apgirtusi ir pagalvoja, kaip būtų su juo... ir tada stengiasi daugiau nebegalvoti.

Vinas nesako nė žodžio. Jai sunku suprasti, ką jis mano.

– Žinau, kad manęs negerbi, – prataria ji rūkydama.

– Man jūsų gaila, – sako jis.

– Žinoma, – ji pajunta kylančią širdį spaudžiančią neapykantą. – Tu ir kiti tavo padermės pasiimate iš mūsų, ko jums reikia, ir numetate mus į šoną. Paverčiate mus šiukšlėmis, o paskui elgiatės su mumis kaip su šiukšlėmis. Pataupyk savo gailestį vienai iš savo nelaimingų mergšių.

– Man jūsų gaila, nes jūs esate tuščia.

Ji nusijuokia, jos juokas nenuoširdus.

Tuščias. Jai vėl norisi verkti, ji nesupranta, kas su ja darosi, vieną minutę ji tvardosi, kitą susileidžia.

– Ieškote kažko, kuo galėtumėte užpildyti savo milžinišką tuštumą, Monika. Visko geriausio. Galios. Šlovės. Daugiau galios. Grožio. Bet kokio vyro, kokio tik užsimanote. Visa tai taip trapu, kaip ir visas jūsų stiklas. Reikia tik menkiausios traumos ar nusivylimo ir viskas dūžta.

JI NUSISUKA NUO JO, neleidžia pažvelgti į akis.

– Darsyk jūsų paklausiu, ar esate kažkaip susijusi su tuo, kad Finlei byla atsidūrė jūsų bute, kur gyveno Tobis?

– Kodėl! – ji prapliumpa drebančiu balsu, vėl žiūrėdama į jį. – Kad nuslėpčiau ją nuo tavęs? Ne. Jau sakiau. Tos bylos nesu akyse mačiusi. Maniau, kad ji Tenesyje.

– Vadinasi, nematėte jos, kai ją atsiuntė į prokuratūrą? Tobis sakosi ją padėjęs jums ant stalo.

– Jis yra sušiktas melagis. Net nežinojau, kad ją siuntė man į prokuratūrą. Akivaizdu, kad jis ją perėmė.

– Taigi reikia manyti, kad jis atsinešė ją į jūsų garažo butą ir paslėpė. Ar padėjo ne į tą vietą. Ar kokį kitą velnią ten padarė.

– Aš ten nevaikštau jau nuo tada, kai jis ten įsikraustė. Tai tik butas svečiams, retai naudojamas.

– Nepanašu, kad ir jis būtų dažnai naudojęsis. Jūs niekada nematėt jo ateinant ar išeinant?

– Nesikišau į jo reikalus.

– Niekada nematėt jo mašinos?

– Kartais girdėdavau, paprastai labai vėlai naktį. Tiesą sakant, man ir nerūpėjo. Maniau, kad jo ten niekada nebūna, kad jis nuolat ūžauja su savo narkomanais draugeliais.

– Gal narkomanu draugeliu, kuris vadinosi Rodžeriu Baptista? Atrodo, kad Tobis nė nesiruošė po savo atostogų vynuogyne grįžti į jūsų prokuratūrą ar jūsų butą.

Ji mąsto, jos veidas kupinas įtampos, piktas. Išsigandęs.

– Kodėl Tobiui reikėjo išsinešti tą bylą iš prokuratūros? – Vinas spaudžia toliau.

– Nes jis viską pamiršta, jo smegenys išpuvusios nuo narkotikų, jo galvoje nebelikę atminties...

– Monika?

– Nes jo kažkas paprašė, nejau nesupranti! Kad aš atrodyčiau nekompetentinga, korumpuota. Tu neturi to, ko tau reikia, kad išspręstum bylą. Juk be dokumentų tai praktiškai neįmanoma, ar ne? Jei juos randa pas mane, manęs laukia dideli nemalonumai.

Vinas tiesiog klausosi.

– Kažkas liepė Tobiui ją paimti ir tas idiotas išpuvusiomis smegenimis taip ir padarė, – ji minutėlę patyli ir priduria: – Kvaila, nekompetentinga. Mirusi ar gyva. Bet kuriuo atveju perrenkamas Krolis.

– Manote, kad jis čia bus prikišęs nagus?

– Kaip patogu, kad tą naktį Tobio nebuvo mieste. Kai tu pasirodei, kai tai vyko, Tobio ten nebuvo. Jis buvo išvykęs į vynuogyną. Jokių liudininkų. Tas absurdiškas laiškas buvo paliktas „Dyzelio“ kavinėje turbūt tam, kad tu tikrai nenuspręstum atvažiuoti į mano namą ir užkirsti kelią tam, kam užkirtai.

– Taigi apie tai irgi žinote, – sako Vinas. – Leiskit atspėsiu. Šilkiniai Huberio pamėgtieji šalikai. Tą vakarą pasipuošė raudonu.

– Sužinojau jau po visko. Dabar turbūt jau suprantu ir kitą priežastį, kodėl jis taip pasielgė. Laiškas su

patyčia, kad turėtum užsiėmimą. Jei kartais būtum nusprendęs užsukti pas mane...

– Kodėl jis galėtų taip galvoti?

– Patologinis pavydas. Jis mano, kad manęs nori visi. Mano, kad tavęs irgi nori visi. Turbūt esi teisus, jį parinko Tobis, – ji perėjo prie Rodžerio Baptistos. – Jis tikriausiai vienas iš jo narkotikų tiekėjų. Ko gero, susipažino, kai tas trynėsi teismo rūmuose. Manai, kad jis jam sumokėjo?

– Kas tas *jis*?

Ji žvelgia į jį, žvelgia ilgai, paskui prataria:

– Pats velniškai puikiai žinai.

– Huberis, – sako Vinas, jam nebus lengva jį tardyti, kai ateis laikas.

– Turbūt Džesis ir buvo tas, kuris įsilaužė į mano butą...

– Kodėl? Kad surastų bylą?

– Taip, – paskui: – Nežinau. Nežinau. Žinau tik tiek, kad jis norėjo, jog aš atrodyčiau prastai. Norėjo sužlugdyti mano reputaciją. Po mirties. Arba dabar. Gyvenime...

Jos balsas dreba, akyse susitvenkusio pykčio ašaros. Vinas stebi ją, laukia.

– Pasakyk man, – ji vos gali kalbėti. – Jis sumokėjo, kad mane ir išprievartautų? – jos balsas pakyla, ašaros ritasi veidu.

Vinas nežino. Jis nežino, ką ir besakyti.

– Ar sumokėjo, kad tik nužudytų mane ir sudegintų namus, o tas niekingas šūdo gabalas išprievartavimą

pridėjo nemokamai. O taip. Visiems žinomas nusikaltimas pasitaikius progai.

– Kodėl? – tyliai klausia Vinas. – Kodėl per...

– Kodėl *persistengti*? – jo žodžius nutraukia šaižus Lemont juokas. – Kodėl? Kam dar klausti, Vinai. Kasdien tą matai. Neapykanta. Pavydas. Paniekinimas, šmeižtas, gąsdinimas. Kerštas. Noras nužudyti žmogų daug kartų ir pačiais kraupiausiais būdais, negi ne taip? Pažeminti, sukelti kaip įmanoma daugiau skausmo ir kančių.

Jos vaizdas tą naktį. Vinas stengiasi jo nebematyti.

– Na, jis pamėgino, – sako ji. Paskui klausia: – Kiek?

Jis žino, ko ji klausia. Neatsako jai.

– Kiek!

Jis neryžtingai taria:

– Tūkstantis dolerių.

– Tai štai kiek nedaug aš verta.

– Tai nieko bendro su jumis neturi ir jūs tą žinote...

– Nesivargink, – sako ji.

14

„REKSO GINKLAI IR AMUNICIJA“ yra Stačiojoje gatvėje, Rytiniame Flat Roke, geroje vietoje ramiam susitikimui, nes parduotuvė sekmadieniais nedirba. Gera žinoti, kad Šiaurės Karolinos piliečiai, tikintys šaunamaisiais ginklais ir kamufliažu, laikosi įsakymo švęsti sekmadienį.

Saiks su Vinu sėdi ant sulankstomų kėdučių tarp šautuvų rietuvių ir žvejybos reikmenų, virš jų galvų ant sienos kabantis trijų kilogramų ešerys nedraugiškai įsistebeilijęs į Saiks. Pasirėmęs į stiklinę pistoletų vitriną stovi Hendersono apygardos šerifas Ruterfordas, Rekso draugas, todėl ir turėjęs raktą įleisti Viną su Saiks, kad tie galėtų ramiai pasikalbėti apie Finlei bylą. Ruterfordui jo pavardė tinka, tai keistas dalykas, reiškinys, kurį Saiks stebi visą savo gyvenimą*.

Jis stambus, dundantis tarsi krovininis traukinys, grėsmingas ir palinkęs tik viena kryptimi – jo. Jau ne kartą vienaip ar kitaip leido jiems suprasti, kad Flat Rokas yra jo jurisdikcija, labai aiškiai parodė, kad jei kas imsis Džordžo ar Kimberlės, Kim, Finlei, tai tik jis

* *Ruth* (angl.) – gailestingumas.

pats, ir sako visų pirma norįs suprasti, kodėl jų apskritai reikia imtis. Todėl Saiks su Vinu stengiasi jam kaip galima kantriau išaiškinti bylos faktus, dalykus, kurie paaiškėjo per nemigo naktį, kol jiedu atvažiavo čia iš Noksvilio, paskui sėdėjo užsidarę motelio „Best Western" kambary, perkratinėdami ir jungdami informaciją, rastą byloje, kurią jie turėjo turėti jau pačioje pradžioje, ištisus puslapius ataskaitų, liudininkų parodymų ir kokį tuziną kraupių nuotraukų, kurios siaubingai aiškiai paaiškina daugelį dalykų.

Būtent Kim rugpjūčio 8-ąją surado žiauriai išniekintą ponios Finlei kūną ir 14 val. 14 min. paskambino 911. Ji teigė su reikalais važinėjusi baltu Džordžo mersedesu sedanu ir nusprendusi užsukti į svečius. Tačiau kaimynas pensininkas, gyvenęs už poros namų nuo ponios Finlei namo Sekvojų kalvose, matė Kim važinėjančią po jų rajoną savo raudonu mersedesu kabrioletu tarp pusės vienuoliktos ir vienuoliktos. Kai detektyvas Barberis ją apklausė, ji paaiškino bevažinėdama nusprendusi stabtelėti Sekvojų kalvų rajone, Čerokių bulvare, arba *Bulvare,* kaip jį vadinanti, pavedžioti savo bolonės Cacos. Nieko ypatingai įtartino, nes Čerokių bulvaras buvo ir yra žmonių, įskaitant ir tuos, kurie ten negyvena, mėgstama vieta vedžioti šunis. Buvo žinoma, kad Kim, kuri Sekvojų kalvose negyveno, Cacą ten vedžiojo kasdien, priklausomai nuo oro, o rugpjūčio 8-oji pasitaikė puiki diena.

Pateikdama parodymus Barberiui, ji toliau pasakojo savo gana įtikimą istoriją, teigdama, kad Cacą

parvedusi namo apie vidurdienį, pasižiūrėjusi, kaip sekasi Džordžui, kuris *tądien gulėjęs lovoje kankinamas viruso*, paskui vėl išvažiavusi su jo mersedesu, nes josios kabriolete *buvę mažai degalų, be to, jis skleidęs keistus garsus*. Pakeliui į valyklą ji nusprendusi *užsukti* pas ponią Finlei, o kai toji neatidariusi durų, Kim įėjusi pati ir patyrusi *didžiausią sukrėtimą gyvenime*. Toliau ji aiškino Barberiui, itin ašaringai, jau seniai nerimavusi dėl ponios Finlei saugumo. *Ji turi galybę pinigų ir mėgsta pasirodyti, gyvena viena, yra naivi, pernelyg pasitikinti kitais*, sakė ji, pridurdama, kad tos savaitės pradžioje, kai *mudu su Džordžu užsukome su ja pavakarieniauti, abu pastebėjome įtartinos išvaizdos juodaodį, stovintį prie jos namų ir spoksantį. Mums įsukus į keliuką prie namo, jis labai greitai nuėjo*.

Džordžas, be abejo, savo žmonos pasakojimą patvirtino. Džordžas ir pats papasakojo porą neblogų istorijų, įskaitant tą, kad jis esąs *praktiškai tikras*, jog jo tetulė pastebėjusi tą patį juodaodį dar anksčiau, vaikštinėjantį pirmyn atgal gatve prie jos namo – *slampinėjantį*, jos žodžiais tariant. Džordžas taip pat buvo *praktiškai tikras greičiausiai* ant jos miegamojo palangės palikęs plaktuką, kurį naudojęs norėdamas padėti jai pakabinti paveikslą, jis nebuvęs tikras kada, bet tikrai neseniai prieš tą *įvykį*. Išsirutuliojo patikima teorija: ponia Finlei sugrįžusi namo iš teniso ar parduotuvių, nesvarbu iš kur, ir sukliudžiusi savo užpuolikui, kuriam buvo pavykę pačiupti tik dėžutę

sidabrinių monetų, neva stovėjusią *atvirai ant naktinio stalelio jos miegamajame.*

Vienoje ataskaitų Barberis parašė, kad atvykusi policija vonioje rado vandens, ant vonios krašto užmestą drėgną rankšluostį, dar vienas, didesnis, drėgnas rankšluostis gulėjęs ant miegamojo grindų, netoli nuo tos vietos, kur buvo rastas kūnas. Jis spėliojo, kad, išgirdęs privažiuojančią ponią Finlei, žudikas *galėjo pasislėpti* ir stebėti ją nusirenginėjančią, kad išsimaudytų vonioje, o tai esą *galėję jį seksualiai sujaudinti.* Kai ji nusirengė ir liko tik su *mezginiuotomis mėlynomis teniso kelnaitėmis*, jis iššokęs priešais ją, o jai pradėjus rėkti, tas ant palangės pamatęs plaktuką ir jį panaudojęs.

Tačiau Barberis net nesvarstė, bent jau ne raštu, galimybės, kad, pasirodžius užpuolikui, ponia Finlei gulėjusi vonioje, kad iš tiesų jos užpuolikas galėjo būti žmogus, kurį ji pažinojo taip gerai, kad leistų jam užeiti į miegamąjį, gal net kalbėtis su ja, kol ji gulėjusi vonioje ar šluosčiusis, galbūt tai buvo artima draugė ar giminaitė, gal toji, su kuria ji ne visuomet gerai sutardavusi. Atrodo, kad Barberiui nė mintis nekilo, kad ponią Finlei galėjo nužudyti jai labai artimas žmogus, kuris paskui surežisavo taip, kad nusikaltimas atrodytų kaip pasikėsinimas išžaginti, tačiau užpuolikui neva pavykę tik nusmaukti jai kelnaites iki kelių, o paskui jis mirtinai ją uždaužęs.

Anot vieno ponios Finlei teniso partnerių, Kim ir ponia Finlei per vasarą tapo gana priešiškos vie-

na kitai, ponia Finlei ėmusi kalbėti esą *kinės turėtų dirbti skalbyklose, o ne tekėti už tokių žmonių kaip josios sūnėnas.* Saiks nė neabejoja, kad ji tai jau tikrai būtų užsiėmusi tuo, jei būtų tyrusi šitą bylą ir išgirdusi tokias naujienas, ji būtų į tai nukreipusi visą dėmesį ir sujungusi visus taškus, nusprendusi, kad Kim ir ponia Finlei aiškiai viena kitos nekentė ir, kai Kim tądien užsuko po teniso – ir dar vieno stambaus apsipirkimo, įrašyto į ponios Finlei klubo sąskaitą, – jos tikrai susiriejo, o ta rietena baigėsi itin liūdnai.

– Vis vien šie įkalčiai man atrodo labai jau netiesioginiai, – sako šerifas Ruterfordas, stovėdamas atsirėmęs į pistoletų vitriną.

– DNR nėra netiesioginis įkaltis, – atsako Vinas, vis žvilgčiodamas į Saiks, tarytum primindamas šerifui, kad jiedu eina išvien.

– Nesuprantu, kodėl DNR nebuvo ištirta tuo metu. Ar esate tikri, kad po dvidešimties metų įkalčiai neužsiteršė?

– Tais laikais nebuvo DNR tyrimų, – žvelgdamas į Saiks taria Vinas, toji linkteli. – Tik standartiniai serologiniai tyrimai, kraujo grupės nustatymas, kuris aiškiai parodė, kad kraujas ant teniso drabužių buvo ponios Finlei. Bet tada, prieš dvidešimt metų, niekas netyrė drabužių vietų, ant kurių galėtų būti kitos biologinės informacijos.

– Kokių vietų, pavyzdžiui? – klausia šerifas, jo veide atsiranda nekantrumo išraiška.

– Vietų, kurios trinasi į odą, vietų, kur gali būti prakaito ar seilių, kitų kūno skysčių. Biologinę informaciją galima gauti iš įvairių šaltinių. Apykaklės vidaus, pažastų, skrybėlių kraštų, kojinių, batų vidaus, kramtomosios gumos, nuorūkų. Tokiems tyrimams reikalingos itin jautrios DNR technologijos. Polimerazės grandininės reakcijos, sinchroninis siųstuvas-imtuvas. Ir beje, jei DNR yra užterštas, klaidingo teigiamo atsakymo negaunama.

Ruterfordas nenori į tai veltis, jis taria:

– Ką gi, su Džordžu ir Kim neturėsite jokių problemų. Ir kaip jau sakiau, žinau, kad jie yra namie. Liepiau savo sekretorei jiems paskambinti, apsimetus, kad renka pinigus nukentėjusių nuo uragano fondui. Ar esate matę ką nors panašaus į tuos uraganus? Mano nuomone, tai tikra Visagalio bausmė už kokias nors nuodėmes.

– O nuodėmių daugybė, – jam sako Saiks. – Begalė ambicijų, godumo, neapykantos, tų pačių dalykų, kurie privedė prie ponios Finlei nužudymo.

Šerifas Ruterfordas nieko neatsako, net nežiūri į ją, visus savo komentarus taiko Vinui. Čia vyrų pasaulis, kuris tikriausiai galėtų paaiškinti, kodėl atsiranda tie uraganai, – tai bausmė moterims už tai, kad nesėdi namuose ir nedaro ko liepiamos.

– Prieš jums išeinant, – šerifas sako Vinui, – norėčiau išsiaiškinti dėl to traukinio, nes aš vis dar įtariu, kad tai buvo žmogžudystė, gal čia bus įsivėlusi kokia pietinių valstijų mafija ar dar kas nors. O jei taip, – jis

lėtai papurto savo galvą padribusiu pagurkliu, – tąsyk gal mums vertėtų kitaip į tai pažvelgti, pasikviesti FTB.

– Tai tikrai nebuvo žmogžudystė, – Saiks nepalaužiama. – Viskas, ką sužinojau apie Marko Holando mirtį, rodo, kad tai savižudybė.

– O kas tas viskas? – šerifas klausia Vino, tarytum tai jis būtų šitai pareiškęs.

– Pavyzdžiui tai, kad kai jis buvo vedęs Kim, ši iššvaistė jo pinigus ir buvo jam neištikima, turėjo romaną su Marko geriausiu draugu, kitu policininku. Markas turėjo galybę priežasčių būti nuliūdęs ir piktas, – sako ji žvelgdama šerifui tiesiai į akis.

– Gal Barberiui to ir neužteko, – priduria Vinas, – bet tai turėjo jam suteikti priežastį pasiklausinėti apie Kim būdą ir moralę. Ką jis aiškiai ir padarė, nes buvo susisiekęs su Čapel Hilio teismo medicinos ekspertizės biuru, o paskui prisegė Holando kūno polaroidinę nuotrauką prie asmeninių daiktų sąrašo, sudaryto ponios Finlei skrodimo metu.

– Asmeninių daiktų sąrašo, kuriame buvo išvardyti teniso drabužiai? Kadangi teniso drabužių būta šešto dydžio, jis staiga šerlokiškai peršoko prie žūties ant traukinio bėgių, – Ruterfordas išsilukštena juostelę mėtinės gumos ir mirktelėjęs Vinui sako: – Tai turbūt dabar ant jos paliksiu savo DNR, ane? – ir priduria: – Tęskite, – kramto. – Nagi tęskite. Klausau. Susiekite su žūtimi ant bėgių. Tikiuosi, galite, – kramto.

– Dešimto, – sako Saiks. – Teniso drabužiai buvo dešimto dydžio.

– Ką gi, nesu aš moterų apdarų specialistas, bet vis vien negaliu suprasti, kaip šitas vargšas traukinio pervažiuotas faras susijęs su tos mirusios senutės teniso drabužėliais. Norite pasakyti, kad detektyvas Barberis susivokė, kad tie drabužiai per dideli poniai Finlei? – visa tai jis taiko Vinui.

– Galiu kirst lažybų, kad Barberis to nepastebėjo, – sako Saiks.

– Nemanau, kad ir aš būčiau pastebėjęs, – šerifas atsako Vinui. – O jūs? – jis vėl jam mirkteli kramtydamas.

– *Būtent* detektyvas Garano ir pastebėjo, – sako Saiks.

– Paprastesnis atsakymas turbūt būtų tas, kad tuos kruvinus teniso drabužius Barberis ir pateikė ištirti TTB laboratorijoms, – aiškina Vinas. – Užsakymo kopiją jis buvo prisegęs prie nuotraukos iš morgo. Įtraukė jį į savo rugsėjo sąskaitas, galbūt todėl, kad ten buvo įtrauktos ir visos jo kelionės į Čapel Hilio teismo medicinos eksperto biurą išlaidos. Žmonės imasi tam tikrų veiksmų net negalvodami apie juos. Ką gali žinoti.

– Taip ir yra, – sutinka Saiks, galvodama apie bylos dokumentus, kuriuos Tobis Huberis taip kvailai sukišo į orkaitę.

– Daugybės smulkmenų niekas negali suprasti, – tęsia Vinas. – Daugybės skylių niekas taip ir neužkiša.

Daug kas, ką mes atkuriame, turbūt labai mažai panašu į tai, kas vyko tomis minutėmis, tomis akimirkomis, kai kažkieno smurtas nutraukė kito žmogaus gyvenimą.

– Gal jūs koks filosofas ar ką? – Ruterfordas, kramtydamas gumą, prisimerkia.

Vinas pakyla nuo savo kėdutės, pažvelgia į Saiks, duoda jai ženklą.

– Mums tiesiog reikia truputėlio laiko pranešti jiems džiugias naujienas, o paskui galėsite juos susemti, – Vinas sako šerifui.

Jis bent jau pasakė „mums“, – pagalvoja Saiks. Jis neprivalėjo jos įtraukti. *Tai jo byla*, – mąsto ji, bet kad ir kiek kartų sau tai primintų, ji jaučiasi nusivylusi, nuliūdusi dėl to, įžeista. Po visų šitų tamsių skylių, dėžių, telefono skambučių, praleistų paskaitų akademijoje ir viso kito ji jaučiasi taip, tarsi byla būtų jos, ir jai būtų žiauriai malonu pranešti Kim ir Džordžui, kad jiems nepavyko išsisukti, kad jiems tuoj uždės antrankius ir jie keliaus į visiškai kitokius Didelius namus, nei yra pratę gyventi, – tuos su spygliuota viela.

– Jie visai malonūs žmogeliai, – Ruterfordas aiškina Vinui jiems einant į automobilių stovėjimo aikštelę, paskui jis ilgai, įdėmiai ir nepagarbiai žiūri į senąjį Saiks golfą, lygiai taip, kaip žiūrėjo, kai jiedu su Vinu atvažiavo. – Ką gi, paskambinkit man, kai bus gatava, – sako jis Vinui. – Baisiai gaila, kad teks juos uždaryt, – kramto gumą. – Jie čia niekam niekada nepridarė bėdų.

– Ir panašu, kad jau nebepridarys, – atsako Saiks.

MAŽOSIOS UPĖS kelias yra už kelių mylių; ten daugybė Flat Roko turtingųjų turi didžiulius namus ir sklypus, nemažai jų – vasarnamiai, kurių šeimininkai atvyksta iš Niujorko, Los Andželo, Bostono ir Čikagos.

Saiks išsuka iš ilgo, negrįsto kelio, sustoja prie krūmynų, kad jiedu su Vinu galėtų pasirodyti be išankstinio įspėjimo. Išlipę jie patraukia prie namo, kurį Vivjenos Finlei sūnėnas Džordžas ir jo *93 procentais Rytų Azijos* kilmės žmona Kim paveldėjo iš ponios Finlei po jos nužudymo. Pasiturinti pora susituokę jau dvidešimt dvejus metus, jų vestuvės įvyko praėjus šešiems mėnesiams po Kim pirmojo vyro, detektyvo Marko Holando, savižudybės ant vienišų traukinio bėgių atokioje Šiaurės Karolinos vietovėje.

– Na, žinau, kad aš tai tikrai būčiau patikrinusi, – aiškina Saiks, tęsdama jų pokalbį, trunkantį jau dešimt pastarųjų minučių.

– Lengva pasakyti, kai prabėgo jau dvidešimt metų, – jai primena Vinas. – Mūsų ten nebuvo.

– Nori pasakyti, kad nebūtum ėmęsis vargo patikrinti teniso kortų užsakymų? – klausia Saiks jiems einant plūktu keliu, artėjant prie namo, kur Džordžas su Kim džiaugiasi savo privilegijuotu gyvenimu nuostabiuose namuose. – Nejau nebūtum daręs to paties, ką aš, po velnių, padariau?

Saiks tiesiog negali vėl nepriminti Vinui, kaip sunkiai ji dirbusi, kokį nuostabiai kruopštų ir protingą tyrimą ji atlikusi.

– Jei Barberis būtų tai padaręs, jis būtų supratęs, kad tądien kamuoliukų automatą naudojo ne ponia Finlei, – tęsia Saiks, aiškina tai gal jau kokį ketvirtą kartą, – nebent ji būtų užsiregistravusi kaip *svečias*. Jam tereikėjo šio bei to paklausinėti.

– Gal jis jautėsi kiek panašiai, kaip jaučiuosi aš, – svarsto Vinas. – Jam nesinorėjo turėti reikalų su klubu, į kurį jo niekada nepriimtų.

Ji eina greta jo. Jis apkabina ją per pečius.

– Tai ką, ji sėda į kalėjimą? – klausia Saiks ir ji nekalba apie Kim Finlei.

Ji galvoja apie Moniką Lemont.

– Aš asmeniškai manau, kad ji jau užtektinai nubausta, – sako Vinas. – Bet pats aš dar nebaigiau.

Kurį laiką jie eina tylėdami šviečiant saulei, įvažiavimo keliukas prie namo ilgas ir vingiuotas, aplink daug medžių. Vinas jaučia sunkumą Saiks širdyje, jaučia jos skausmą ir nusivylimą.

– Taip, ten turi dar daug nebaigtų reikalų, kur gi ne, – sako ji. – Turbūt išvažiuosi, kai susitvarkysi su šita porele, – ji žvelgia į namo pusę.

– Mums Masačusetse visai praverstų vienas kitas geras nusikaltimo vietų tyrėjas, – taria jis.

Ji eina jį apkabinusi per liemenį, tvirtai laikydama.

– Manai, kad toji dėžutė su sidabrinėmis monetomis išvis egzistavo? – klausia Saiks, galbūt tik

norėdama pakeisti temą, gal nukreipti savo mintis nuo tos vietos, kur Vinas gyvena ir dirba, nuo ten, kur bėga jo gyvenimas, nuo to, kaip jo gyvenimas susipynęs su Lemont, kad ir kaip jis tą neigtų.

– Gali būti, – sako jis. – Tikriausiai Kim pačiupo ją išeidama pirmąsyk po to, kai ją nužudė, stengdamasi sugalvoti, kaip padaryti, kad viskas atrodytų kaip apiplėšimas ir išprievartavimas, nuslėpti nusikaltimą, kuris greičiausiai buvo spontaniškas. Viską suversti įtartinai atrodančiam juodaodžiui. Suveikė tiesiog puikiai, ypač tais laikais. Pamatę mano tėvą, žmonės kartais iškviesdavo policiją. Taip nutikdavo dažnai. Jis sėdi sau nuosavame sode, o jį apkaltina įsibrovimu.

Paskui priešais juos atsiveria namas, baltoje plačioje verandoje, baltose kėdėse sėdi dabar jau į šeštąją dešimtį įkopę Džordžas ir Kim Finlei, pietauja.

Vinas su Saiks žiūri į porelę verandoje, o tiedu žiūri į juos.

– Pirmyn, jie tavo, – tyliai sako jis.

Saiks pažvelgia į jį.

– Tu rimtai?

– Tai tavo byla, partnere.

Jie eina grįstu takeliu, tiesiai prie laiptų, vedančių į verandą, kur Džordžas ir Kim jau nustoję valgyti. Kim atsistoja, sukumpusi moteris surištais žilstančiais plaukais, tamsiais akiniais, raukšlėmis, išduodančiomis, kad ji dažnai būna pikta.

– Gal paklydot? – garsiai klausia ji.

– Ne, ponia, mes tikrai nepaklydom, – sako Saiks, juodu su Vinu jau užlipę į verandą. – Aš esu specialioji agentė Delma Saiks iš Tenesio tyrimų biuro. O čia tyrėjas Vinstonas Garano iš Masačusetso valstijos policijos. Anądien su jumis kalbėjau telefonu? – ji kreipiasi į Džordžą.

– Ogi taip, taip, – Džordžas atsikrenkščia, jis – nedidukas žilas vyras, atrodo pasimetęs, išsitraukia servetėlę, kuri buvo užkišta už jo polo marškinėlių apykaklės, atrodo nežinantis, ar jam stotis ar sėdėti.

– Gavus naujų įkalčių, Vivjenos Finlei byla buvo ištirta iš naujo, – sako Saiks.

– Kokie dar įkalčiai galėtų būti po šitiekos metų? – klausia Kim, vaidindama nieko nesuprantančią, net stengdamasi atrodyti sukrėsta atsiminimų.

– Jūsų DNR, ponia, – atsako Saiks.

15

JIEDU SU MOČIUTE paslaptingoje misijoje, spalio vidurys, vakaras žvarbus ir šaltas, mėnulio beveik nesimato.

Votertaunas, jie greitai važiuoja jos kliento nurodytu adresu, kur rūsyje savaitgaliais esą slaptai rengiamos šunų kovos, siaubingos, žiaurios kovos, kur badu marinami mopsai, terjerai, buldogai, pitbuliai vienas kitą kandžioja ir drasko į gabalus. Įėjimo kaina – dvidešimt dolerių.

Vinas iki šiol prisimena močiutės veido išraišką, kai ji beldė į duris, ir vyro veido išraišką, kai ji žengė tiesiai į jo tamsų, purviną namą.

Laikau tave tarp savo pirštų, – tarė ji iškeldama du suspaustus pirštus. *Ir spaudžiu. Kur šunys? Nes mes pasiimsime juos visus iki vieno.* Ir iš visų jėgų suspaudė pirštus, tiesiai priešais jo veidą, veidą, kuriame nebuvo sielos.

Pamišusi kalė! – suriko tas.

Eik apsidairyk savo kieme, pažiūrėk į visur pribirusius naujus centus, – pasakė ji, ir gal laikas istoriją ir pagražina, bet, kiek Vinas prisimena, vos tik vyras

nuėjo prie lango pažiūrėti, staiga pakilo siaubingas vėjas, medžio šaka trenkėsi į tą langą ir jį sudaužė.

Močiutė ir Vinas išvažiavo automobiliu, pilnu šunų – apgailėtinų, sužalotų sutvėrimų, – Vinas nevaldomai verkė, bandė juos glostyti, daryti kažką, kad jiems nebeskaudėtų ir jie šitaip nebedrebėtų; palikę juos veterinarijos ligoninėje važiavo namo, oras labai atšalo, namuose įjungė šildymą, o Vino motina, tėvas ir Pieštukas buvo mirę.

– Pieštukas? – klausia Monika Lemont sėdėdama prie savojo stiklinio rašomojo stalo.

– Kvailiukas geltono labradoro mišrūnas, Pieštukas. Nes būdamas mažiukas, jis visuomet graušdavo mano pieštukus, – atsako Vinas.

– Apsinuodijo anglies dvideginiu.

– Taip.

– Kaip siaubinga, – iš Lemont lūpų tai nuskamba visiškai tuščiai.

– Jaučiausi taip, tarytum būčiau dėl to kaltas, – jis pasakoja jai. – Galbūt ir jūs taip jaučiatės dėl to, kas jums atsitiko, kad tai kažkaip yra jūsų kaltė. Seksualinės prievartos aukos dažnai taip jaučiasi. Pati tą žinote. Esate užtektinai to prisižiūrėjusi prokuratūroje ir teisme.

– Aš ne auka.

– Jūs buvote išprievartauta. Kone nužudyta. Bet esate teisi. Jūs nesate auka. Jūs buvote auka.

– Kaip ir jūs.

– Tik kitaip, bet tas tiesa.

– Kiek jums buvo metų? – klausia ji.

– Septyneri.

– Džeronimas, – sako ji. – Man visada buvo įdomu, kodėl *Džeronimas*. Dėl drąsos? Ryžto? Keršto už savo šeimos narių mirtį? *Didysis apačių karys.*

Ji vėl tapusi savimi, apsivilkusi juodu kostiumėliu, saulėje švyti visi jos kabineto stiklo dirbiniai. Vinas jaučiasi tarytum sėdėtų vaivorykštėje, jos vaivorykštėje. Jei ji pasakys tiesą, visą tiesą, vilties dar yra.

– Nes norėjai tapti herojumi? – klausia ji, bandydama pademonstruoti šiltus jausmus ir paslėpti savo baimę. – Turėjai tapti kariu, nes likai vienui vienas?

– Nes jaučiausi niekam tikęs, – atsako jis. – Nenorėjau sportuoti, rungtis, būti komandos nariu, nenorėjau daryti nieko, kur kaip nors būtų matuojamos mano galimybės, kur kiti galėtų pamatyti, koks aš iš tiesų niekam tikęs. Taigi tam tikra prasme užsisklendžiau savyje, skaičiau, piešiau, rašiau, dariau viską, ką galėjau daryti vienas. Močiutė praminė mane Džeronimu.

– Nes jauteisi niekam tikęs? – Lemont ištiesia ranką siekdama savo gazuoto vandens, jos nuostabus veidas tuščias.

Močiutė jam visada primindavusi: *Tu esi Džeronimas, mielasai mano. Niekada to nepamiršk, mielasai mano.*

Ir Vinas sako Lemont:

– Džeronimas yra pasakęs: *Negaliu galvoti, kad esame niekam tikę, antraip Dievas nebūtų mūsų su-*

kūręs. Visi – saulė, tamsa, vėjai – klauso to, ką turime jiems pasakyti. Tai štai, šitai jums ir norėjau pasakyti apie save. Tiesą, Monika, – ir priduria, – dabar jūsų eilė. Atėjau čia išklausyti, bet tik jei ruošiatės papasakoti viską.

Ji gurkšnoja vandenį, žiūri į jį, svarsto, paskui taria:

– Kam dėl to sukti galvą, Vinai? Tikrai, kam?

– Dėl teisingumo. Jūs nekalta dėl blogiausių dalykų, kurie nutiko.

– Jums tikrai rūpėtų, jei patekčiau į kalėjimą?

– Jums kalėjime ne vieta. Būtų nesąžininga prieš kitus kalinius.

Nustebusi ji nusijuokia. Bet jos linksmumas greitai išblėsta. Ji gurkšteli dar vandens, jos rankos virpa.

Vinas taria:

– Tai juk ne tik dėl jūsų kandidatavimo į gubernatoriaus kėdę, ar ne?

– Pasirodo, ne, – sako ji nenuleisdama nuo jo akių. – Ne, aišku, kad ne. Tai dvigubas planas. Tai, kad pradanginu Finlei žmogžudystės bylos dokumentus, o paskui ji randama mano namuose, RIZIKĄ paverstų farsu, kaip ir mane su visa prokuratūra, o Huberis įgytų gubernatoriaus palankumą, nė neabejoju, kad jie veikia išvien. Arba mane nužudo, arba sužlugdo, arba, iš tiesų, ir tai, ir tai. Mano laidotuvėse niekas nepasako gero žodžio. Niekam tikusi. Ir aš žinau tą žodį, Džeronimas, – ji minutėlę patyli, žvelgdama į jį. – Kvaila ir niekam tikusi.

– Gubernatorius nori jūsų mirties?

Ji papurto galvą.

– Ne. Jis tiesiog nenorėjo, kad laimėčiau rinkimus. Džesis norėjo, kad gubernatorius būtų jam dėkingas – kaip manai, kokiu būdu jis savo gyvenime pasiekė tai, kas jis yra dabar? Paslaugos ir malonės. Manipuliacijos. Jis norėjo matyti mane mirusią, na, o Kroliui tai irgi būtų palengvinę gyvenimą, bet jis nenorėjo. Mūsų mielajam gubernatoriui tam neužtektų smarvės. Čia Džesis nori viską gauti maksimaliai. Ypač pinigus.

– Informacijos pardavimas, Monika? Gal moderniausios DNR laboratorijos, kuri tuoj sulauks daug dėmesio, akcijų įsigijimas?

Lemont siekia savo vandens butelio. Jis tuščias. Ji išima šiaudelį ir įmeta jį į stiklinį šiukšlių kibirą po stalu.

– PROHEMOGENAS, – prataria Vinas. – DNR technologija, genetiškai pritaikanti vaistus pacientams. Laboratorija, kurią pasirinkote savo reklaminiam spektakliui, gal ir atlieka genetinius kilmės tyrimus, bet pinigai yra ne ten.

Lemont klauso. Jos veide pasirodo išraiška, kuri atsiranda, kai jos byla ima spręstis.

– Pinigai uždirbami genomiką naudojant šiems ateities supervaistams kurti. Milžiniški pinigai, milžiniški, – sako Vinas.

Ji neatsako, įdėmiai klauso.

– Laboratorija Kalifornijoje, – tęsia jis. – Visos šalies dėmesys, kurį judu su gubernatoriumi jai užti-

krintumėt išaiškinę pagyvenusios moters nužudymą Tenesyje. Na, tai itin naudinga, ar ne? Pritraukiate dėmesį laboratorijai ir jos pelningoms biotechnologijoms – tam tikra prasme tai nemokama reklama – ir spėkite, kas nutinka? Gal pakyla jos akcijų vertė? Kiek pati jų turite?

– O tai paaiškina bent jau vieną dalyką, – sako ji. – Padaryti taip, kad atrodytų, jog aš pasiėmiau bylą namo ir ją paslėpiau. Bet užtikrinti, kad ją rastų.

Jis ilgai į ją žvelgia, paskui prataria:

– Gana įžvalgu. Sužlugdyti jus, bet išspręsti problemą. Galiausiai byla surandama. Reklama ir dar sykį reklama. Jūsų sąskaita. Gal byla bus ištirta, gal ir ne, bet Kalifornijos laboratorija sulauks daug reklamos.

– Ji, šiaip ar taip, jos sulauks. Jau sulaukė. Byla ištirta.

– Laboratorija nepadarė nieko bloga. Iš tiesų, ji viską darė gerai. Padėjo ištirti bylą.

Ji suglumusi palinksi.

– Bet liūdniausia yra tai, kad toji nužudytoji moteris niekam nesvarbi, – sako Vinas. – Valdžiai ji nė nerūpėjo.

Lemont mąsto, tikriausiai galvoja, kaip pasukti reikalus jai naudinga linkme, paskui taria:

– Žinau, kad greičiausiai manimi nepatikėsi, bet man rūpėjo. Norėjau, kad jos byla būtų ištirta.

– Kiek turite akcijų? – vėl paklausia Vinas.

– Nė vienos.

– Esate tuo tikra?

– Man nė tokia mintis nekiltų. Apie tą bendrovę nežinau nieko, bet Džesio pareigos jam suteikia informaciją apie įvairiausias biotechnologijas, apie visokias visame pasaulyje besikuriančias privačias laboratorijas. Aš apie tą Kalifornijos laboratoriją ir jos biotechnologijas nieko nežinojau. Tiesiog maniau, kad tiriame dvidešimties metų senumo žmogžudystės bylą, kuri tapo vieša iniciatyva, kurią pavadinau RIZIKA. Tikrai.

– Naktį prieš užpuolimą tikriausiai praleidote būtent su Huberiu? Turbūt tada, kai dingo jūsų raktai? Sakėte, kad nebuvote namie, kad atvažiavote į darbą tiesiai iš ten, kur nakvojote.

Ant jos stiklinio stalo Vinas pasidėjęs diktofoną. Ir dar užsirašinėja ranka.

– Mes vakarieniavome. Tiesiog negaliu... negaliu patikėti tiek daug dalykų apie jį...

– Motyvas, – Vinas nė nesiruošia leisti jai išsisukti nuo atsakymo.

Ji kurį laiką patyli, paskui sako:

– Mudu su Džesiu esame draugai. Lygiai taip pat, kaip ir judu su Džesiu esate draugai.

– Tikrai abejoju, kad lygiai taip pat.

– Anksčiau šiais metais jis man yra davęs patarimų dėl mano investicijų portfelio, – ji atsikrenkščia, stengiasi, kad jos balsas skambėtų tvirtai. – Užsidirbau šiek tiek pinigų, o po savaitės supratau, kas vyksta, kai perskaičiau laikraštyje, kad JAV išdavė leidimą parda-

vinėti tam tikrus kažkokioje laboratorijoje sukurtus vaistus, ne toje, kuri dalyvavo Finlei byloje. Kitoje.

– Ar tai pakankamas motyvas, kad jis užsakytų jūsų žmogžudystę?

– Jis gaudavo vidinės informacijos mainais už sutartis atlikti DNR tyrimus mūsų duomenų bazei ir kitų valstijų duomenų bazėms pagal jo rekomendaciją. Didžiuliai įrangos pirkimai jo laboratorijai ir rekomendacijos kitoms kriminalistikos laboratorijoms įsigyti tą pačią įrangą. Tai vyksta jau metų metus.

– Jis jums visa tai prisipažino?

– Po jo patarimų dėl akcijų ėmė aiškėti daug dalykų, – ji žvilgteli į diktofoną. – Kuo daugiau jis man papasakojo, tuo labiau mane įvėlė. Esu kalta dėl slaptos informacijos gavimo. Paskui būsiu kalta dėl bendrininkavimo, nes žinojau, kuo užsiiminėja valstijos kriminalistikos laboratorijų vadovas, ir nieko nesakiau. Jau nekalbant apie...

– Taigi. Judviejų ne tokius jau labai profesinius santykius.

– Jis mane myli, – ji sako tuščiu balsu žiūrėdama į diktofoną.

– Koks nuostabus būdas pademonstruoti meilę.

– Santykius nutraukiau prieš keletą mėnesių, po to, kai jis man patarė dėl akcijų ir aš supratau, į ką jis įsivėlęs, į ką jis mane ką tik įvėlė. Kai supratau, su kuo turiu reikalą. Pasakiau jam, kad daugiau jo nebemyliu, tik ne taip.

– Grasinote jam?

– Pasakiau, kad nenoriu turėti nieko bendra su jo nelegalia veikla, kad jie privalo liautis. O jei nesiliaus, sulauks pasekmių.

– Kada jam šitai pasakėte?

– Praeitą pavasarį. Tikriausiai taip sakyti nebuvo labai protinga, – sumurma ji žvelgdama į diktofoną.

– Jūs galėjote pasikviesti advokatą, – jai primena Vinas. – Visa tai pasakėte savo noru. Aš jūsų neverčiau, – pakartoja jis.

– Ne, nevertėte, – sako ji. – Priimsiu visas pasekmes.

– Liudysite prieš Huberį?

– Su malonumu.

Vinas paima diktofoną, ištraukia diską ir sako:

– Ar esate kada pagalvojus, kad čia tiek stiklo, kad galėtumėt sudeginti visą pastatą?

Jis paima krištolinę prespapjė, pakelia ją priešais saulę, šviečiančią pro langą, ir sutelkia ant disko mažą karštą taškelį. Lemont priblokšta žiūri į kylantį ploną dūmelį.

– Ką čia darote?

– Nešiojatės bombą kišenėje, Monika. Galite supleškėti bet kuriuo momentu. Galbūt jums vertėtų būti atsargesnei, ugnį nuo savęs nukreipti kažkur kitur. Sutelkti ją ten, kur priklauso.

Vinas paduoda jai sugadintą diską, jų pirštai vos susiliečia, ir sako:

– Čia jums, jei kartais kiltų noras atsitraukti. Tiesiog išsitraukite jį ir prisiminkite mano žodžius.

Ji linkteli ir įsideda sugadintą diską į kišenę.

– Dar vienas patarimas. Kai jus apklaus kas nors kitas, pavyzdžiui, prisiekusieji, – priduria jis, – nebūtinas smulkmenas siūlau praleisti. Man atrodo, kad dauguma žmonių pamanys, kad Huberis norėjo jus pakišti, jog jis susimokė su gubernatoriumi, pavydėjo, keršto už tai, kad jį atstūmėte, jį buvo apėmęs godumas. Nuolat. Daugumą dalykų užsirašiau. Svarbią informaciją, – jis kilsteli bloknotą. – Neužsirašinėjau tik klaidinančios informacijos. Ir jūs žinote, kokia tai informacija. Pavyzdžiui, tos Huberio rekomenduotos akcijos, jo prisipažinimas, kad vykdo nelegalią veiklą, apie kurį jūs niekam nepapasakojote. Nėra įrodymų. Juk galėjote laisvai rinktis, kur ir kiek investuoti, tai nereiškia, kad turėjote slaptos informacijos, ar ne? Jo žodis prieš jūsų.

Ji stebi, kaip Vinas paspaudžia savo mobiliojo telefono mygtuką.

– Semi? – taria jis. – Prašom Huberį pristatyti apklausai. Aha. Atėjo laikas. Gauk kratos orderį, apieškosime visus jo būstus. Ir mūsų mažąjį draugelį Tobį. Ir jį pristatyk.

– Su džiaugsmu. Tuojau pat, – sako Semis.

– Pasikėsinimas nužudyti, sąmokslas nužudyti ir sukelti gaisrą. Ir dar pažiūrėkim, – Vinas pažvelgia į Lemont, į jos akis grįžo senasis metalinis žvilgesys. – Neabejoju, kad federalai apsidžiaugs išgirdę apie jo pažeidimus, susijusius su vertybiniais popieriais.

– O paskui kas? Kaip bus su manimi? – klausia Lemont, kai Vinas baigia kalbėti. – Tikrai manote, kad man viskas bus gerai?

– Tiesiog nuostabu, kaip niekas nesikeičia, – Vinas atsako stodamasis nuo kėdės ir šypsodamasis. – Nuostabu, kaip visada galvojate tik apie save, Monika.

UAB „Baltų lankų“ leidyba
Kęstučio g. 10, LT-08116 Vilnius
leidykla@baltoslankos.lt
www.baltoslankos.lt

Spausdino Spaudos namai „ARX Baltica“
Veiverių g. 142 b, Kaunas
www.arxbaltica.lt
Tiražas 3000 egz.

fotogr. Debra Gingrich. © CEI, 2007

Rašytoja **Patricia Cornwell** (Patricija Kornvel), gimusi 1956 m. Floridoje, visame pasaulyje garsėja įspūdinga biografija ir literatūrine sėkme. Didžiausią šlovę jai pelnė detektyviniai romanai apie teismo medicinos ekspertę Kei Skarpetą. Beje, jie jau išversti į 36 kalbas.

Naujasis Patricios Cornwell herojus – Masačusetso policijos detektyvas Vinstonas Garano, charizmatiškas individualistas, kuris tirdamas bylas dažnai pasikliauja savo instinktais. Jo viršininkė – narciziško būdo ir bauginamai veikli apygardos prokurorė Monika Lemont, svajojanti apie gubernatorės kėdę. Ji sumano viešųjų ryšių akciją *RIZIKA* ir išsiunčia Vinstoną tirti prieš dvidešimt metų Tenesyje įvykdytos žmogžudystės. Jei juodu tą bylą ištirs, visuomenės akyse tikrai užsidirbs vieną kitą balą.

Detektyvui dar nespėjus apie šį sumanymą pareikšti savo nuomonės, sukrečiantys įvykiai sujaukia ne tik Garano ir Lemont, bet ir visų greta jų esančių žmonių gyvenimus. Ar šie įvykiai – ne atsitiktiniai? Galbūt čia susikerta profesiniai interesai? Šiaip ar taip, jų padariniai nieko gera nežada, o pati situacija tampa vis painesnė...

www.patriciacornwell.com

